

Innkommne politiske forslag til årsmøtet i Innlandet

Arbeiderparti 2024

Totalt 192 forslag mottatt

Kapitteloversikt

1. Oppvekst, barnehage, utdanning (37 forslag)
2. Arbeidslivs- og inkluderingspolitikk (16 forslag)
3. Kulturpolitikk (5 forslag)
4. Energipolitikk (15 forslag)
5. Boligpolitikk (4 forslag)
6. Kommuneøkonomi og distriktspolitikk (15 forslag)
7. Internasjonal politikk (11 forslag)
8. Helsepolitikk (18 forslag)
9. Klima- og miljøpolitikk (6 forslag)
10. Forsvarspolitikk (12 forslag)
11. Samferdselspolitikk (22 forslag)
12. Næringspolitikk, herunder landbruk (10 forslag)
13. Justis- og beredskapspolitikk (15 forslag)
14. Skatt- og avgiftspolitikk (6 forslag)

1.0 Oppvekst, barnehage, utdanning

Forslag nr. 1.1

Tittel: Varm mat i skole og barnehage

Fra: Kongsvinger Arbeiderparti

Forslag:

Et måltid med varm mat i barnehagen og i skolen kan bidra til å fremme barnas fysiske og mentale helse, forbedre deres konsentrasjon og læring, styrke sosiale ferdigheter og fremme kulturell forståelse. Det kan være et verdifullt tiltak for å støtte barnas trivsel og utvikling i skolemiljøet.

Det må snarest etableres en nasjonal innkjøringsplan slik at dette kan gjennomføres i hele løpet fra barnehage til og med videregående skole.

Begrunnelse:

Å ha et måltid med varm mat i barnehagen og skolen kan være avgjørende for barnas helse, trivsel og læring av flere grunner:

Næringsrik balanse: Varm mat kan gi et bredere utvalg av næringsstoffer som barn trenger for sunn vekst og utvikling. Måltider med varm mat kan inkludere en rekke proteiner, karbohydrater, fett, vitaminer og mineraler som er nødvendige for å opprettholde energi og støtte hjernens funksjon.

Bedre konsentrasjon og læring: Et godt balansert, varmt måltid kan bidra til å forbedre barnas konsentrasjon og ytelse i løpet av skoledagen. Mat med komplekse

karbohydrater og proteiner kan gi jevn energi gjennom dagen og forhindre at barn blir trøtte eller ukonsentrerte.

Sosialt samvær: Måltider med varm mat gir også en mulighet for barna å sosialisere seg og utvikle sosiale ferdigheter. De kan spise sammen, dele mat og lære å kommunisere og samhandle på en positiv måte. Sosial utjevning er her et nøkkelord.

Kulturell forståelse og mangfold: Å inkludere varme måltider i skole- og barnehageprogrammer kan også fremme forståelse og aksept for ulike kulturer og matvaner blant barna. Det kan være en mulighet til å introdusere barna for forskjellige matretter og smaker fra ulike deler av verden.

Bedre helse og ernæringsvaner: Ved å tilby sunn og varm mat i barnehagen og skolen kan man også bidra til å utvikle gode helse- og ernæringsvaner hos barna. Dette kan legge grunnlaget for sunne spisevaner som kan vare livet ut.

Styrets merknad:

Styret er positive til skolemåltider, og viser til vedtak i Innlandet Aps årsmøte 2022 om at staten må øremerke midler til kommunene til et næringsrikt skolemåltid hver dag. Det bemerkes også at Innlandet Ap har vært pådriver for innføring av et måltid skolemat i de videregående skolene i Innlandet.

Styrets innstilling:

Oversendes redaksjonskomitéen

Forslag nr. 1.2

Tittel: Støtte til Høyskolesenteret – Campus Kongsvinger

Fra: Kongsvinger Arbeiderparti

Forslag:

Kongsvinger innlemmes som studiested under Høgskolen i Innlandet.

Oppskalering av antall studieplasser og fasiliteter i Kongsvinger.

Begrunnelse:

Kongsvinger dekker allerede de funksjoner og kvaliteter som kreves for å bli definert som formelt studiested. Dette vil være med på å underbygge de satsningene Stortinget gjennom flere regjeringer har vedtatt. Dette vil også være med på å underbygge regjeringens politikk knyttet til bærekraft og digital omstilling.

Vi har de siste årene hatt en god utvikling ved Høyskolesenteret, etter sterk lokal oppfølging har Stortinget også bestemt at ting skal skje her. Forskningscenter får nå øremerket statlig støtte.

Til tross for den store høyskolesatsningen i Kongsvinger, er vi i dag utenfor den ordinære campusstrukturen til Høgskolen Innlandet og defineres under paraplyen «Andre undervisningssteder». Dette virker noe merkelig, all den tid det er slik at:

- To forskningssenter i HINN er plassert ved studiestedet (Senter for bærekraft og digitalisering – CREDS). Stortinget har i budsjettet for 2024 vedtatt at forskningssenteret skal få statlig støtte over statsbudsjettet.

- To unike og næringsrettede studier innen Bærekraftsøkonomi (bachelorprogram) og Digital ledelse (masterprogram). Til begge disse utdanningene, som er utviklet fra lokale initiativ basert på dokumenterte behov i arbeidslivet regionalt og nasjonalt, har Stortinget vedtatt at studieplassene skal legges til Kongsvinger.

- I Statsbudsjettet for 2024 har Stortinget vedtatt at det skal etableres et bachelorprogram innen Vernepleie i Kongsvinger.

- I tillegg har Kongsvinger siden 1998 hatt sykepleierutdanning på heltid (initiert av AP v/Gudmund Hernes)

Som følge av satsningen vil undervisningsstedet i Kongsvinger ha ca. 900 studenter.

Styrets merknad:

Styret er positive til å utvide høyskoletilbudet i Kongsvinger.

Styrets innstilling:

Oversendes Arbeiderpartiets utdanningsfraksjon på Stortinget.

Forslag nr. 1.3

Tittel: Nasjonalt tilsyns og varslingsorgan for barnehager

Fra: Vestre Toten Arbeiderparti

Forslag:

Etablere et nasjonalt tilsyns og varslingsorgan for barnehagesektoren.

Begrunnelse:

Pr. i dag er det kommunen selv som har ansvar for å føre tilsyn med kommunale og private barnehager. Statsforvalteren kan jfr. § 55 i barnehageloven kun i særlige tilfeller føre tilsyn med at barnehagene drives i samsvar med loven med forskrifter. Samtidig tyder ulik forskning på at en betydelig andel barn ikke har en god opplevelse i barnehagene, se bla. «Trygt for oss» (Forandringsfabrikken, 2022) som finner at 17% av barna kjenner ikke at noen voksne i barnehagen er glade i dem og at 5% av barna er usikre på om noen voksne i barnehagen er glade i dem. Et nasjonalt tilsyns- og varslingsorgan på lik linje med helsetilsynet og melde.no vil sikre at alvorlige avvik og uønskede hendelser kan meldes til eksternt tilsynsorgan, som så beslutter hvor vidt det skal åpnes tilsyn eller ikke. Dette vil styrke rettsikkerheten til barna og deres foreldre, samtidig som det bidrar til å øke kvaliteten i barnehagene.

Styrets innstilling:

Oversendes redaksjonskomitéen

114 **Forslag nr. 1.4**

115 **Tittel:** Lønnet praksis i sykepleiestudiet

116 **Fra:** Ringebu Arbeiderparti og Sør-Fron Arbeiderparti

117 **Forslag:**

118 Innlandet Arbeiderparti må jobbe aktiv for å innføre lønnet praksis i sykepleiestudiet
119 for å sikre tilstrekkelig sykepleiebemanning i fremtiden.

120 **Begrunnelse:**

121 Innlandet står overfor en eldrebølge som vil kreve flere hender i helse- og
122 omsorgsyrkene. I tillegg til dette er det også et økende behov for å styrke
123 skolehelsetjenesten og helsestasjonstjenesten. For å sikre tilstrekkelig
124 sykepleierbemanning i fremtiden, er vi helt avhengig av at flere søker seg inn på
125 sykepleiestudiet. Vi mener at ett av tiltakene det må arbeides for er lønnet praksis
126 under sykepleiestudiet. Ved å innføre lønnet praksis kan det være et tiltak for å
127 tiltrekke seg flere og mer motiverte studenter til sykepleiestudiet. Et slik tiltak kan
128 også bidra til å avlaste noe av den økonomiske byrden de må bære, og dermed gjøre
129 det enklere å sette søkelys på studiene og kvaliteten i praksisoppholdene.

130 **Styrets merknad:**

131 Det er viktig å tenke nytt rundt rekruttering til helsefag, og lønnet praksis til
132 sykepleierstudenter kan være et slikt tiltak. Imidlertid er bl.a. Sykepleierforbundet
133 skeptiske til en slik løsning og frykter at det kan utvanne denne viktige delen av
134 utdanning og gjøre det vanskeligere for studentene å dra nytte av læresituasjonen,
135 fordi man som lønnet vil kunne få faste arbeidsoppgaver som skal gjøres og som kan
136 gå på bekostning av læringen. Det er flere sider ved dette som bør vurderes
137 nærmere, og styret anbefaler derfor at forslaget sendes over til Arbeiderpartiets
138 programkomité for nærmere vurdering.

139 **Styrets innstilling:**

140 Oversendes Arbeiderpartiets programkomité for nytt partiprogram.

141

142 **Forslag nr. 1.5**

143 **Tittel:** Statlig finansiering av skolemat i grunnskolen

144 **Fra:** Ringsaker Arbeiderparti

145 **Forslag:**

146 Innlandet Arbeiderparti vil:

147 At det skal innføres statlig finansiering av skolemat i barne- og ungdomsskoler.

148 **Begrunnelse:**

149 Ringsaker kommune har gjennomført en prøveordning med enkel varm mat en gang i
150 uka. Opplevelsen er at det har sosial utjevnende effekt. Elevene setter seg ned
151 sammen og har et felles måltid hvor alle spiser sammen. I tillegg til å være et
152 kostholdstiltak, så er det et viktig trivsels- og inkluderingstiltak. Helsedirektoratet har

153 gjennomført en samfunnsøkonomisk analyse som tyder på at nyttevirkningene av et
154 enkelt måltid i skolen er større en kostnadsvirkningene. Regjeringen har en ambisjon
155 om å gradvis innføre et daglig sunt, enkelt skolemåltid, med frihet for skolene å
156 organisere dette. Innlandet Arbeiderparti ønsker å sette trykk på gjennomføringen av
157 tiltaket.

158 **Styrets innstilling:**

159 Oversendes redaksjonskomitéen

160

161 **Forslag nr. 1.6**

162 **Tittel:** Trygg arena for varsling

163 **Fra:** Ringsaker Arbeiderparti

164 **Forslag:**

165 Ringsaker Arbeiderparti vil:

- 166 • Skape skolen til en trygg arena for varsling av uønsket oppmerksomhet,
167 seksuell tilnærming fra personer av betydelig aldersforskjell.
- 168 • Lage gode, enkle og trygge retningslinjer for varsling på grunnskolene, med
169 samarbeid med skolens FAU og politiet

170 **Begrunnelse:**

171 Vi har dessverre lest om flere tilfeller av overgrep i Ringsaker Blad de siste årene.
172 Mange av disse straffbare tilfellene er begått av menn med betydelig aldersforskjell i
173 forhold til ofrene. De fleste tilfellene har blitt oppdaget og varslet gjennom lærere på
174 skolene. Vi har god kunnskap om at dette påvirker barna i lang tid. Det er svært
175 ubehagelig å komme inn slik situasjon. Varsling om et slikt forhold er veldig krevende.
176 Noe som videre påvirker skolegang og livssituasjon langt ut i og kanskje hele
177 voksenlivet. For å tidlig avverge uønsket hendelser for det som nå er en risikogruppe,
178 barn og unge i aldersgruppen over og under 14 år og under den seksuelle lavalder
179 på 16 år foreslås tiltakene for å beskytte disse.

180 **Styrets innstilling:**

181 Oversendes redaksjonskomitéen

182

183 **Forslag nr. 1.7**

184 **Tittel:** Gratis barnehage og skolefritidsordning (SFO)

185 **Fra:** Kongsvinger Arbeiderparti

186 **Forslag:**

187 Regjeringen må intensivere arbeidet med å ta ned kostnadene ved å gå gi barn gode
188 og like vilkår før barneskolen. Lavere makspris er steg i riktig retning, men er ikke
189 tilstrekkelige for å komme i mål.

190 Utenforskap starter i barnehagealder – noe må gjøres nå.

191 **Begrunnelse:**

192 Spørsmålet om å gjøre barnehager og skolefritidsordninger (SFO) gratis er
193 selvfølgelig komplekst og involverer ulike hensyn, inkludert økonomiske, sosiale og
194 politiske faktorer. Men utviklingen blant barn og ungdom som vi ser skjer rundt oss i
195 dag er så alvorlig at her må noe startes nå.

196 Midt oppe i det hele ønsker vi jo at det skal fødes flere barn. Da må vi agere nå. Det
197 er først når tilbudet er gratis, at ALLE kan velge barnehage/SFO eller ikke. Da blir
198 ikke valget styrt av økonomi.

199 Stikkord i saken:

200 * Å gjøre barnehager og SFO gratis kan bidra til å redusere økonomiske barrierer og
201 sikre at alle barn, uavhengig av økonomisk bakgrunn, har tilgang til
202 kvalitetsbarnehage og utvidet skoletilbud. Dette kan være spesielt viktig for å støtte
203 familier med lav inntekt.

204 *Like muligheter for alle: Gratis barnehage og SFO kan bidra til å fremme prinsippet
205 om like muligheter for alle barn. Det kan bidra til å jevne ut forskjeller og gi alle barn
206 et felles utgangspunkt når det gjelder utdanning og utvikling.

207 *Familiers økonomiske byrde: Barnehage- og SFO-kostnader utgjør ofte en betydelig
208 del av familiers utgifter. Å gjøre disse tjenestene gratis kan avlaste økonomisk stress
209 for mange familier og gi foreldre større økonomisk frihet til å investere i andre
210 områder som kan være til fordel for barnas utvikling.

211 *Sosial rettferdighet: Gratis barnehage og SFO kan sees som et skritt mot å oppnå
212 større sosial rettferdighet ved å sikre at tjenester som er avgjørende for barns vekst
213 og utvikling, er tilgjengelige for alle, uavhengig av familiens inntekt.

214 En helhetlig tilnærming som tar hensyn til både økonomiske og sosiale faktorer, er
215 nødvendig for å utvikle effektive politiske tiltak på dette området.

216 **Styrets merknad:**

217 Årsmøtet i Innlandet Arbeiderparti 2023 vedtok at Innlandet Arbeiderparti vil at SFO
218 og barnehage skal være billigst mulig.

219 **Styrets innstilling:**

220 Oversendes redaksjonskomitéen

221

222 **Forslag nr. 1.8**

223 **Tittel:** Sikre bedre overganger mellom ungdomsskole og videregående skole og
224 bedre tilrettelegging ved skolestart.

225 **Fra:** Gran Arbeiderparti

226 **Forslag:**

227 Når de videregående skolene skal rapportere om frafall skal også ungdom som ikke
228 starter i videregående opplæring og ungdom som avbryter før 1. november telles
229 med.

230 **Begrunnelse:**

231 Det har en betydning hva vi måler. Når skolene i dag kun rapporterer om ungdom
232 som slutter etter 1. november, vil gruppen av ungdom som strever mest falle utenfor
233 skolenes ansvar. Det bør være et tydelig mål at alle begynner på videregående skole,
234 og få et tilbud de har forutsetninger for å benytte seg av og fullføre med høyest mulig
235 kompetanse.

236 Gran Arbeiderparti mener at forslaget vil øke skolenes ansvar for å legge til rette for
237 gode overganger mellom ungdomsskole og videregående skole, og øke fokus på
238 tilrettelegging ved skolestart. Det vil videre bli tydeligere hva som vil kreves for å
239 sørge for at flere vil klare å gjennomføre videregående opplæring.

240 **Styrets innstilling:**

241 Oversendes Arbeiderpartiets programkomité for nytt partiprogram

242

243 **Forslag nr. 1.9**

244 **Tittel:** Flere studieplasser innen IKT

245 **Fra:** Tynset Arbeiderparti

246 **Forslag:**

247 Det blir prioritert flere studieplasser innen IKT, og en andel av disse legges som
248 samlingsbasert desentralisert utdanning.

249 **Begrunnelse:**

250 Det er behov 40.000 nye medarbeidere innen IKT fram mot 2030, ifølge IKT Norge. I
251 dag er det for få utdanningsplasser innen IKT for å dekke denne etterspørselen.

252 Etterspørselen etter denne kompetansen er stor også i distriktene. Rekruttering til
253 distriktene er mer krevende når utdanningen skjer i de større byene. Det hindrer
254 utvikling av næringslivet i distriktene. Også for bedrifter som er gode arbeidsplasser,
255 og som leverer tjenester eller produkter av god kvalitet, er det krevende å rekruttere
256 på grunn av at det utdannes for få.

257 **Styrets merknad:**

258 I mange sektorer kommer det til å være et større behov for utdannet arbeidskraft enn
259 det er tilgjengelige studenter, og regjeringen kommer snarlig med en
260 profesjonsmelding som tar for seg hvordan denne situasjonen skal møtes.

261 **Styrets innstilling:**

262 Oversendes Arbeiderpartiets utdanningsfraksjon på Stortinget.

263

Forslag nr. 1.10

Tittel: Fremtidig skolestruktur i Innlandet

Fra: Folldal Arbeiderparti

Forslag:

Innlandet skal ha et godt tilbud i videregående skole over hele fylket. Det skal gis gode valgmuligheter innen programområdene, uavhengig av bosted. Samarbeid med lokalt næringsliv må styrkes og nettbaserte tilbud utvikles, for å kunne gi fullverdig videregående opplæring i alle regioner.

Begrunnelse:

Skolestrukturen i Innlandet vil i de nærmeste årene bli utfordret av nedgang i elevtallet. Lavere elevtall innebærer færre søkere til enkelte programområder, noe som igjen medfører vanskeligheter med å opprettholde tilbudet ved skoler med lave søkertall. Det må være en forutsetning at det gis et mangfoldig skoletilbud i alle regioner. For å sikre et likeverdig tilbud over hele fylket må samarbeidet med lokalt næringsliv styrkes ut ifra fremtidige behov for arbeidskraft. Nettbaserte undervisningstilbud må opprettes, slik at elever kan få flere programområder å velge mellom ved sin nærskole. Det vil gi økt fleksibilitet og flere elever slipper å flytte på grunn av manglende tilbud ved nærskolen. Fysisk tilstedeværelse på skolen og tilgang til pedagogisk personell er en forutsetning for gjennomføring av nettbaserte undervisningstilbud. Erfaringer fra nedstengingen av skolene under coronapandemien viser at digitale plattformer ikke kan erstatte det fysiske møte mellom elever og lærere.

Innlandet er et fylke med store geografiske avstander og Innlandet Arbeiderparti kan ikke være bekjent av at bosted i stor grad skal legge premissene for den utdanningen ungdom kan velge i distriktene, og at sosial ulikhet fortsatt reproduseres gjennom utdanningssystemet.

Styrets merknad:

Prosessen rundt skolestruktur og tilbudsstruktur i Innlandet er i gang, og Innlandet Arbeiderparti har oppnevnt et eget utdanningspolitisk utvalg som særlig skal jobbe med dette i år. I tillegg er dette et viktig arbeidsfelt for fylkestingsgruppa. Utfra framdriften i arbeidet, ligger det an til vedtak om ny skole- og tilbudsstruktur senhøsten 2024, og Innlandet Arbeiderparti legger opp til partimessig behandling av dette temaet i representantskapet før fylkestingsbehandlingen.

Styrets innstilling:

Oversendes utdanningspolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti.

Forslag nr. 1.11

Tittel: Heldøgns barnehage

Fra: Lillehammer Arbeiderparti

Forslag:

304 LAP vil jobbe for at dimensjoneringsplanene på Lillehammer inneholder planer om en
305 heldøgns barnehage. Heldøgns barnehage er en nødvendighet for de med vakt-
306 arbeid, og vil sørge for at flere kan ta heltidsstillinger.

307 **Begrunnelse:**

308 I dimensjoneringsplanen for helse- og skolesektoren i Lillehammer kommune
309 mangler det en vital funksjon- Heldøgns barnehage. Helse- og omsorgssektoren
310 mangler hender, og verre skal det bli i årene som kommer. Det samme gjelder
311 turistnæringen i vårt distrikt. Dette er arbeidsplasser med primært vakt-arbeid og er
312 preget av deltidstillinger. Mange enslige kvinner og menn med barn vil ikke kunne ta
313 seg arbeid, eller tvinges til å jobbe deltid i disse sektorene da det ikke eksisterer et
314 barnehagetilbud som er tilpasset deres arbeidstider. En kan ikke lenger basere seg
315 på besteforeldre, da disse gjennom god arbeiderpartipolitikk er i arbeid. Og vi vet at
316 morgendagens besteforeldre vil stå i arbeid mye lenger enn de gjør i dag. Tidligere
317 har det vært ansett som kontroversielt å fremme forslag om heldøgns barnehage.
318 Men hvorfor er det det? I likestillingens navn bør vi gi alle lik mulighet til å jobbe, lik
319 mulighet til å jobbe i hele stillinger, og lik mulighet til å komme inn på boligmarkedet
320 med en anstendig lønn som et resultat av dette. Dette er god likestillingspolitikk.

321 Igjennom de siste måneders oppslag i media, vet vi at mange kvinner dessverre lever
322 i voldelige og dysfunksjonelle partnerskap. Mødre som lever under slike forhold vil
323 ikke overlate sine barn i partners varetekt for å dra på jobb kveld, natt og helg i frykt
324 for hva som kan skje. Her er mørketallene store. Vi har et stort uforløst marked av
325 arbeidskraft vi kan bidra til å gjøre noe med. Heldøgns barnehage er vanlig i våre
326 naboland og det er på tide vi får dette her også. Å basere seg på slekt og venner er
327 ikke løsningen fremover.

328 **Styrets merknad:**

329 Styret er kjent med at Lillehammer Arbeiderparti arbeider for at Lillehammer skal ha
330 pilotprosjekt knyttet til nattåpen/døgnåpen barnehage, og mener det er relevant å
331 høste erfaringer fra slike prosjekt.

332 **Styrets innstilling:**

333 Forslaget oversendes Arbeiderpartiets programkomité nasjonalt.

334

335 **Forslag nr. 1.12**

336 **Tittel:** Barnehage og SFO

337 **Fra:** Lillehammer Arbeiderparti

338 **Forslag:**

339 Søskenrabatt i barnehage og SFO må samordnes slik at foreldrebetaling reduseres
340 for familier som har flere barn i barnehage og SFO samtidig.

341 **Begrunnelse:**

342 I dag gis kun rabatt hvis man har flere barn samtidig i barnehage eller flere barn
343 samtidig i SFO, men ikke hvis man har flere barn på tvers av barnehage og SFO.

344 **Styrets merknad:**

345 Det er hver enkelt kommune som avgjør moderasjonsordninger utover de ordninger
346 som ligger i de statlige reglene for foreldrebetaling. Moderasjonsordninger for søsken
347 på tvers av barnehage og SFO finnes i flere kommuner allerede. Styret er opptatt av
348 at barnehager og SFO må være så billig som mulig for foreldrene, slik at ikke
349 familieøkonomi skaper utenforskap.

350 **Styrets innstilling:**

351 Oversendes redaksjonskomitéen

352

353 **Forslag nr. 1.13**

354 **Tittel:** Gratis barnehage

355 **Fra:** Lillehammer Arbeiderparti

356 **Forslag:**

357 Ha gratis barnehage i hele landet.

358 **Begrunnelse:**

359 Det første felleskapet barn møter er ofte i barnehagen. Det er i barnehagen vi får vår
360 primærsosialisering og blir en del av det norske fellesskapet. Barnehagen er fylt med
361 pedagogisk læring som er viktig for at barna våre skal få utviklet seg og lære
362 verdifulle ferdigheter. Men det er dessverre ikke alle som har råd til å sende ungene
363 sine til barnehagen. Mange velger å holde ungene hjemme istedenfor å sende dem
364 til barnehagen fordi barnehage prisene utgjør en barriere. Dette fenomenet ser vi
365 særlig i minoritetskulturer hvor det er forventet at kvinnen er hjemme for å stelle med
366 hus og barn. At kvinner er hjemme for å passe barn i stedet for å jobbe er dårlig for
367 fellesskapet og for likestillingen. I Norge trenger vi at alle arbeidsdyktige hender er i
368 arbeid. Gratis Barnehage vil fjerne barrierene som holder mange fra å sende barn i
369 barnehagen.

370 **Styrets merknad:**

371 I følge Utdanningsdirektoratet og SSB gikk 93,4 % av alle barn i alderen 1 – 5 år i
372 barnehage i 2022. I aldersgruppen 3 – 5 år gikk 97,2 % i barnehage. Etter det har
373 foreldrebetalingen i barnehagene blitt satt ytterligere ned.

374 **Styrets innstilling:**

375 Oversendes redaksjonskomitéen

376

377 **Forslag nr. 1.14**

378 **Tittel:** Bedre barnehagebemanning

379 **Fra:** Lillehammer Arbeiderparti

380 **Forslag:**

381 Ha som mål å utdanne og ansette flere barnehagepedagoger og generelt øke
382 bemanningen i barnehagene.

383 **Begrunnelse:**

384 Vi må sørge for at flere av de ansatte i barnehage er utdannet som barnehagelærere.
385 I dag er mange av de som jobber i barnehagen ufaglærte. Flere pedagoger og
386 faglærte i barnehagen vil være med å styrke det pedagogiske innholdet i
387 barnehagen, og sørge for at barna våre får så god utvikling som mulig. I dag må
388 pedagoger i barnehagen ha fullt pedagogisk og oppfølgings ansvar overfor alt for
389 mange barn. Dette ansvaret gjør at mange pedagoger må ta med seg jobben hjem
390 uten å få noe ekstra dekning for arbeidet. Dette enorme arbeidspresset fører til et
391 høyt sykefravær og at mange bytter arbeid. Vi trenger å øke bemanningen i
392 barnehagen slik at sykefraværet og arbeidspresset går ned. Det er i trygge og nære
393 relasjoner med andre barn at barn utvikler seg, skal vi få til disse relasjonene må vi
394 ha flere i personalet. Bemanningsnormen er 6 storbarn per voksen og 3 småbarn per
395 voksen. Dette er et for stort antall til at de ansatte får sett og hørt alle. Dette strider
396 også med rammeplanen for barnehagen som sier at alle barn har rett på å bli sett og
397 hørt uavhengig av språkferdigheter, alder osv. bemanningsnormen gjør at vi ikke
398 klarer å oppfylle rammeplanens krav til arbeid i barnehagen.

399 **Styrets merknad:**

400 Styret er enig i at det må være tilstrekkelig voksentetthet og pedagogtetthet i
401 barnehagene. I mange sektorer kommer det til å være et større behov for utdannet
402 arbeidskraft enn det er tilgjengelige studenter, og regjeringen kommer snarlig med en
403 profesjonsmelding som tar for seg hvordan denne situasjonen skal møtes.

404 **Styrets innstilling:**

405 Oversendes Arbeiderpartiets utdanningsfraksjon på Stortinget.

406

407 **Forslag nr. 1.15**

408 **Tittel:** Skjermbruk i skolen må strammes inn og reguleres bedre

409 **Fra:** Lillehammer Arbeiderparti

410 **Forslag:**

411 Lillehammer Arbeiderpartiet ønsker en sikrere og bedre bruk av iPad i skolen.

412 **Begrunnelse:**

413 Bruk og håndtering av iPad er et tema som tas stadig opp i foreldremøter og mange
414 foreldre opplever usikkerhet ved bruk av iPad. Det er viktig å sikre barna våre mot
415 innhold som ikke er tilpasset deres alder og at deres personvern er sikret. Per i dag
416 er ikke nettbrettene sikret ved bruk hjemme og det er store utfordringer når det
417 gjelder personvern og bruk av personlig informasjon. Tillegg er man personlig
418 ansvarlig opp til 5000 kroner. Dette kan være en utfordring for mange foreldre og det
419 kan bryte med gratisprinsippet. Det er også mye bruk av nettspill i undervisningen
420 som forstyrrer både egen og andres læring.

421 Lillehammer Arbeiderparti mener vi må se på muligheten til å ikke sende ipad hjem
422 så lenge det ikke er sikrere vern på ipaden, ha en bredere diskusjon om bruk av ipad
423 som pedagogisk verktøy og ikke minst sikre alt av personvern og nettsikkerhet.

424 **Styrets innstilling:**

425 Oversendes redaksjonskomitéen

426

427 **Forslag nr. 1.16**

428 **Tittel:** Bygge laget rundt eleven og læreren

429 **Fra:** Lillehammer Arbeiderparti

430 **Forslag:**

431 Introdusere flere yrkesgrupper i skolen og sørge for å ha helsesykepleier på skolen
432 hver dag. Jobbe for å få flere unge inn i utdanning og jobb. at læreren skal få lov til
433 å være lærer i klasserommet.

434 **Begrunnelse:**

435 I dag er det 100 000 unge som er utenfor utdanning og arbeid. Vi i Arbeiderpartiet
436 ønsker at alle skal ha en jobb å gå til. Arbeid gir mening og verdi både for den
437 enkelte, men også for resten av samfunnet. derfor er det viktig å få disse
438 ungdommene tilbake i arbeid og utdanning, og hindre frafall i fremtiden. Den viktigste
439 måten vi kan hindre frafall fra skolen er å bygge opp laget rundt eleven. Vi må tenke
440 på hvilken skole vi ønsker i fremtiden og hvilke yrkesgrupper som må inn i skolen.
441 For å bygge laget rundt eleven og læreren trenger vi å få helsesykepleier på skolen
442 hver eneste dag. Men vi trenger også å introdusere nye yrkesgrupper inn i skolen,
443 yrkesgrupper som sosionomer, minoritetsrådgivere, økonomer og spesialpedagoger.
444 Innføring av disse gruppene i skolen vil gjøre at elevene har et større støtteapparat,
445 samtidig som det tillater læreren å være lærer. De siste årene har vi sett en enorm
446 byråkratisering av skolen. Nye skjemaer som må fylles ut av læreren gjør at det blir
447 mindre tid til å være lærer og følge opp elevene på en produktiv måte. En av de
448 beste måtene å forebygge mobbing på er ved å holde læreren i klasserommet å la
449 læreren være lærer. Vi må ha tilro til at lærerne i den norske skolen klarer å gjøre
450 jobben sin.

451 **Styrets innstilling:**

452 Oversendes redaksjonskomitéen

453

454 **Forslag nr. 1.17**

455 **Tittel:** Nullvisjon mot mobbing

456 **Fra:** Lillehammer Arbeiderparti

457 **Forslag:**

458 Lillehammer Arbeiderparti vil jobbe for at det settes inn tidlig innsats i barneskolene i
459 Lillehammer. Vi trenger flere voksne med spisskompetanse i miljøarbeid og
460 utenforskap inn i skolene for å forhindre utenforskap og utvikling av uheldig atferd.

461 **Begrunnelse:**

462 Ungdomskriminalitet og vold har mer enn doblet seg på Lillehammer det siste året.
463 Lillehammer er dessverre ikke alene på denne statistikken. Det er et landsdekkende
464 problem.

465 Utenforskap er påpekt som en av faktorene for økning av vold og kriminalitet blant
466 unge under 18 år. Nullvisjonen mot mobbing har hatt lite virkning, og en visjon er
467 ingen handling. Tidlig innsats og inngripen har vist seg å fungere på mange andre
468 fagfelt, og dette må innføres i skolene med tanke på uheldig atferd, mobbing og vold.

469 **Styrets merknad:**

470 Arbeid mot mobbing i skolen må skje både nasjonalt, i hver kommune og på hver
471 skole, og må omfatte både fysiske arenaer, digitale flater og så vel fysisk mobbing
472 som utestengelse og andre former for ikke-fysisk mobbing. Styret mener at bygging
473 av inkluderende fellesskap og at alle opplever trygghet og mestring er viktig for å få til
474 kulturer der mobbing ikke skjer.

475 **Styrets innstilling:**

476 Oversendes redaksjonskomiteen.

477

478 **Forslag nr. 1.18**

479 **Tittel:** Vei fra studie til yrkesfag

480 **Fra:** Lillehammer Arbeiderparti

481 **Forslag:**

482 Styrke yrkesfaglige utdanningsretninger, og jobbe mot fordommer som eksisterer mot
483 yrkesfaglige utdanningsretninger. Styrke utdanningsrådgivernes på ungdomsskolen
484 sin kompetanse om de ulike utdanningsretningene. Innføre en ekstra utprøvningsdag
485 på ungdomskolen, rettet mot utprøving av yrkesfaglige retninger. Legge til rette for
486 at mennesker som har begynt på en studieforberedende retning, kan bytte over til en
487 yrkesfaglig retning.

488 **Begrunnelse:**

489 I årene som kommer vil vi mangle flere arbeidere i ulike yrker, og en yrkesgruppe vi
490 kommer til å mangle er fagarbeideren. Mennesker med fagbrev er blitt en mangel
491 vare i Norge, selv om etterspørselen etter fagarbeidere er stor. Her er det viktig at vi
492 setter opp skolesystemet for å få flere til å velge yrkesfag. Noe av det viktigste som
493 kan gjøres er å jobbe mot fordommer som gjelder ovenfor yrkesfag. For i dag så
494 innehar veldig mange en negativ holdning ovenfor det å ta fagbrev kontra det å ta
495 høyere utdanning. Vi må også sørge for at rådgivere på ungdomsskolen besitter nok
496 kunnskap om alle de videregående retningene som er på videregående og kan gi
497 elevene relevant informasjon. Et alternativ kan også være å gi en ekstra

498 utprøvningsdag for elever på videregående til å prøve ut et yrkesfag. Når elever
499 velger videregående så hender det at noen velger feil av ulike årsaker. Hvis
500 vedkommende valgte yrkesfag, men heller vil studere enn å bli fagarbeider, så kan
501 vedkommende gå påbygg og få generell studiekompetanse. Denne metoden vil gi
502 eleven kompetansemålet generell studiekompetanse samtidig som de jevn aldrende.
503 Men hvis vedkommende valgte studiespesialisering, men finner ut at vedkommende
504 heller ville gått yrkesfag så er det ikke lagt opp noe alternativt løp. Vedkommende må
505 begynne på nytt. Her må vi finne en løsning så flere kan bytte over uten å begynne
506 på nytt.

507 **Styrets innstilling:**

508 Oversendes redaksjonskomitéen

509

510 **Forslag nr. 1.19**

511 **Tittel:** Tungtveiende grunner skal unntas fra fraværsreglene på videregående

512 **Fra:** Lillehammer Arbeiderparti

513 **Forslag:**

514 “andre tungt veiende grunner” skal være unntatt fraværsreglene på videregående.
515 Fravær på grunn av blodgivning skal være gyldig, dersom den dokumenteres.
516 Opptaksprøve til høyere utdanning skal ikke regnes som fravær på
517 studiespesialiserende programmer.

518 **Begrunnelse:**

519 Til tross for at Arbeiderpartiet har vedtatt å fjerne fraværsgrensa på videregående, vil
520 Høyre vurdere lokale fraværsregler som skal ivareta reglene. Per i dag vil man få
521 ugyldig fravær hvis man skal gi blod, ha førerprøve eller gjennomføre opptaksprøve
522 til høyere utdanning. Om man opplever dødsfall i familien, vil man måtte møte opp på
523 skolen samme dag for å bestå. Lærere på videregående må derfor få lovlig rom til å
524 ta hensyn til spesielle hendelser som hindrer eleven fra å møte opp på skolen. Slik
525 praksis gjelder allerede i høyere utdanning der “andre tungt veiende grunner” kan gi
526 gyldig grunnlag for fraværet fra obligatorisk aktivitet. Det er utrolig viktig at vi gir blod,
527 og ungdommer som kan redde liv burde derfor ikke hindres fra det gjennom
528 fraværsreglene. Intervju til læreplass for yrkesfagselever regnes ikke som fravær
529 fordi de må gjennomgå praksis for å kunne få fagbrev. På samme måte burde
530 opptaksprøve til høyere utdanning ikke regnes som fravær på studiespesialiserende
531 programmer, der elever som oppnår studiekompetanse er avhengige av studieplass
532 for å bidra på arbeidsmarkedet.

533 **Styrets merknad:**

534 Nye regler for fravær i videregående skole er på høring, med høringsfrist 8. april
535 2024. Forslagene i høringsnotatet er ikke at det ikke skal være en fraværsgrense,
536 men at det skisseres to alternativt. Alternativ 1 innebærer fjerning av kravet om
537 legeerklæring og innføring av en egenmeldingsordning. Samtidig foreslås det å ikke
538 skille mellom dokumentert og udokumentert fravær. Om eleven nærmer seg 10

539 prosent fravær (dagens fraværsgrense), skal læreren ta en samtale med eleven. Hvis
540 fraværet overstiger 15 prosent, får eleven ikke vurdering i faget. Men i dette
541 alternativet får rektor mulighet til å vurdere unntak fra regelen om maksimum 15
542 prosent fravær, dersom fraværet ikke skyldes skulk. Alternativ 2 viderefører dagens
543 fraværsgrense på 10 prosent udokumentert fravær. Fravær pga helse,
544 velferdsgrunner, politisk arbeid, hjelpearbeid, arbeid som tillitsvalgt, kjøreopplæring
545 eller deltakelse i nasjonale og internasjonale arrangementer, skal fortsatt kunne
546 unntas.

547 **Styrets innstilling:**

548 Oversendes Arbeiderpartiets utdanningsfraksjon på Stortinget.

549

550 **Forslag nr. 1.20**

551 **Tittel:** Utdanning og språkopplæring i praksis

552 **Fra:** Lillehammer Arbeiderparti

553 **Forslag:**

554 Karriere Innlandet inngår en tettere samarbeid med voksenopplæring, slik at de kan
555 tilby mer praktisk språkopplæring. Opprette en yrkesfaglig program for voksne med
556 annet morsmål, som kombinerer praktisk utdanning med norskopplæring.
557 Fylkeskommunen skal i samarbeid med NAV jobbe målrettet med å utdanne flere
558 voksne med innvandrerbakgrunn.

559 **Begrunnelse:**

560 Innvandrere og flyktninger i Norge har masse kompetanse og motivasjon for å bidra
561 på arbeidsmarkedet, men de aller fleste har svært få ressurser. For voksne med
562 annet morsmål kan veien til fagbrev være svært vanskelig og vrien. Innlandet må ha
563 større fokus på å videreutdanne arbeidstakere med innvandrerbakgrunn, samt tilby
564 mer praktisk språkopplæring.

565 **Styrets merknad:**

566 Yrkesfaglig utdanning er fagspesifikk utdanning. Kunnskapsdepartementet og
567 Utdanningsdirektoratet fastsetter tilbudsstruktur, utdanningsprogrammer, læreplaner
568 og fag- og timefordeling for videregående opplæring. I fag- og yrkesopplæringen
569 gjøres dette gjennom utstrakt samarbeid med partene i arbeidslivet. Karriere
570 Innlandet kan ikke opprette egne yrkesfag som gir annen sluttkompetanse for
571 elevene enn det som følger av sentrale forskrifter og annet nasjonalt regelverk.
572 Ordninger som praksiskandidat, yrkesfaglig fordypning (YFF) eller fagbrev på jobb
573 svarer i noen grad på forslagsstillerens begrunnelse, og også innføringsklassene i
574 videregående skole samt språkopplæringen i introduksjonsprogrammet svarer i noen
575 utstrekning på dette.

576 **Styrets innstilling:**

577 Oversendes fylkestingsgruppa.

578

579 **Forslag nr. 1.21**

580 **Tittel:** Fritak fra undervisning for studenter v/ høyskole og universitet

581 **Fra:** Gjøvik Arbeiderparti

582 **Forslag:**

583 Gi studenter fritak fra undervisning og/eller praksis ved møteplikt i kommunale eller
584 fylkeskommunale folkevalgte organer.

585 **Begrunnelse:**

586 I kommuneloven § 40 nr. 1 andre ledd første punktum fastsettes det at arbeidstaker
587 har krav på fri fra arbeid i det omfang dette er nødvendig på grunn av møteplikt i
588 kommunale eller fylkeskommunale folkevalgte organer. I videregående skole er verv
589 og politisk arbeid regnet som gyldig fravær. Det finnes derimot ingen slike
590 reguleringer for studenter ved høyskoler og universiteter. Dette er svært uheldig.
591 Unges deltakermønster kan fortelle oss mye om hva vi kan vente oss av politiske
592 strømninger i fremtiden, og dermed fremtidens folkevalgte demokrati. Mister man de
593 unge, risikerer man å miste en hel generasjon politikere. Det er derfor på sin plass at
594 fritak for studenter ved universiteter og høyskoler med møteplikt i kommunale eller
595 fylkeskommunale folkevalgte organer, også blir innført.

596 **Styrets merknad:**

597 Stortinget endret universitets- og høyskoleloven i 2022, og ivaretok disse hensynene.
598 Saksordfører Lise Selnes uttalte under debatten: «Et viktig moment som løftes i
599 denne proposisjonen, er den generelle retten til permisjon fra studier. For komiteen er
600 det også viktig å påpeke at studenter som er valgt til et folkevalgt organ, eller til
601 studentpolitiske organer, skal ha rett til permisjon fra sine studier.» - og dette fremgår
602 også av innstillingen fra komiteen (Innst. 287 L 2021–2022 punkt 2.3). Endringene
603 ble enstemmig vedtatt.

604 **Styrets innstilling:**

605 Forslaget realitetsbehandles ikke, da det allerede er ivaretatt av lovendringer vedtatt
606 av Stortinget.

607

608 **Forslag nr. 1.22**

609 **Tittel:** Rett til barnehageplass

610 **Fra:** Søndre Land Arbeiderparti

611 **Forslag:**

612 Et hovedopptak, men også løpende barnehageopptak gjennom hele året med garanti
613 for plass for barn som er fylt 1 år.

614 **Begrunnelse:**

615 Barn som fyller ett år senest innen utgangen av november det året det blir søkt om
616 barnehageplass har rett til barnehageplass. I dag er det mange kommuner som har
617 ett hovedopptak i året. Med dagens regler betyr det at får du et barn i desember eller

618 tidlig på året har det ikke rett til barnehageplass før i august. Dette fører til at flere må
619 ta seg permisjon uten lønn eller løse utfordringen med midlertidige løsninger.

620 På arbeiderpartiet.no leser vi «Barnehage er bra for barna og trygt for foreldre i jobb.
621 Barnehager bidrar til likestilling og integrering.» Dette er vi helt enige i, men det må
622 gjelde hele året.

623 **Styrets innstilling:**

624 Oversendes redaksjonskomitéen

625

626 **Forslag nr. 1.23**

627 **Tittel:** Styrke tilsukddsordningen for master i avansert, klinisk sykepleie

628 **Fra:** Vestre Toten Arbeiderparti

629 **Forslag:**

630 Innlandet Arbeiderparti vil styrke den nasjonale kompensasjonsordningen gjennom
631 helsedirektoratet for videreutdanning av sykepleiere i masterutdanningen avansert,
632 klinisk sykepleie.

633 **Begrunnelse:**

634 Endringstakten som kreves i helsevesent fordrer nye yrkesgrupper med bred, klinisk
635 kompetanse. Videreutdanningen master i avansert klinisk sykepleie er nettopp et slikt
636 kompetanseløft, men de siste års tilskuddsrunder mot kommunene har ikke hatt
637 tilstrekkelige rammer for å kunne tildele alle søkere midler. I en allerede presset
638 kommuneøkonomi uten rellt handlingsrom innen kompetanseløft er slike
639 tilskuddsordninger sentrale insentiver om man skal lykkes med omstilling og
640 oppgaveoverføring som denne utdanningen mulliggjør. Videreutdanningen er også av
641 helsepersonellkomisjonen pekt på som en av flere suksessfaktorer for å lykke i
642 arbeidet med å tett gap mellom vekst i behov og tilgang på klinisk personell.

643 **Styrets innstilling:**

644 Oversendes Arbeiderpartiets helsefraksjon på Stortinget.

645

646 **Forslag nr. 1.24**

647 **Tittel:** Fagskolen Innlandet i Kongsvinger

648 **Fra:** Kongsvinger Arbeiderparti

649 **Forslag:**

650 Innlandet fylkeskommune må bidra til at Fagskolen Innlandet (FI) i Kongsvinger får
651 på plass lokaler og ansatte til å drive utdanningene i Kongsvinger.

652 **Begrunnelse:**

653 Innlandet fylkeskommune og våre fylkespolitikere må bidra til at Fagskolen Innlandet
654 tar ansvar og oppretter lokaler og skaffer ansatte til å drive utdanningene i
655 Kongsvinger.

656 Fagskoletilbudene i Kongsvinger er, i samarbeid med Fagskolen Innlandet (FI), i
657 sterk vekst. I Kongsvinger har FI ingen arealer til utdanningene som tilbys der.
658 Dagens arealer, og de som jobber med utvikling av tilbudene i Kongsvinger i regi av
659 Høgskolesenteret, finansieres midlertidig av lokale banker. Dersom det skal skapes
660 et likeverdig og varig fagskoletilbud i Innlandet må fylkeskommunen sammen med
661 Fagskolen Innlandet prioritere midler til arealer og ansatte dedikert til utvikling og drift
662 av fagskole i Kongsvinger. Dette er svært viktige for næringslivet og kommunene i
663 regionen.

664 **Styrets merknad:**

665 Fagskolen Innlandet er eid av Innlandet fylkeskommune og har hovedlokalisering ved
666 NTNU i Gjøvik. Virksomheten drives imidlertid på en rekke steder i Innlandet (og
667 også noen steder utenfor Innlandet), i samarbeid med lokale aktører. Behovet for
668 lokaliteter på de mer enn 20 stedene der Fagskolen har aktiviteter må avpasses
669 nærmere, og kan variere over tid.

670 **Styrets innstilling:**

671 Oversendes fylkestingsgruppa til Innlandet Arbeiderparti.

672

673 **Forslag nr. 1.25**

674 **Tittel:** Mindre og tryggere skjermbruk i skolen

675 **Fra:** Dovre Arbeiderparti

676 **Forslag:**

677 Arbeiderpartiet må sørge for nasjonale hjelpemidler og retningslinjer for mindre og
678 tryggere bruk av digitale hjelpemidler i skolen. Herunder utarbeide systemer/verktøy
679 som gjør det enkelt å kontrollere barns bruk av skole-ipader. barna å gå inn på
680 skadelig innhold.

681 **Begrunnelse:**

682 Ipader og skjermbruk i skolen, og problemene knyttet til det, har kommet høyt på
683 dagsordenen den siste tiden. Det er veldig bra at Kari Nessa Nordtun går i front for å
684 øke bruken av fysiske bøker i skolen igjen.

685 Foreldre har ofte full kontroll på barnas bruk av private skjermer som telefon, ipad og
686 gamingkonsoller. På skoleipaden er det imidlertid et utbredt problem at det er svært
687 lite begrensninger, og liten kontroll. Det gjør at små barn i barneskolealder har enkel
688 tilgang på pornosider, krigsvideoer på Youtube eller annet som de er altfor små til å
689 takle selv. Undersøkelser viser at svært få kommuner har (fungerende) systemer for
690 å kontrollere sikkerheten på skoleipader.

691 Dette må gjøres noe med fra statlig hold!

692 **Styrets innstilling:**

693 Oversendes redaksjonskomitéen

694

695 **Forslag nr. 1.26**

696 **Tittel:** Skolestruktur i hele Innlandet

697 **Fra:** Dovre Arbeiderparti

698 **Forslag:**

699 Arbeiderpartiet må ta en lederrolle i å åpne for nye måter å organisere
700 undervisningstilbudet på i skolestrukturdebatten. Fylket må være en regional utvikler,
701 ikke avviker. Nord-Gudbrandsdal vgs bør brukes som en pilot på hvordan distriktene
702 bør organisere fleksible og kostnadseffektive studiesteder, som likevel gir sterke
703 resultater og høy kvalitet. Dette er også viktig for å forhindre utenforskap, og slik
704 redusere andre offentlige utgifter.

705 **Begrunnelse:**

706 Arbeiderpartiet ønsker at det skal bo folk i hele landet. For å klare det må også det
707 videregående skoletilbudet dekke hele landet. Samtidig er et godt skoletilbud
708 avgjørende for å bevare de gode lokalsamfunnene i hele fylket.
709 Sentraliseringstrenden forsvinner ikke i nærmeste framtid, og vil forsterkes dersom
710 flere mindre skoler og linjetilbud legges ned. Dette blir derfor et viktig verdivalg for
711 Arbeiderpartiet. For å møte utfordringen med lange avstander og få elever kombinert
712 med stramme økonomiske rammer, må Arbeiderpartiet se etter nye måter å drifte
713 skolene for å kunne tilby gode løsninger for elever uten at de må flytte eller reise
714 lange avstander. Da kan vi tåle både befolkningsoppgang og -nedgang, uten store
715 konsekvenser for skoletilbudet. Skolen må driftes innenfor gitte økonomiske rammer,
716 men kan ikke kun måles på kostnadseffektivitet. Arbeiderpartiet er opptatt av en sterk
717 og inkluderende skole. Skolestrukturen kan derfor ikke vurderes kun etter
718 kostnadseffektivitet, men også av kvaliteten på skolene. Innlandet har allerede skoler
719 som har kommet langt i omorganisering og effektiv drift, som samtidig leverer sterke
720 resultater. Nord-Gudbrandsdal vgs har tre avdelinger med tett sammenvevd
721 studieopplegg, der avelingene gjør det sterkt.

722 **Styrets merknad:**

723 Styret viser til merknad til forslag 1.10.

724 **Styrets innstilling:**

725 Oversendes utdanningspolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti

726

727 **Forslag nr. 1.27**

728 **Tittel:** Gratis lunsj i barnehage og skole. Sikre ernæring for å redusere fedme og
729 sosiale forskjeller.

730 **Fra:** Dovre Arbeiderparti

731 **Forslag:**

732 Arbeiderpartiet må vurdere gratis lunsj i barnehage og skoler, for å tilrettelegge for
733 næringsrik og sunn mat for alle barn.

734 **Begrunnelse:**

735 Gratis lunsj kan bidra til bedre trivsel, læring og å utjevne sosiale forskjeller.
736 Undersøkelser viser at barn og unge får i seg langt mindre grønt og fisk enn de
737 norske kostholdsrådene, og langt mer kjøtt og ultraprosessert mat enn
738 anbefalingene. Samtidig er problemer knyttet til fedme og livsstilsrelaterte
739 sykdommer sterkt økende, som også medfører store kostnader for det staten. Dovre
740 Arbeiderparti mener at det er bedre å forebygge enn å behandle. Ett relevant grep er
741 å investere i gratis, sunn skolemat for barn og unge. Dette må vurderes som et grep
742 for å begrense overvekt og utjevne sosiale forskjeller.

743 **Styrets innstilling:**

744 Oversendes redaksjonskomitéen

745

746 **Forslag nr. 1.28**

747 **Tittel:** Mer praktiske fag i barne- og ungdomsskolen

748 **Fra:** Vestre Slidre Arbeiderparti

749 **Forslag:**

750 Vi må bygge opp om mer praktisk læring i barnehage og skole.

751 **Begrunnelse:**

752 For å nå et større mangfold, må vi også tilrettelegge for praktisk læring i skolen.
753 Praktisk læring øker motivasjonen og opplevelsen av mening for elevene. Økt grad
754 av mestring vil gi motivasjon for gjennomføring og redusere frafall.

755 **Styrets merknad:**

756 Styret viser til at årsmøtet 2022 vedtok at Innlandet Arbeiderparti vil legge til rette for
757 mer praktiske og estetiske fag.

758 **Styrets innstilling:**

759 Oversendes redaksjonskomitéen

760

761 **Forslag nr. 1.29**

762 **Tittel:** Rett til barnehageplass fra foreldrepermisjonens utløp

763 **Fra:** Ringebu Arbeiderparti, Sør-Fron Arbeiderparti og Nord Fron Arbeiderparti

764 **Forslag:**

765 Innlandet Arbeiderparti må arbeide aktivt for å gi alle barn rett til barnehageplass fra
766 det tidspunktet foreldrepermisjonen er ferdig.

767 **Begrunnelse:**

768 Dagens regler der det kun er barn født før 1. desember som har rett til
769 barnehageplass fra fylte 1 år, skaper store forskjeller blant småbarnsforeldre.
770 Foreldre som har barn som er født 1. desember eller senere risikerer å ha ulønnet
771 permisjon i 9 mnd. før de får barnehageplass. Tallene viser at stadig flere mødre tar
772 ulønnet permisjon. Foreldre skal selvsagt kunne velge fritt om de vil forlenge tiden
773 hjemme med små barn. Det er likevel et problem dersom foreldre tvinges inn i en slik
774 situasjon fordi det ikke finnes barnehageplass tilgjengelig. Dette er også et
775 likestillingsprosjekt fordi tallene viser at det stort sett er mødre som tar ulønnet
776 permisjon fordi det dessverre fortsatt er slik at kvinner tjener mindre enn menn. For å
777 sikre familien best mulig økonomisk, blir det derfor mor som tar ulempen og risikoen
778 med å ta ulønnet permisjon. Ulønnet permisjon kan føre til at kvinnen sakker ennå
779 lenger akterut lønnsmessig. Ved å velge ulønnet permisjon mister mor, i tillegg til
780 lønn, pensjons- og sykepengerettigheter. Dagens system slår skjevt ut, fordi foreldre
781 med vinterbarn må leve med en langt større usikkerhet og økonomisk byrde enn
782 foreldre til sommerbarn. Innføring av en barnehagegaranti fra foreldrepermisjonen er
783 ferdig, fjerner et av de siste hindrene som gjør at noen barn holdes utenfor
784 barnehage selv om foreldrene ønsker å benytte seg av tilbudet.

785 **Styrets innstilling:**

786 Oversendes redaksjonskomitéen

787

788 **Forslag nr. 1.30**

789 **Tittel:** Framtidig skolestruktur Innlandet - Vinstra Videregående skole, VVS.

790 **Fra:** Nord-Fron Arbeiderparti, Sør-Fron Arbeiderparti og Ringebu Arbeiderparti

791 **Forslag:**

792 Innlandet Arbeiderparti må bidra til at framtidig skolestruktur for videregående
793 opplæring, må utredes på et vidt grunnlag.

794 **Begrunnelse:**

795 Framtidig struktur for Videregående opplæring må vurderes og fastsettes ut ifra flere
796 kriterier enn skole-økonomi og fastlåste mulige elevtall. I motsatt fall vil forskjellene
797 mellom distrikt og by øke, distrikta blir taperne og sentraliseringen får fornyet
798 drivkraft. En fullverdig Vinstra Videregående, VVS, er en hjørnesteinsbedrift, både i
799 Nord-Fron og i Region Midt-Gudbrandsdal.

800 Vinstra Videregående skole har:

801 Ei unik skolehistorie, som ikke må glemmes, og for å få videreført og utviklet denne
802 må:

803 Skolen fortsatt ha en egen administrasjon.

804 Ha tilbud både innen studiespesialisering og yrkesretta fag.

805 Videreføre estetiske fag som musikk, dans, og ikke minst Landslinje for folkemusikk.

806 Vi har en moderne skole, med flomsikret bygningsmasse, tilrettelagt med et nytt
807 parkområde rundt, der Nord-Fron kommune i tillegg, planlegger områder for
808 hybelbygg, kulturhus, bibliotek etc. der muligheten for sambruk med skolen er
809 mange. Skolen har allerede opparbeidet et godt samarbeid med bedrifter for
810 alternativ opplæring via gode innarbeidde Opplæringskontor.

811 I Ap's valgprogram er det bl.a. nevnt:

812 Innlandet skal tilby videregående opplæring med høy kvalitet i hele fylket og bidra til
813 at elever fullfører og består.

814 At fylkeskommunen skal være mer synlig ute i distriktene, og aktivt koble sammen
815 ulike aktører for å ivareta at lokale interesser ivaretas og bidra til utvikling i alle deler
816 av fylket.

817 Jobbe for økt forutsigbarhet for våre kulturelle knutepunkt.

818 Skal vi leve opp til dette, må vi få lagt til rette for at ungdom kan få starte utdanningen
819 og ha muligheter både for å jobbe og bo i distrikta, samtidig kan skolen være
820 drivkrafta for anna utvikling.

821 **Styrets merknad:**

822 Styret viser til merknad til forslag 1.10.

823 **Styrets innstilling:**

824 Oversendes utdanningspolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti

825

826 **Forslag nr. 1.31**

827 **Tittel:** Mobilfri grunnskole

828 **Fra:** Våler Arbeiderparti

829 **Forslag:**

830 Arbeiderpartiet Innføre et nasjonalt mobilforbud i grunnskolen.

831 **Begrunnelse:**

832 Mobiltelefoner i skolen bidrar til dårligere konsentrasjon, mindre læring og ødelegger
833 for mye av det sosiale. Skolen skal være en plass for læring både faglig og sosialt,
834 men med telefonen som distraksjon blir det vanskeligere enn nødvendig. I tillegg
835 skjer i dag mye mobbing digitalt, som er mulig å bli kvitt i skolen, om man ikke har
836 smarttelefoner. Hvis man ønsker en skole hvor læring står i fokus, er det et bra
837 virkemiddel å innføre et nasjonalt mobilforbud i grunnskolen.

838 **Styrets innstilling:**

839 Oversendes redaksjonskomitéen

840

841 **Forslag nr. 1.32**

842 **Tittel:** Økt permisjonstid og løpende opptak for barnefamilier

843 **Fra:** Nord-Odal Arbeiderparti

844 **Forslag:**

845 Nasjonalt rullende opptak til barnehage

846 - Barnehagegaranti fra barna er fylt minst 14 måneder

847 Øke lengden på foreldrepermisjon til barnet fyller 15 måneder.

848 **Begrunnelse:**

849 Dagens permisjonsløsninger sammen med barnehageretten er ikke samsvarende.

850 Dette må gjøres noe med.

851 Småbarnsforeldre må ha tilgang på barnehage når de er ferdige med permisjonen,
852 uavhengig av når barnet er født. Foreldre permisjonen må derfor økes til for
853 eksempel 15 måneder, med en nasjonal rett på barnehageplass senest når barnet er
854 14 måneder. Det er viktig for familien, barnet og barnehagen at foreldrene er
855 tilgjengelig for at barna skal få en myk start på livet i barnehagen. Derfor må det være
856 en overlapp mellom lengde permisjon og rett på barnehage.

857 Man må beholde en tredeling av permisjonen, som gir fedre en lik rett som mor til å
858 være hjemme i permisjon, men familiene må også kunne tilpasse permisjonstiden til
859 en hvis grad etter hva for passer dem.

860 Øker man permisjonen og barnet har tilgang på barnehage tidligere, vil familien også
861 kunne vurdere gradert barnehageplass og ha en ekstra dag sammen med barnet.

862 **Styrets innstilling:**

863 Oversendes redaksjonskomitéen

864

865 **Forslag nr. 1.33**

866 **Tittel:** Bemanningsnormen i barnehage

867 **Fra:** Stange Arbeiderparti

868 **Forslag:**

869 Vi ønsker en utredning av dagens bemanningsnorm med formål om å styrke
870 bemanningen i barnehagene.

871 **Begrunnelse:**

872 En trygg og god oppvekst danner grunnlaget for et godt voksenliv. Mye av dette
873 grunnlaget bygges i barnehagen, der barna ivaretas store deler av den våkne delen
874 av døgnet.

875 Barnehagen skal minst ha en ansatt pr 3 barn når barna er under 3 år og en ansatt pr
876 6 barn når barna er over 3 år . Barn skal regnes for i være over 3 år fra og med

877 august det året de fyller 3 år. Dagens bemanningsnorm er skjør og ansatte i
878 barnehagene roper varsku om å ikke strekke til.

879 Forebyggingsperspektivet snevres inn og man risikerer å skye problemer foran seg
880 som potensielt kunne vært løst på et tidligere nivå.

881 Vi ønsker en utredning av dagens bemanningsnorm med formål om å
882 styrkebemanningen i barnehagene.

883 **Styrets innstilling:**

884 Oversendes redaksjonskomitéen

885

886 **Forslag nr. 1.34**

887 **Tittel:** Norskopplæringen og godkjenning av eksisterende utdanning

888 **Fra:** Årskvinnekonferansen i Innlandet Arbeiderparti

889 **Forslag:**

890 Kvinnenettverket i Innlandet AP vil at Norskopplæringen for innvandrere skal styrkes.
891 Vi vil også at godkjenning av allerede gjennomført utdanning må gjøres raskere.

892 **Begrunnelse:**

893 Norge er og skal være et mangfoldig samfunn, vi skal være åpenhjertige og rause
894 når vi tar imot og hjelper de som trenger et trygt sted å være og dessverre har vært
895 nødt å flykte fra hjemlandet sitt.

896 I 2024 opplever vi fortsatt en stadig strøm med ukrainske flyktninger som kommer til
897 Norge for å komme unna russernes krigshandlinger i hjemlandet. Over 60.000
898 ukrainere har etter krigens start kommet til Norge, men ved utgangen av august 23
899 var, ifølge NRK bare 7% av de ukrainske flyktningene i arbeid. Alt for mange opplever
900 derfor ikke det fellesskapet jobb gir ei heller de fordelene det er å stå i jobb knyttet til
901 økonomi. Arbeiderpartiet har programfestet at vi skal jobbe for at alle raskt skal få
902 mulighet til å lære seg norsk på et nivå som yrkeslivet krever og vi mener at dette
903 arbeidet må intensiveres. For de over 18 år er det nesten tre ganger så mange
904 kvinner som menn som kommer som flyktninger fra Ukraina og det er i tillegg mange
905 barn. Barna tilbys integrering i barnehage og skole og for kvinnene er muligheten til å
906 raskt komme ut i jobb viktig for integreringen. Da trengs det at vi satser enda mer på
907 målrettet norskopplæring

908 **Styrets innstilling:**

909 Oversendes programkomitéen for Arbeiderpartiets nye partiprogram

910

911 **Forslag nr. 1.35**

912 **Tittel:** Skoletilbud for flyktninger

913 **Fra:** Sør-Fron Arbeiderparti, Nord-Fron Arbeiderparti og Ringeby Arbeiderparti

914 **Forslag:**

915 Vi ønsker at IAP skal jobbe for et bedre opplæringstilbud til minoritetsspråklige elever
916 mellom 16 og 18 år.

917 **Begrunnelse:**

918 Det blir stadig flere flyktninger i en urolig verden, og i Norge og ute i kommunene har
919 vi også merket dette godt.

920 Det er fylket som har ansvaret for opplæring av flyktninger mellom 16 og 18 år.
921 Nybosatte flyktninger mellom 16 og 18 som har fullført grunnskole har da i hovedsak
922 tilbud om å gå i kombinasjonsklasse. Utfordringen er at flyktninger bosettes gjennom
923 hele året og det må da være et opplæringstilbud også gjennom hele året.

924 De som har fullført grunnskole kan gå på ordinær videregående skole, men da er det
925 kun en søknadsfrist og oppstart. Når det kommer ungdommer mellom 16 og 18 år til
926 Gudbrandsdalen, blir disse plassert i kombinasjonsklassen på Otta videregående, og
927 når denne er full, har de ikke tilbud om skolegang.

928 Slik det er nå har vi flere i denne aldersgruppen som får tilbud i voksenopplæringen
929 fra bostedskommunen i stedet for videregående opplæring for jevnaldrende - dette
930 for å gi de et tilbud.

931 Dette skoleåret har det vært for få plasser i kombinasjonsklassen på Otta – vi ønsker
932 at fylkeskommunen skal ta sitt ansvar her og opprette en slik klasse også ved Vinstra
933 videregående.

934 **Styrets merknad:**

935 Kombinasjonsklasser er et tilbud ved 6 av de videregående skolene i Innlandet, og
936 retter seg mot elever mellom 16 og 24 år med kort botid i Norge og som har avsluttet
937 ungdomsskolen uten å ha tilstrekkelige norskkunnskaper og/eller fagkunnskaper til å
938 følge undervisningen i videregående skole (evt ikke har skolebakgrunn fra
939 hjemlandet som tilsvarende norsk grunnskole). Dimensjoneringen av tilbudet ved de
940 enkelte skolene justeres utfra behovet til enhver tid. Spørsmålet om å opprette
941 kombinasjonsklasser ved flere/andre skoler enn de som har tilbudet i dag, går inn i
942 diskusjonen rundt skole- og tilbudsstruktur der Innlandet Arbeiderparti har et eget
943 utdanningspolitisk utvalg som jobber for å forberede det politiske grunnlaget for en
944 partimessig behandling i representantskapet.

945 **Styrets innstilling:**

946 Oversendes til Innlandet Arbeiderpartis utdanningspolitiske utvalg.

947

948 **Forslag nr. 1.36**

949 **Tittel:** Trygghet for alle

950 **Fra:** Vestre Toten Arbeiderparti

951 **Forslag:**

952 Øremerkede midler til barnehage, skole og barnevern.

953 **Begrunnelse:**

954 Statlige overføringer til flere av Innlandskommunene står ikke i sammenheng med
955 det å kunne tilby tjenestene som både den voldsutsatte og voldsutøvere koster. At
956 regjeringen blant annet foreslår 24 mill kroner til spredning av RISK-modellen til
957 politidistrikter og 30 mill. til Statens barnehus er positive tiltak, men dette er penger
958 som trengs etter at overgrep har skjedd.

959 Fra « Prop. 36 S (2023-2024) Opptappingsplan mot vold og overgrep mot barn og
960 vold i nære relasjoner (2024– 2028)—

961 Trygghet for alle» Regjeringens fremste mål er å skape et trygt samfunn for alle, uten
962 vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner. Planen legger til rette for mer
963 målrettet forebygging, bedre hjelp til og beskyttelse av utsatte, og mer effektiv
964 straffeforfølgning og oppfølging av utøvere. Dette skal vi oppnå gjennom en mer
965 helhetlig og samordnet politikk på området. De samfunnsøkonomiske kostnadene av
966 vold i nære relasjoner er beregnet til 92,7 milliarder kroner i 2021. Kostnadene bæres
967 av voldsutsatte, voldsutøvere, pårørende, arbeidsgivere, frivillig sektor og
968 storsamfunnet.

969 Gjennom i større grad å satse på forebyggende tiltak, vil regjeringen redusere de
970 menneskelige og samfunnsøkonomiske kostandene ved vold i nære relasjoner. Barn
971 som utsettes for vold og overgrep har økt risiko for å bli utsatt for vold også senere i
972 livet. Det er særlig behov for å styrke innsatsen når det gjelder vold mot de minste
973 barna. Regjeringen vil også rette innsatsen mot overgrepene barn utsettes for på
974 internett.

975 Kilde: Tilråding fra Justis- og beredskapsdepartementet 20. desember 2023, godkjent
976 i statsråd samme dag. (Regjeringen Støre)
977 (<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-36-s-20232024/id3018905/>)

978 For å få avdekket vold og overgrep tidlig trenger barna voksne rundt seg i barnehage
979 og skole. De voksne må lære barn om hva vold og overgrep er. Mange barn vet ikke
980 at det de selv utsettes for er nettopp det. Barnehagelærerne og lærere bør benyttes i
981 opplæring og undervisning av denne tematikken, og voldsutsatte barn melder selv at
982 det tryggere å melde fra til en voksen de kjenner og som er sammen med dem ofte.

983 De peker på kontaktlæreren. Noe av utfordringen i dette, er at lærere ikke er opplært
984 til å jobbe med slike saker. Lærere har også mange undervisningstimer og møter de
985 må i, mange elever som de skal følge opp, samt at de har voldsomme krav til
986 dokumentasjon. De ikke har tid til å se, høre og tolke hva elevene faktisk melder til
987 dem. Kommunebudsjettene skrapes inn til beinet og det går selvsagt også ut over
988 sektorene skole og barnevern, i tillegg til alle andre. Om disse to sektorene kunne fått
989 øremerkede midler til å styrke innsatsen til å hjelpe barn som man mistenker utsettes
990 for vold og overgrep, kunne kanskje regjeringen redusere de menneskelige og
991 samfunnsøkonomiske kostnadene ved vold og drap i nære relasjoner. Det er viktig at
992 de som får øremerkede kroner til slike tiltak ikke setter i gang med nye prosjekter og
993 nye yrkesgrupper som skal tromme i gang noe nytt. La pegene gå til tid og rom for de
994 voksne som allerede står i situasjonen med de voldsutsatte barna. Gi dem kurs og
995 videreutdanning for å vite hva de skal se etter, hvordan de skal trygge barna i
996 svarene de gir, hvordan de skal gå frem når barnet åpner seg opp og gi dem tid til å

997 være der. Slik det er nå, vil de tenkte overføringene til kommunene vil forsvinne i
998 gapet med lovpålagte tjenester og det minimum som vi må tilby kommunenes
999 innbyggere.

1000 Vi tenker at dette kan forhindre mange voldshendelser og kanskje også drap i nære
1001 relasjoner i fremtiden og ikke bare for dette barnet selv, men for de som skal være
1002 rundt dette barnet i fremtiden.

1003 **Styrets innstilling:**

1004 Oversendes programkomitéen for Arbeiderpartiets nye partiprogram

1005

1006 **Forslag nr. 1.37**

1007 **Tittel:** En mobilfri skole

1008 **Fra:** AUF i Innlandet

1009 **Forslag:**

- 1010
 - Innføre et nasjonalt mobilforbud i grunnskolen

1011 **Begrunnelse:**

1012 Mobiltelefoner i skolen bidrar til dårligere konsentrasjon, mindre læring og det
1013 oppleves ødeleggende for det sosiale. Skolen skal være en plass for læring både
1014 faglig og sosialt, men med telefonen som distraksjon blir det vanskeligere enn
1015 nødvendig. I tillegg skjer det i dag mye mobbing digitalt i skoletiden. Dette problemet
1016 vil man bli kvitt med en mobilfri skole. For å skape en skole hvor læring står i fokus, er
1017 det et bra virkemiddel å innføre et nasjonalt mobilforbud i grunnskolen.

1018 **Styrets innstilling:**

1019 Oversendes redaksjonskomiteen

1020

1021 **2.0 Arbeidslivs- og inkluderingspolitikk**

1022 **Forslag nr. 2.1**

1023 **Tittel:** Fullstendig gjennomgang av NAV

1024 **Fra:** Løten Arbeiderparti

1025 **Forslag:**

1026 Det tas en fullstendig gjennomgang av NAV. Dette for å sikre at velferdsstatens
1027 viktigste verktøy fungerer i henhold til formål og hensikt.

1028 **Begrunnelse:**

1029 For mange opplever at NAV ikke fungerer etter hensikten. Dette gjelder særlig når
1030 organisasjonen utfordres av krevende endringer i samfunnet, som setter NAV under
1031 press. Dette har ført til at flere enten ikke har fått oppfølging fra NAV, som de burde
1032 ha hatt, eller at det tar for lang tid og få tilbud de skal ha. Årsaken er at
1033 organisasjonen er rigget godt for å håndtere det som er kjente problemstillinger som

1034 det leveres på ofte, men for dårlig til å omstille seg til å svare på samfunnsendringer.
1035 For stivbente regler forhindrer ansatte å gjøre jobben de er satt til å gjøre. Det er satt
1036 for stort søkelys på å forhindre folk fra å få stønader de ikke skal ha, som har gjort at
1037 de som faktisk skal ha stønadene fort ender opp med å ikke få de. Det tas derfor en
1038 full gjennomgang av NAV for å sikre at organisasjonen fungerer slik den skal og er til
1039 hjelp for de som trenger det i situasjonen de kommer opp i.

1040 Gjennomgangen må ses i sammenheng med intensjonen i tillitsreformen.

1041 **Styrets merknad:**

1042 NAV-reformen ble innledet i 2006 og trådte fullt ut i kraft fra 2011. Styret er enig i at
1043 NAV er et av de viktigste redskapene vi har i velferdsstaten, og støtter at det gjøres
1044 en gjennomgang av NAV for å sikre høy kvalitet.

1045 **Styrets innstilling:**

1046 Oversendes programkomitéen for Arbeiderpartiets nye partiprogram

1047

1048 **Forslag nr. 2.2**

1049 **Tittel:** Vi trenger endring i permitteringsreglene!

1050 **Fra:** Våler Arbeiderparti

1051 **Forslag:**

1052 Vi vil at permitteringsperioden forlenges til 52 uker og at arbeidsgivers lønnsplikt
1053 reduseres til 5 dager.

1054 Vi vil at man endrer kravet om at man ikke kan starte på videreutdanning før man har
1055 vært permittert og uvirksom i 12 uker.

1056 **Begrunnelse:**

1057 Byggenæringen har i det siste vært preget av permitteringer, oppsigelser og
1058 konkurser. En miks av økte renter og materialkostnader, synkende eiendomspriser
1059 samt økende priser på arbeidskraft gjør at dette sannsynligvis vil fortsette en stund til.
1060 Siden resten av norsk økonomi totalt sett går bra, vil det være mulig for ansatte i
1061 byggenæringen å skaffe jobber i andre næringer, noe som på lang sikt vil by på
1062 utfordringer. Ved å tappe byggenæringen for fagfolk vil vi miste veldig verdifull
1063 kompetanse. Det vil igjen føre til at det blir kolossalt mye dyrere, og vanskeligere, å
1064 bygge studentboliger, omsorgsboliger og alle de andre boligene vi trenger i årene
1065 framover. Derfor burde permitteringsperioden forlenges til 52 uker, og arbeidsgivers
1066 lønnsplikt reduseres til 5 dager. I tillegg bør det være mulig å starte på kurs og
1067 videreutdanning tidligere i permitteringsperioden, slik at fagfolk kan bygge grønn
1068 kompetanse.

1069 **Styrets merknad:**

1070 For bransjer som opplever midlertidige konjunkturedganger, kan forlenget
1071 permitteringsperiode være hensiktsmessig. Da covid19-pandemien førte til
1072 nedstenging av praktisk talt alle bransjer, ble permitteringsperioden generelt forlenget

1073 til 52 uker. Situasjonen i norsk arbeidsliv nå er ikke at det generelt er vanskelige tider,
1074 tvert om melder mange næringer om at det største problemet er å få tak i nok folk
1075 med rett kompetanse. Men i noen bransjer er det konjunkturedgang som trolig er
1076 midlertidig, f.eks. i byggebransjen. En generell utvidelse av permitteringsreglene for
1077 alle bransjer, vil derimot kunne bidra til en manglende nødvendig omstilling og
1078 således gjøre et allerede stramt arbeidsmarked enda strammere.

1079 **Styrets innstilling:**

1080 Oversendes Arbeiderpartiets arbeids- og sosialfraksjon på Stortinget.

1081

1082 **Forslag nr. 2.3**

1083 **Tittel:** Full gjennomgang av NAV

1084 **Fra:** Ringsaker Arbeiderparti

1085 **Forslag:**

1086 Innlandet Arbeiderparti vil:

1087 At det tas en full gjennomgang av NAV for å sikre at velferdsstatens viktigste verktøy
1088 fungerer i tråd med hensikten.

1089 **Begrunnelse:**

1090 For mange har opplevd at NAV ikke har fungert etter hensikten, særlig når
1091 organisasjonsrigget har blitt utfordret med krevende endringer i samfunnet som har
1092 satt NAV under press. Dette har ført til at flere enten ikke har fått oppfølging fra NAV
1093 som de burde ha hatt, eller at det har tatt for lang tid før de har fått tilbud de skal ha.
1094 Årsaken er at organisasjonen er rigget godt for å håndtere det som er kjente
1095 problemstillinger som det leveres på ofte, men for dårlig til å omstille seg til å svare
1096 på samfunnsendringer. Tilbakemelding fra ansatte er at rigide regler og silotenkning
1097 forhindrer ansatte å gjøre jobben de er satt til å gjøre. Tilbakemeldingen er at det er
1098 satt for stort fokus på å forhindre folk fra å få stønader de ikke skal ha, som har gjort
1099 at de som faktisk skal ha stønadene fort ender opp med å ikke få de. Det tas derfor
1100 en full gjennomgang av NAV for å sikre at organisasjonen fungerer slik den skal og er
1101 til hjelp for de som trenger det i situasjonen de kommer opp i, og tar hensyn til de
1102 ansatte som skal utføre det. Gjennomgangen må ses i sammenheng med
1103 intensjonen i tillitsreformen.

1104 **Styrets merknad:**

1105 Styret viser til merknad til forslag 2.1.

1106 **Styrets innstilling:**

1107 Oversendes programkomitéen for Arbeiderpartiets nye partiprogram

1108

1109 **Forslag nr. 2.4**

1110 **Tittel:** Lovfest retten til familiekoordinatorer i NAV

1111 **Fra:** Ringsaker Arbeiderparti

1112 **Forslag:**

1113 Innlandet Arbeiderparti vil:

1114 At retten til å få familiekoordinator i NAV lovfestes.

1115 **Begrunnelse:**

1116 Familiekoordinatorer i NAV er én kontaktperson i hjelpeapparatet som kan bidra til
1117 rett hjelp til rett tid, til både barn og voksne. Familiekoordinatorer organiserer
1118 innsatsen rundt hele familien, og skal se hele familiens behov under ett.

1119 Familiekoordinatorene skal bidra til helhetlig oppfølging av barnefamilier som
1120 opplever vedvarende lavinntekt. Til tross for en offentlig rapport som stiller spørsmål
1121 ved effektiviteten med familiekoordinatorer for organisasjonen NAV, har flere som
1122 benytter seg av NAV meldt at de opplever stor nytte av jobben koordinatorene gjør.
1123 Derfor fremmes det forslag om at retten til familiekoordinator i NAV lovfestes.

1124 **Styrets innstilling:**

1125 Oversendes redaksjonskomitéen

1126

1127 **Forslag nr. 2.5**

1128 **Tittel:** Lære hele arbeidslivet – en reform som gir alle ansatte kompetanseløft.

1129 **Fra:** Lillehammer Arbeiderparti

1130 **Forslag:**

1131 Årsmøtet i Lillehammer Arbeiderparti krever en bred etter- og videreutdanning (EVU)
1132 som skal utformes og finansieres gjennom et trepartssamarbeid, og gi ansatte rett til
1133 fri ved deltakelse i etter- og videreutdanningstiltak uten tap av inntekt.

1134 **Begrunnelse:**

1135 Behovet for fagarbeidere øker. Samtidig blir det vanskeligere å rekruttere
1136 ungdommer på grunn av lave ungdomskull. Historisk er kompetanse et av Norges
1137 viktigste konkurransefortrinn, men vi er i liten grad villige til å gjøre det som trengs for
1138 å opprettholde dette konkurransefortrinnet. Nå ligger Norge langt bak EU og våre
1139 nordiske naboland i forhold til etter- og videreutdanning. For å lykkes må en
1140 langsiktig finansieringsordning på plass som gir inntektssikring for den enkelte
1141 deltaker i kompetansehevende tiltak. Reformen skal utvikles som et tilbud tilpasset
1142 arbeidslivet og den enkelte ansattes behov. En av de største barrierene for deltakelse
1143 i EVU, er bortfall av inntekt. For mange arbeidstakere er det vanskelig å prioritere
1144 etterutdanning når det er forbundet med store kostnader og tap av arbeidsinntekt. Vi
1145 mener at EVU må finansieres som et spleiselag mellom arbeidsgivere og
1146 myndighetene.

1147 **Styrets innstilling:**

1148 Oversendes redaksjonskomitéen

1149

1150 **Forslag nr. 2.6**

1151 **Tittel:** Et samfunn for alle

1152 **Fra:** Lillehammer Arbeiderparti

1153 **Forslag:**

1154 Lage LHBTQ+ handlingsplaner for inkludering og mot hets i alle kommuner. satse på
1155 politiets divisjon mot hets i alle politidistrikter.

1156 **Begrunnelse:**

1157 26 juni 2023 så vi et terrorangrep rettet mot det skeive miljøet Oslo. London pub er et
1158 kjent samlingspunkt for LHBTQ+ miljøet i Oslo, terrorangrepet var derfor rettet mot et
1159 kjernepunkt i den skeive bevegelsen. Vi ser også et stort problem knyttet til hets av
1160 mennesker som identifiserer seg med LHBTQ+ bevegelsen. Vi i arbeiderpartiet
1161 ønsker et samfunn som er til for alle. Vi vil ha et samfunn hvor alle kan elske hvem
1162 de vil og være den de vil. Derfor kan vi aldri akseptere hets. Vi ønsker et sterkere
1163 fokus på forebygging av hets, spesielt mot LHBTQ personer. derfor ønsker vi at det
1164 lages LHBTQ+ handlingsplaner i alle kommuner som tar for seg både hvordan
1165 inkludere LHBTQ+ personer inn i samfunnet, samtidig som man bekjemper hets.
1166 men vi må også følge opp hetsen som blir anmeldt. I dag blir veldig mange saker
1167 som går på trakassering og hets nedlagt av politiet før det kommer noe resultat ut av
1168 det. det er derfor viktig at vi styrker politiets arbeid mot hets og trakassering ved å
1169 satse mer på politiets divisjon mot hets og sjikane, i alle politidistrikt.

1170 **Styrets innstilling:**

1171 Oversendes programkomitéen for Arbeiderpartiets nye partiprogram.

1172

1173 **Forslag nr. 2.7**

1174 **Tittel:** Barnefattigdom

1175 **Fra:** Kongsvinger Arbeiderparti

1176 **Forslag:**

1177 Alle barn skal ha like muligheter – uansett hvilken inntekt, utdanning, eller bakgrunn
1178 foreldrene har!

1179 **Begrunnelse:**

1180 I Norge lever 10,6 prosent (over 102 000) barn i familier med vedvarende lav inntekt.
1181 I Innlandet er denne andelen på nesten 12 prosent (nær 7 000 barn).

1182 Barn med innvandrerbakgrunn utgjør over halvparten av de som vokser opp i relativ
1183 fattigdom. Det er et alvorlig strukturelt problem. Et barn skal ikke ha større
1184 sannsynlighet for å vokse opp i fattigdom på grunn av foreldrenes nasjonalitet.

1185 Fattigdom er aldri barnets egen feil, fordi barn ikke kan ta egne valg for å komme ut
1186 av fattigdommen. Barn er ikke bare «en del av» sine foreldre, men lever sine egne liv
1187 og former sin egen fremtid. Derfor kan ikke barnefattigdom kun bekjempes ved
1188 økonomisk støtte og tiltak til foreldre, vi trenger egne tiltak som når direkte ut til barn.

1189 Likevel er det vel etablert kunnskap at barn som vokser opp i
1190 lavinntektshusholdninger har økt fare for å oppleve svekkede levekår og dårligere
1191 livskvalitet enn andre barn.

1192 Vi må se helheten i barns utfordringer fra småbarnsperioden, i barnehagen og i
1193 skolen. Det er viktig med tiltak som kan forbedre barnets økonomiske situasjon, men
1194 viktigst er tiltak som gir fattige barn mulighet til å delta på lik linje med alle andre
1195 barn. Universelle støttetiltak for alle barn, er gode tiltak fordi det ikke segregerer barn
1196 fra hverandre og stempler noen som fattige.

1197 Norge gjør fortsatt for lite for å rette opp dette.

1198 Press - Redd Barna Ungdom har foreslått følgende 10 punkter. Disse må vi ta tak i
1199 på alle nivåer.

1200 10 konkrete tiltak som kan bidra til å redusere barnefattigdom:

1201 1. Gratis leksehjelp på alle skoler: Dette vil støtte barn i deres skolearbeid og gi
1202 dem bedre forutsetninger for læring.

1203 2. Gratis SFO-ordning: En kostnadsfri skolefritidsordning vil hjelpe familier med å
1204 balansere arbeid og omsorg for barna.

1205 3. Kommunale handlingsplaner mot barnefattigdom: Lokale tiltak og strategier
1206 kan målrette ressurser mot de som trenger det mest.

1207 4. Kvartalsvise opptak i barnehage: Dette vil sikre at alle barn får muligheten til å
1208 delta i barnehageaktiviteter.

1209 5. Gratis barnehage for alle: Ved å fjerne kontantstøtten kan vi finansiere gratis
1210 barnehageplasser, slik at alle barn får tilgang til tidlig utdanning.

1211 6. Rett til barnehageplass for alle: Ingen barn skal stå i kø for barnehageplass.
1212 Alle bør ha rett til å delta i barnehageaktiviteter.

1213 7. Ventestøtte for familier med barn i kø for barnehageplass: Dette vil avhjelpe
1214 situasjonen for familier som venter på barnehageplass.

1215 8. Ikke behovsprøvd barnetrygd: Barnetrygden bør være en universell
1216 støtteordning for alle, uavhengig av foreldrenes inntekt.

1217 9. Økt barnetrygd: Å øke barnetrygden vil gi økonomisk støtte til familier med
1218 barn.

1219 10. Dekning av fritidsaktiviteter for lavinntektsbarn: Staten bør dekke kostnadene
1220 for fritidsaktiviteter for barn som lever i vedvarende lavinntekt.

1221 Disse tiltakene tar sikte på å gi alle barn like muligheter, uavhengig av foreldrenes
1222 økonomiske situasjon.

1223 Vi må jobbe sammen for å skape et inkluderende samfunn der ingen barn lider under
1224 fattigdom.

1225 **Styrets innstilling:**

1226 Oversendes redaksjonskomitéen

1227

1228 **Forslag nr. 2.8**

1229 **Tittel:** Gi folk med fagbrev muligheter

1230 **Fra:** Åmot Arbeiderparti

1231 **Forslag:**

1232 Innlandet Arbeiderparti vil at arbeidsoppgaver som tillegges ulike stillingsfunksjoner
1233 tildeles ut i fra hva som er funksjonelt. Dette vil bidra til mer effektiv bruk av personell
1234 og skape grunnlag for mer interessante stillinger.

1235 **Begrunnelse:**

1236 I dag er det mangel på leger og sykepleiere ute i distriktene. NOU'n «Tid for handling»
1237 som kom i 2023 viser at flere arbeidsoppgaver som i dag utføres av sykepleiere kan
1238 utføres av personell med fagbrev innen helse. Vi antar det samme også gjelder ulike
1239 funksjoner i de fleste bransjer. Arbeidsoppgaver må løses på riktig nivå, slik at vi kan
1240 satse enda mer på fagarbeideren

1241 **Styrets innstilling:**

1242 Oversendes redaksjonskomitéen

1243

1244 **Forslag nr. 2.9**

1245 **Tittel:** Målrettede tiltak til de som sliter

1246 **Fra:** Åmot Arbeiderparti

1247 **Forslag:**

1248 Regjeringen må nå i større grad målrette tiltak overfor de grupper i samfunnet som
1249 sliter.

1250 **Begrunnelse:**

1251 Vi er inne i en dyrtid med økte kostnader på bla. renter, matvarer, drivstoff og strøm.
1252 Samtidig er det mange i Norge med solid og god økonomi. Det viktige nå er å
1253 iverksette tiltak mot de grupper i samfunnet som sliter. Tiltaket på reduserte
1254 barnehagepriser og økt barnetrygd er tiltak som er målrettet mot småbarnsfamilier –
1255 gode tiltak. Men fremdeles er det mange småbarnsfamilier som sliter og hvor barna
1256 ikke har råd til å delta på ulike aktiviteter – noe som over tid kan skape utenforskap.
1257 En annen gruppe vi vet sliter er enslige der det kun er en inntekt i husholdningen.
1258 Med Arbeiderpartiet ved roret skal vi løfte de samfunnsgruppene som sliter slik at
1259 forskjellene blir mindre.

1260 **Styrets innstilling:**

1261 Oversendes redaksjonskomitéen

1262

1263

1264 **Forslag nr. 2.10**

1265 **Tittel:** Endring av drosjereformen

1266 **Fra:** Sør-Fron, Nord-Fron og Ringeby Arbeiderparti

1267 **Forslag:**

1268 Arbeiderpartiet må se på konsekvensene av drosjeformen slik den ligger nå.

1269 **Begrunnelse:**

1270 Med bakgrunn i drosjesituasjonen i Midt-Gudbrandsdalen ser vi nødvendigheten av å
1271 se på drosjereformen på nytt.

1272 Situasjonen i Midt-Gudbrandsdalen er nå slik at du må bestille drosje før kl 20.00 om
1273 du vil bli hentet senere enn det.

1274 Slik reformen har blitt, er den utfordrende både for innbyggere som ønsker å benytte
1275 seg av drosje og for drosjenæringen som møter et system som gjør det vanskelig å
1276 få tak i sjåfører.

1277 Før ordningen ble endret, hadde alle med drosjeløyve kjøreplikt. Etter at denne ble
1278 opphevet, falt kjøreplikten bort. Dette fører til et dårlig drosjetilbud i kommunene våre
1279 da de med drosjeløyve kan velge å la bilen stå i tider der det er vanskelig å få ansatt
1280 folk eller tider på døgnet med lite kjøring.

1281 Konsekvenser av situasjonen slik den er i dag fører til mye ulovlig «drosjekjøring» og
1282 i verste fall kjøring i ruspåvirket tilstand. Dette er en utvikling vi ikke ønsker.

1283 **Styrets merknad:**

1284 Høyre-regjeringens drosjereform har vært like ødeleggende som bransjen selv
1285 forutså og som Arbeiderpartiet advarte mot. Ap/Sp-regjeringen har iverksatt en del
1286 endringer for å håndtere de utfordringene som Høyre-regjeringen påførte
1287 drosjenæringen, og la før nyttår fram forslag for Stortinget om innstramminger fra den
1288 liberaliseringen som har ødelagt mye av bransjen. Blant tiltakene som er lagt fram av
1289 regjeringen er plikt til å være tilknyttet en drosjesentral, med flere seriøsitets-,
1290 dokumentasjons- og klageadgangskrav til sentralene. Fra før av har regjeringen
1291 innført/gjeninnført krav om garanti fra bank/forsikringsselskap for løyvehaver, krav om
1292 taklykt for alle drosjer, krav om at løyvehaver må bruke kjøretøy som er registrert
1293 som drosje i Kjøretøyregisteret i sin løyvepliktige virksomhet og krav til taksameter og
1294 til kompetansekrav for løyvehavere. Driveplikt, antallsregulering, kontroll og tilsyn
1295 samt gode arbeidsforhold for både ansatte og løyvehavere er det varslet at det vil
1296 komme ytterligere tiltak for i juni 2024.

1297 **Styrets innstilling:**

1298 Oversendes Arbeiderpartiets programkomité for Arbeiderpartiets nye partiprogram.

1299

1300 **Forslag nr. 2.11**

1301 **Tittel:** Et krafttak for mer inkludering

1302 **Fra:** Grue Arbeiderparti

1303 **Forslag:**

1304 Vi trenger et koordinert krafttak for mer inkludering.

1305 **Begrunnelse:**

1306 Alt for mange står utenfor arbeidslivet! Eksempelvis står over 25 % av innbyggerne i
1307 Kongsvingerregionen, i arbeidsfør alder, utenfor arbeidslivet og samfunnet for øvrig.
1308 Et koordinert krafttak må til, hvor alle forvaltningsledd jobber koordinert for å få dette
1309 til. Nevner «Ung inkludering» som et godt eksempel, men vi trenger mer koordinering
1310 og struktur på fylkes- og kommunenivå for å lykkes med dette. Her må også ulike
1311 frivillige lag og foreninger trekkes aktivt med og involveres

1312 **Styrets innstilling:**

1313 Oversendes redaksjonskomitéen

1314

1315 **Forslag nr. 2.12**

1316 **Tittel:** Lovfest retten til familiekoordinator i NAV

1317 **Fra:** Løten Arbeiderparti

1318 **Forslag:**

1319 Retten til å få familiekoordinator i NAV lovfestes, finansiert med øremerkede midler
1320 fra staten.

1321 **Begrunnelse:**

1322 Familiekoordinator i NAV er én kontaktperson i hjelpeapparatet som kan bidra til rett
1323 hjelp til rett tid, til både barn og voksne. Familiekoordinatorer organiserer innsatsen
1324 rundt hele familien, og skal se hele familiens behov under ett. Familiekoordinate
1325 skal bidra til helhetlig oppfølging av barnefamilier som opplever vedvarende
1326 lavinntekt. Til tross for en offentlig rapport som stiller spørsmål ved effektiviteten med
1327 familiekoordinatorer for organisasjonen NAV, har flere som benytter seg av NAV
1328 meldt at de opplever stor nytte av jobben koordinate

1329 Derfor fremmes det forslag om at retten til familiekoordinator i NAV lovfestes.

1330 **Styrets innstilling:**

1331 Oversendes redaksjonskomitéen

1332

1333 **Forslag nr. 2.13**

1334 **Tittel:** Muligheter for å jobbe fra hele fylket i fylkeskommunen

1335 **Fra:** Dovre Arbeiderparti

1336 **Forslag:**

1337 Arbeiderpartiet må ta en lederrolle og sørge for at ansatte i fylkeskommunen og
1338 andre offentlige instanser kan bo og jobbe digitalt og fra avstand i hele fylket. Dette
1339 vil også styrke fylkeskommunen som en attraktiv arbeidsplass og tiltrekke seg
1340 kompetanse. Ved å ta i bruk lokale kontorfellesskap der ansatte bor, får man større
1341 fleksibilitet for hvor kompetansen kan bo og jobbe.

1342 **Begrunnelse:**

1343 Fylkeskommunen er en viktig kompetansearbeidsplass i fylket. Ved å åpne opp for at
1344 ansatte kan jobbe i fylkeskommunen og bo hvor som helst i fylket, kan også
1345 distriktene tilby flere kompetansearbeidsplasser. Dette er viktig for å tiltrekke seg
1346 innbyggere med ulik bakgrunn og kompetanse, som bidrar til å styrke
1347 lokalsamfunnene. Dette vil også åpne arbeidsmarkedet og mulige søkere, og vil
1348 styrke Fylkeskommunen som tilstedeværende og kompetanse.

1349 Det er også viktig med ansatte i fylkeskommunen som representerer hele fylket. Det
1350 vil styrke fylkeskommunens tilstedeværelse i hele regionen. Dersom ansatte
1351 utelukkende bor i nærhet til Hovedsetene i Lillehammer og Hamar, påvirker det også
1352 tilgangen til nettverk, interesser og prioriteringer, hva de kjenner til og er knyttet til.
1353 Bruk av digitale verktøy har eksplodert. I det private næringsliv åpner stadig flere for
1354 at ansatte kan jobbe hvor som helst, som et grep for å være attraktive og tiltrekke seg
1355 den beste kompetansen.

1356 og det er i dag ingen grunn til at alle må møte opp på samme kontor. For å sørge for
1357 samhold og arbeidsmiljø, kan det stilles krav til å møte på kontoret noen faste dager i
1358 måneden.

1359 **Styrets merknad:**

1360 Årsmøtet i Innlandet Arbeiderparti i 2023 vedtok at det ved utlysning av nye stillinger
1361 og ansettelser i fylkeskommunen må legges bedre til rette for at folk kan jobbe der de
1362 bor, slik at arbeidssted ikke nødvendigvis er i fylkeshusene på Hamar eller
1363 Lillehammer. Det ble også vedtatt å jobbe for at statlige virksomheter tilrettelegger for
1364 desentraliserte og fleksible arbeidsplasser, slik at arbeidstakere i direktorater,
1365 departementer, tilsyn m.v. kan være bosatt i Innlandet.

1366 **Styrets innstilling:**

1367 Oversendes redaksjonskomitéen

1368

1369 **Forslag nr. 2.14**

1370 **Tittel:** Fribeløpet må økes til 1 G

1371 **Fra:** Løten Arbeiderparti

1372 **Forslag:**

1373 Minstebeløpet man kan tjene ved siden av uføretrygd må økes fra 0,4 G til 1 G.

1374 **Begrunnelse:**

1375 Vi lever i en tid der den økonomiske hverdagen er krevende, særlig for de som har
1376 minst fra før. Samtidig har vi et arbeidsmarked som har et stort behov for flere folk.

1377 Noen av de som i står utenfor arbeidslivet, og som er 100 % uføretrygdede, er i den
1378 situasjonen at de har igjen noe arbeidsevne som de ønsker å bidra med. Men da må
1379 det lønne seg å jobbe. Sann som det er nå kan de tjene max 0,4 G (som i dag utgjør
1380 47488 kroner i året) ved siden av trygden de får utbetalt, tjener de mer blir de trukket
1381 i trygd.

1382 Noen har også opplevd å få krav om tilbakebetaling av trygd i forbindelse med å ha
1383 prøvd seg i arbeidslivet. Det er krav om innrapportering av det man tjener, og det kan
1384 også være krevende for enkelte.

1385 Et minstebeløp på 0,4 G er ikke så mange kroner å snakke om, og med dagens
1386 lønnsnivå tar det ikke lang tid før dette beløpet er tjent inn. Mange bruker disse
1387 ekstra pengene til for eksempel å betale gjeld, reparere bil eller til å gå til tannlegen,
1388 så dette er vel trengte penger.

1389 Men for flere av dem som prøver å jobbe blir det en ekstra belastning å hele tiden
1390 måtte passe på at man holder seg under fribeløpet sann at man ikke blir straffet av
1391 NAV, og dette fjerner ofte motivasjonen for utføre å prøve seg i jobb i det hele tatt.

1392 Løten AP mener at, for å bidra til at flere utføre som har mulighet til det i forhold til
1393 egne helseutfordringer kommer seg i jobb, må fribeløpet de kan tjene ved siden av
1394 økes til 1 G (som i dag utgjør 118 620).

1395 **Styrets merknad:**

1396 Regjeringen har satt i gang utredninger som skal legges fram i mai i år, der
1397 spørsmålet om økning av fribeløpet til 1 G er til vurdering. Hensikten med
1398 utredningen er å stimulere flere utføre som er i stand til det – til å kombinere jobb og
1399 uføretrygd, og at de som allerede kombinerer dette skal gjøre det i større grad.

1400 **Styrets innstilling**

1401 Oversendes Arbeiderpartiets fraksjon i arbeids- og sosialkomiteen på Stortinget

1402

1403 **Forslag nr. 2.15**

1404 **Tittel:** Barnetrygd som middel mot fattigdom

1405 **Fra:** Stange Arbeiderparti

1406 **Forslag:**

1407 Barnetrygd ble innført i 1946 og har vært både en nødvendig og kjærkommen inntekt
1408 for mange. I moderne tid ser vi derimot at den universelle løsningen ikke lenger
1409 treffer like godt som den burde. Hos mange mottakere er den et høyst nødvendig
1410 tilskudd til husholdningen for mat på bordet og klær på kroppen. For andre, har den
1411 gått rett på sparekonto og kan da være med på å gjøre forskjellene større. To
1412 regjeringer har begge utredet alternative løsninger for barnetrygd, og begge
1413 rapporter fra disse utredninger, peker på at størrelsen på barnetrygd må opp på et
1414 høyere nivå for å kunne være et effektivt hjelpemiddel til å løfte barn og deres familie

1415 ut av fattigdom. I oktober 2023, ble rapporten «En barndom for livet. Økt tilhørighet,
1416 mestring og læring for barn i fattige familier» levert til barne- og familieminister Kjersti
1417 Toppe. I rapporten foreslås det en betydelig økning av barnetrygd, beholde den
1418 universelle løsningen, men at den skattlegges. Skatt er den beste omfordelende
1419 løsningen vi har.

1420 **Begrunnelse:**

1421

1422 **Styrets innstilling:**

1423 Oversendes redaksjonskomitéen

1424

1425 **Forslag nr. 2.16**

1426 **Tittel:** Vi skal arbeide for tilpassede arbeidsklær i alle yrker

1427 **Fra:** Årskvinnekonferansen i Innlandet Arbeiderparti

1428 **Forslag:**

1429 Vi skal arbeide for tilpassede arbeidsklær i alle yrker.

1430 **Begrunnelse:**

1431 Jenter på videregående skole har ikke de samme forutsetningene som guttene i de
1432 mannsdominerte yrkesfaglige utdanningsprogrammene. Arbeidsgivere i slike yrker vil
1433 ofte spare penger ved å kjøpe inn billige unisex- og herreklær. Dette gjør jobben
1434 vanskeligere og svært ubehagelig for kvinnene i bransjen, som må jobbe i altfor
1435 trange klær. De blir dermed nødt til å betale mer for kvinneklær som ikke tilfredsstill
1436 nødvendige HMS-krav. Den samme problemstillinga dukker også opp i
1437 kvinnedominerte yrker, der menn må skaffe passende arbeidsklær på egen hånd. For
1438 å oppnå likestilling i arbeidslivet, må vi jobbe med at alle, uansett kjønn, får
1439 tilpassende arbeidsklær til samme pris.

1440 **Styrets innstilling:**

1441 Oversendes programkomitéen for Arbeiderpartiets nye partiprogram

1442

1443 **3.0 Kulturpolitikk**

1444 **Forslag nr. 3.1**

1445 **Tittel:** Fordeling av fylkets kulturmidler

1446 **Fra:** Gjøvik Arbeiderparti

1447 **Forslag:**

1448 Fylkeskommunens kulturmidler må få større geografisk og potensielt kunstnerisk
1449 spredning.

1450 **Begrunnelse:**

1451 Mesteparten av fylkets kulturmidler havner med dagens fordeling i noen få kommuner
1452 og til noen få store aktører. Det er på sin plass å forvente at disse midlene skal gi
1453 kultur og kunstopplevelser i hele det store fylket. Disse midlene bør i størst mulig
1454 grad understøtte en levende kulturregion og bidra til at flere kunstnere velger å bo og
1455 virke i vår del av landet. Innlandet Arbeiderparti ønsker at fylkeskommunen tar en
1456 gjennomgang av kulturmidlene og dennes fordeling for å se om disse benyttes på en
1457 hensiktsmessig måte.

1458 **Styrets innstilling:**

1459 Oversendes fylkestingsgruppa i Innlandet Arbeiderparti.

1460

1461 **Forslag nr. 3.2**

1462 **Tittel:** Tydelig regelverk som beskytter barneinfluensere

1463 **Fra:** Lillehammer Arbeiderparti

1464 **Forslag:**

1465 Innføre et klart regelverk som beskytter barn som tjener penger på sosiale medier.
1466 Forbrukertilsynet skal stille strengere krav til selskaper som bruker barneinfluensere i
1467 markedsføringen på sosiale medier. Regjeringen setter ned et offentlig utvalg som
1468 går gjennom forbrukerlovgivningen.

1469 **Begrunnelse:**

1470 Med framveksten av sosiale medier ser vi stadig flere tilfeller av familie- og
1471 barneinfluensere, der foreldre deler bilder og videoer av sine barn med tusenvis av
1472 følgere. Slike barneinfluensere blir ofte avbildet i sårbare situasjoner og publisert uten
1473 samtykke. Pengene de tjener av å reklamere produkter i sosiale medier, havner som
1474 oftest i foreldrenes lomme. Barneombudet ønsker enda bedre informasjon om hvilke
1475 regler som gjelder når barn og unge tjener penger på sosiale medier, samt et
1476 tydeligere regelverk med bedre kontrollmekanismer.

1477 **Styrets innstilling:**

1478 Oversendes Arbeiderpartiets familie- og kulturfraksjon på Stortinget.

1479

1480 **Forslag nr. 3.3**

1481 **Tittel:** Kommersiell utnytting av barn i underholdningsbransjen

1482 **Fra:** Lillehammer Arbeiderparti

1483 **Forslag:**

1484 Lovfeste kravet om at foresatte av barneskuespillere under 15 år skal sette av
1485 mesteparten av barnets lønn på en spesiell bankkonto, som kan bare brukes av
1486 barnet etter at hen har fylt 18 år. Arbeidstilsynet skal ha flere kontrollmekanismer som
1487 kan gripe inn dersom barnet opplever noe ubehagelig knyttet til sitt arbeid som
1488 skuespiller

1489 **Begrunnelse:**

1490 Underholdningsbransjen ansetter svært ofte barn i film, reklamer og andre
1491 produksjoner. Dessverre finnes det svært lite reguleringer og lover som skal beskytte
1492 barnas privatliv, inntekt og helse. Jeanette McCurdy, som de fleste kjenner fra iCarly,
1493 bidro sterkt til denne debatten med sitt memoar "I'm glad my mom died" i 2022. Der
1494 fortalte hun om sine egne opplevelser som barneskuespiller, samt hennes frykt for å
1495 bli seksualisert som 12-åring, og overveldende ansvar som fulgte med da hun ble
1496 familiens hovedforsørger før hun fylte 10 år. Norge har allerede eksisterende regler
1497 knyttet til arbeidstid, ansettelse og arbeidskår av barneskuespillere, men det finnes
1498 ikke noe lovverk som sikrer at det er barnet, og ikke foresatt, som får mesteparten av
1499 lønna.

1500 **Styrets innstilling:**

1501 Oversendes Arbeiderpartiets familie- og kulturfraksjon på Stortinget

1502

1503 **Forslag nr. 3.4**

1504 **Tittel:** «Best på kultur» krever økt satsing

1505 **Fra:** Gran Arbeiderparti

1506 **Forslag:**

1507 For å bli «Best på kultur» må Innlandet Fylkeskommune sikre forutsigbare og gode
1508 rammebetingelser for det etablerte og allsidige kulturlivet. Samtidig må det avsettes
1509 frie midler for å kunne understøtte nyskapinger og ekstraordinære satsinger.

1510 **Begrunnelse:**

1511 Innlandet fylkeskommune har en uttalt ambisjon om å bli «Best på kultur». Natur- og
1512 kulturarven, idrett, kulturnæringer og et rikt, allsidig kulturliv er anerkjent som et av
1513 fylkets store fortrinn og dermed en viktig forutsetning for trivsel, attraktivitet og vekst.
1514 Kulturbudsjettet utgjør en svært beskjeden del av fylkeskommunens samlede
1515 budsjett. Altfor beskjedent til å kunne understøtte det viktige og gode arbeidet som
1516 fylkets kulturliv bidrar med og ønsker å videreutvikle. Skal man bli «best på kultur»
1517 må rammene økes slik at aktørene som skal bidra til å realisere målet tror på målet
1518 og kan kjenne trygghet, stolthet og inspirasjon.

1519 **Styrets innstilling:**

1520 Oversendes fylkestingsgruppa til Innlandet Arbeiderparti.

1521

1522 **Forslag nr. 3.5**

1523 **Tittel:** Sikre forutsigbarhet for Orkester Innlandet

1524 **Fra:** Gjøvik Arbeiderparti

1525 **Forslag:**

1526 Vi vil sikre en trygg økonomisk forutsigbarhet for Orkester Innlandet.

1527 **Begrunnelse:**

1528 Orkester Innlandet er hele Innlandets symfoniske orkester. De har et uttalt mål om å
1529 være en attraktiv arbeidsplass for landets og ikke minst regionens fremste musikere.
1530 Orkesteret har et særskilt fokus på nyutdannede musikere. Nå må vi prioritere det
1531 ved å sikre rammevilkårene for et sprekkt og livskraftig ensemble som har vist at det
1532 leverer på kunstnerisk kvalitet, fleksibilitet og kontinuitet.

1533 **Styrets innstilling:**

1534 Oversendes fylkestingsgruppa til Innlandet Arbeiderparti

1535

1536 **4.0 Energipolitikk**

1537 **Forslag nr. 4.1**

1538 **Tittel:** Fra 300kv linjer til 420kv

1539 **Fra:** Rendalen Arbeiderparti

1540 **Forslag:**

1541 Alle 300 kV linjer i Innlandet skal erstattes med 420kV

1542 **Begrunnelse:**

1543 I områdeplanen for Innlandet beskriver Statnett en trinnvis utvikling av
1544 transmisjonsnettet i fylket vårt. Første setning i Innledningen skriver de «
1545 Transmisjonsnettet i området består i hovedsak av ledninger og stasjoner med et
1546 spenningsnivå på 300 kV. Disse må vi fornye og oppgradere til 420 kV». I følge
1547 Statnett vil det å oppgradere til 420 kV alene gi 40% mer kapasitet og 50% mindre
1548 tap, under ellers identiske forhold. I områdeplanen har Statnett allikevel valgt å
1549 beholde Fåberg-Røykås og Rendalen-Fåberg på 300 kV. Dette er ikke akseptabelt
1550 når hele Innlandet skal utvikles, og det er svært betenkelig at denne oppgraderingen
1551 ikke skjer med bakgrunn i de store energibesparelsene Statnett beskriver at en slik
1552 oppgradering gir.

1553 **Styrets merknad:**

1554 Innlandet Arbeiderparti har nedsatt et energipolitisk utvalg for å gå gjennom
1555 energipolitikken og komme med forslag til ny politikk for Innlandet Arbeiderparti.

1556 **Styrets innstilling:**

1557 Oversendes energipolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti.

1558

1559 **Forslag nr. 4.2**

1560 **Tittel:** Energisituasjonen i Kongsvingerregionen

1561 **Fra:** Kongsvinger Arbeiderparti

1562 **Forslag:**

1563 Innlandet Arbeiderparti bes om å legge press på Elvia og Statnett gjennom IFK sine
1564 eierposisjoner i Eidsiva. Det haster med å lage planer for utbygging, slik at det å

1565 ivareta industriarbeidsplasser og bidrag til vekst, ikke skjer tilfeldig. Saken bør også
1566 følges opp av våre Stortingsrepresentanter.

1567 **Begrunnelse:**

1568 Kongsvingerregionen er en grønn industriregion, som har et stort vekstpotensial
1569 knyttet til både eksisterende og ny industri på regulerte arealer. I tillegg skal etablert
1570 industri omstilles fra fossile til ikke-fossile energikilder og mer av transporten
1571 elektrifiseres. Det er per i dag ikke kraft og strøminfrastruktur til å møte alle disse
1572 behovene.

1573 I rapporten Kraftløftet Innlandet, er det påpekt at nettkapasiteten må firedobles hvis
1574 Innlandet skal holde tritt med etterspørselen. Konsekvensene av å la være er at
1575 Innlandet kan gå glipp av arbeidsplasser. Energikommisjonen har også konkludert
1576 med at Norge trenger mer kraft – raskere!

1577 Strøminfrastrukturen til Kongsvingerregion er svak og Elvia melder at det ikke er
1578 tilstrekkelig nett for nye etableringer. Det er derfor viktig å jobbe for utbedringer av
1579 nettet, men dette er avhengig av mer energiproduksjon og nye store
1580 forbrukstilknytninger.

1581 En kartlegging viser at industrien i Kongsvingerregionen har potensiale for en dobling
1582 i omsetning inn mot 2030 for de 25 største virksomhetene. Flere virksomheter skal
1583 også omstille fra gass/olje som energikilde til utslippsfrie energikilder. Samtidig
1584 foregår det en omstilling hvor godstransporten omlegges fra fossil til elektrisk, noe
1585 som vil medføre behov for ladeinfrastruktur nær industrien. I tillegg har
1586 Kongsvingerregionen etablert flere store næringsområder hvor flere nye
1587 industrivirksomheter med stort kraftbehov og mulig milliardomsetning ønsker å
1588 etablere seg eller er i ferd med å etablere seg i regionen. Dette betyr økt produksjon,
1589 som ut fra dagens produksjonslogikk vil kreve mye høyere strømforbruk og
1590 effektbehov enn i dag.

1591 Til tross for store industrielle vekstambisjoner i Kongsvingerregionen er
1592 tilbakemeldingen fra Elvia og Statnett at det på kort og mellomlang sikt ikke finnes
1593 effekt nok i strømmettet til større industrielle satsninger. Per nå er det uklart om det
1594 finnes tilstrekkelig kraft/effekt til å møte de etablerte virksomhetenes behov, og det er
1595 uklart om det er mulig å etablere og utvikle ny industri i regionen.

1596 Dette vil både kunne hindre omlegging til grønne energikilder (i fabrikker og innen
1597 logistikk/transport), hindre nye industriaktører å etablere seg og i verste fall bidra til
1598 nedleggelse eller utflytting av eksisterende industri som ikke får realisert sine
1599 utvidelses- og vekstplaner.

1600 **Styrets merknad:**

1601 Det vises til merknad i forslag 4.1.

1602 **Styrets innstilling:**

1603 Oversendes energipolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti

1604

1605 **Forslag nr. 4.3**

1606 **Tittel:** Energieffektivisering må være mulig for alle

1607 **Fra:** Gran Arbeiderparti

1608 **Forslag:**

1609 Krav om kartlegging av energitilstand i tilstandsrapporten på bolig lovfestes i forskrift
1610 til avhendingslova. Fristen på et år for gjennomføring av oppgradering for å få full
1611 støtte fra Enova utvides. Det avsettes mer midler i statsbudsjettet til
1612 energieffektivisering. Sikre støtteordninger som muliggjør energioppgraderinger av
1613 bygningskroppen også for boligeiere med begrenset økonomi, og i områder hvor
1614 oppgraderingen ikke vil kunne regnes hjem i økt markedsverdi. Det avsettes statlig
1615 øremerkede midler til kommunene for å sikre rådgivning til innbyggere.

1616 **Begrunnelse:**

1617 Ifølge regjeringens handlingsplan for energieffektivisering står bygg for over
1618 halvparten av strømforbruket i Norge. Strøm utgjør nesten 80 % av den totale
1619 energibruken i bygg, hvorav det meste går til oppvarming. Vedtatt mål er å spare hele
1620 10 TWh fra den norske bygningsmassen. En mulighetsstudie gjennomført av
1621 Takstgruppen og Sparebank 1 Østlandet i 2023 viste at 56 % av totalt 246.000
1622 eneboliger i Innlandet var merket med energikarakteren F og G, flest med G. Behovet
1623 og ikke minst gevinsten ved energieffektivisering i Innlandet er derfor stor, både
1624 samfunnsmessig gjennom reduksjon i Co2 utslipp, og for den enkelte families
1625 husholdningsøkonomi.

1626 I tillegg til den nasjonale planen må huseiere også forholde seg til EUs
1627 bygningsdirektiv som snart vil legge føringer for at medlemsland stiller konkrete krav
1628 til energieffektivisering for å oppnå globale måltall.

1629 Enova skal være en aktiv bidragsyter til grønn omstilling gjennom økonomisk støtte til
1630 tiltak som aktivt reduserer klimagassutslipp og reduserer vårt energiforbruk. Dagens
1631 ordning kan gi om lag 100.000 i støtte til oppgradering av bygningskroppen om
1632 tiltakene gjennomføres i løpet av 1 år. Mange tiltak vil kunne koste flere
1633 hundretusener for den enkelte, og folk med svak eller alminnelig økonomi må strekke
1634 investeringen over flere år. Offentlige støttemidler bør derfor behovsvurderes, og
1635 1årsfristen utvides, slik at også folk med svak økonomi kan bidra til å oppnå
1636 klimamålene.

1637 Informasjon om energitilstanden på boligen hører naturlig hjemme i salgsprosessen,
1638 og bør inngå i den lovpålagte tilstandsrapporten.

1639 **Styrets merknad:**

1640 Det vises til merknad i forslag 4.1.

1641 **Styrets innstilling:**

1642 Oversendes energipolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti

1643

1644 **Forslag nr. 4.4**

1645 **Tittel:** Hjelp til husholdninger vedrørende nye EU-regler om energieffektivisering av
1646 boliger

1647 **Fra:** Gausdal Arbeiderparti

1648 **Forslag:**

1649 Arbeiderpartiet må skape ordninger som bidrar til økonomisk støtte til husholdninger
1650 som må imøtegå nye EU-krav om energieffektivisering av boliger.

1651 **Begrunnelse:**

1652 Med mål om nullutslippssamfunn i 2050 har EU ferdigforhandlet nytt direktiv om
1653 energieffektivisering av boliger. Direktivet må ses i lys av European Green Deal, som
1654 Norge er knyttet tett opp til. Ønsket er å energieffektivisere og dekarbonisere
1655 europeiske boliger. Direktivet åpner opp for nasjonale tilpasninger og særegne
1656 nasjonale virkemidler for å møte målet om energieffektivisering og dekarbonisering.
1657 Selv har regjeringen uttrykt behovet for energieffektivisering. Ved behandling av EU-
1658 direktivet mener Gausdal Arbeiderparti at regjeringen må legge til rette for økonomisk
1659 støtte for husholdninger som må gjøre byggtekniske endringer for å imøtegå målene
1660 som er satt ved direktivet. Dette er økonomisk og sosialpolitisk viktig for å sikre at
1661 husholdninger kan møte kravene uavhengig av inntekt.

1662 **Styrets merknad:**

1663 Det vises til merknad i forslag 4.1.

1664 **Styrets innstilling:**

1665 Oversendes energipolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti

1666

1667 **Forslag nr. 4.5**

1668 **Tittel:** Linjekapasitet og strøminfrastruktur.

1669 **Fra:** Sør-Odal Arbeiderparti

1670 **Forslag:**

1671 Det må sørges for at linjenettet i Kongsvingerregionen har kapasitet til eksisterende
1672 og ny industri.

1673 **Begrunnelse:**

1674 Linjekapasitet og strøminfrastruktur til regionen er svak og nettleverandør melder at
1675 det ikke er tilstrekkelig nett for nye etableringer. Det er derfor viktig å jobbe for en
1676 utbygging av nettet. Kongsvingerregionen har et stort vekstpotensial. I tillegg skal
1677 etablert industri omstilles fra fossile til ikke fossile energikilder.

1678 **Styrets merknad:**

1679 Det vises til merknad i forslag 4.1.

1680 **Styrets innstilling:**

1681 Oversendes energipolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti

1682

1683 **Forslag nr. 4.6**

1684 **Tittel:** Norsk strøm til norsk pris

1685 **Fra:** Østre Toten Arbeiderparti

1686 **Forslag:**

1687 Strøm er en viktig del av vår infrastruktur. Vi må sikre norsk strøm til norske priser for
1688 vårt næringsliv og våre privatkunder.

1689 **Begrunnelse:**

1690 Norge har hatt høye, børsbaserte strømpriser i snart 3 år. Vår produksjon av
1691 vannkraft og andre kilder har og er koblet sammen med Europas pris på gass. Dette
1692 kan ikke være en del av våre sosialdemokratiske verdier, eller når man ser hvem som
1693 har bygd opp vår infrastruktur, med strømproduksjon og nett, og betalt for dette.

1694 **Styrets merknad:**

1695 Det vises til merknad i forslag 4.1.

1696 **Styrets innstilling:**

1697 Oversendes energipolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti

1698

1699 **Forslag nr. 4.7**

1700 **Tittel:** Kjernekraft

1701 **Fra:** Rendalen Arbeiderparti

1702 **Forslag:**

1703 Norge bør raskt utforske mulighetene og konsekvensene som ligger i kjernekraft.

1704 **Begrunnelse:**

1705 Kjernekraft er en lavutslippskilde for energi. Med økende bekymring for
1706 klimaendringer og behovet for å redusere karbonavtrykket, kan kjernekraft være en
1707 viktig del av en overgang til mer bærekraftig energiproduksjon. Ved å investere i
1708 kjernekraft, kan Norge styrke landets energisikkerhet. Kjernekraftverk gir en pålitelig
1709 og stabil energiforsyning, og er ikke avhengig av ustabile ressurser som vind eller
1710 sol. Utviklingen av kjernekraftteknologi kan føre til teknologisk innovasjon og skape
1711 arbeidsplasser innenfor forskning, utvikling og drift av kjernekraftverk og tilhørende
1712 infrastruktur.

1713 **Styrets merknad:**

1714 Det vises til merknad i forslag 4.1.

1715 **Styrets innstilling:**

1716 Oversendes energipolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti

1717

1718 **Forslag nr. 4.8**

1719 **Tittel:** Politisk styring av kraftmarkedet

1720 **Fra:** Folldal Arbeiderparti

1721 **Forslag:**

1722 Innlandet Arbeiderparti krever en sterkere politisk styring av kraftmarkedet i Norge.
1723 Utbygging av innenlands infrastruktur mellom strømregionene må prioriteres,
1724 eksporten må reguleres og det må på plass forutsigbare og langsiktige ordninger for
1725 bedrifter og husholdninger. I tillegg haster det med å få på plass nye kraftkilder.

1726 **Begrunnelse:**

1727 Norge er et land med store geografiske forskjeller, og produksjon av kraft og ikke
1728 minst forbruk varierer stort. Det samme gjelder behovet. Strømnettet i Norge er delt
1729 inn i ulike regioner med begrenset kapasitet for overføring mellom regionene, noe
1730 som til tider gir ekstreme prisforskjeller mellom strømregionene. Ett eksempel på hvor
1731 ulikt strømprisene slår ut finner vi i Folldal kommune. Her er størstedelen av
1732 innbyggerne tilknyttet region øst, mens en mindre del er tilknyttet region midt. Dette
1733 medfører store kostnadsforskjeller mellom husholdninger i samme kommune og med
1734 samme forbruk. Selv om den vedtatte strømstøtten er positiv, må det på plass varige
1735 forutsigbare ordninger som skaper likhet i hele landet, på tvers av strømregionene.
1736 Norge har et enormt behov for mere strøm i årene framover. Allerede i dag er det slik
1737 at det ikke er rom for strømkrevende bedriftsetableringer i vår region. Slik kan det
1738 ikke fortsette, alle steiner må snus. Noe som betyr at samtidig som man vurderer nye
1739 prosjekter, må man være villig til å vurdere skrinlagte prosjekter på nytt. Alle monner
1740 drar. Vi krever politisk handling og kontroll av kraftmarkedet snarest.
1741 Utenlandseksport av strøm må reguleres og innenlands infrastruktur og nye
1742 kraftkilder prioriteres.

1743 **Styrets merknad:**

1744 Det vises til merknad i forslag 4.1.

1745 **Styrets innstilling:**

1746 Oversendes energipolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti

1747

1748 **Forslag nr. 4.9**

1749 **Tittel:** Styrte satsing på økt kraftproduksjon

1750 **Fra:** Grue Arbeiderparti

1751 **Forslag:**

1752 Vi trenger en mer koordinert satsing på økt kraftproduksjon, hvor overordnede
1753 nasjonale og regionale hensyn må tas. Her må vi ha et felles fokus, når det gjelder
1754 strømsparende tiltak (ENØK) og hvordan ta i bruk ny teknologi for økt kapasitet i
1755 eksisterende nett. I tillegg må dagens stamnett utvides og forsterkes, slik at
1756 stamnettet kommer nærmere abonnenten.

1757 **Begrunnelse:**

1758 Slik det er nå er det vanskelig for produsenter av strøm eller store forbrukere å
1759 etablere seg. Produsenter av strøm møter utfordringer med at det er for liten
1760 kapasitet på nettet. På samme måte bygges det ikke ut mer nett, fordi man må
1761 dokumentere en etablering.

1762 Man må, regionalt og nasjonalt, finne fram til egnede områder for kraftproduksjon.
1763 Hvor man i fellesskap finansierer, etablerer og fordeler inntjeningen. Områder for
1764 kraftproduksjon må sees i sammenheng med hvor det allerede finnes, eller
1765 planlegges ny kraftkrevende næring.

1766 Inntjeningen må deles i to, en via grunnrentebeskatning, og en fordeling som speiler
1767 hva man har investert.

1768 Her vil kommunenes arealstrategi være et sentralt element. Kommunene må være
1769 være nøye når det gjelder å gi konsesjon. Ref energikommisjonens rapport av 1.
1770 februar 2023, «Statnett og mange andre nett selskaper mener på sin side at
1771 kapasitet i nettet bør tildeles etter en prioriteringsordning, der en vektlegger
1772 samfunnsnyttien, og som er politisk bestemt»

1773 **Styrets merknad:**

1774 Det vises til merknad i forslag 4.1.

1775 **Styrets innstilling:**

1776 Oversendes energipolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti

1777

1778 **Forslag nr. 4.10**

1779 **Tittel:** Utbygging av kraftproduksjon i allerede utbygde områder, og prioritering av
1780 kraftbruk

1781 **Fra:** Dovre Arbeiderparti

1782 **Forslag:**

1783 Arbeiderpartiet må sørge for at produksjonen av fornybar energi i større grad
1784 sentreres rundt allerede bebygde strøk. Vi vil raskt oppleve knapphet på
1785 krafttilgangen, og derfor må kraften prioriteres til de viktigste områdene.

1786 **Begrunnelse:**

1787 Vi har allerede funnet mer olje enn vi kan brenne om vi skal nå klimamålene.
1788 Arbeiderpartiet må forme en politikk for framtida, ikke fortida. Vi må ta ansvar og lage
1789 en plan for utfasing av oljen, og i større grad omstille oss til framtidsretta kompetanse
1790 og arbeidsliv.

1791 Det vil innebære en stor omstilling i norsk industri. Men for å nå klimamålene, og
1792 samtidig utnytte det høyteknologiske konkurransefortrinnet oljesektoren har gitt oss,
1793 må Arbeiderpartiet vise politisk lederskap. Vi må vise at vi skaper jobber for framtida,
1794 ikke beholder jobber fra fortida.

1795 **Styrets merknad:**

1796 Det vises til merknad i forslag 4.1.

1797 **Styrets innstilling:**

1798 Oversendes energipolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti

1799

1800 **Forslag nr. 4.11**

1801 **Tittel:** Økt fokus på energieffektivisering

1802 **Fra:** Dovre Arbeiderparti

1803 **Forslag:**

1804 Arbeiderpartiet må styrke insentivene til energieffektivisering. Spesielt i kraftkrevende
1805 industri, men også for befolkningen generelt. Strømsstøtteordningen gir i dag ingen
1806 insentiver til å effektivisere strømforbruket. Dette bør endres på.

1807 **Begrunnelse:**

1808 Kraft er en knapp ressurs, og vil bli stadig knappere når fossile brennstoff skal fases
1809 ut. Samtidig kan vi ikke bygge ut fornybar produksjon i stor skala, uten at det fører til
1810 massive ødeleggelser av urørt natur.

1811 Alle ressurser er knappe, og et reelt grønt skifte skjer kun når vi har et energiforbruk
1812 innenfor jordas tålegrense. Det er derfor helt avgjørende at det grønne skiftet
1813 fokuserer på lavere energi- og ressursbruk, samtidig som fornybarproduksjonen
1814 økes. Dette krever mer midler til Enova og ENØK.

1815 **Styrets merknad:**

1816 Det vises til merknad i forslag 4.1.

1817 **Styrets innstilling:**

1818 Oversendes energipolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti

1819

1820 **Forslag nr. 4.12**

1821 **Tittel:** Likebehandling av solenergi og vindkraft mht inntekter til kommunen og
1822 grunnrenteskatt

1823 **Fra:** Eidskog Arbeiderparti

1824 **Forslag:**

1825 Likebehandling av solenergi og vindkraft mht inntekter til kommunen og
1826 grunnrenteskatt.

1827 **Begrunnelse:**

1828 Energikommisjonen konkluderte med at vi trenger mer av alt raskere. Samtidig
1829 konkluderte de med at vi i 2026 vil være avhengig av kraftimport fra andre land.

1830 Siden det er ønsket mer industri og næringsvirksomhet i Norge, betyr det at vi må
1831 stille mer natur til rådighet for å sikre mer utbygging av kraft.

1832 Det pekes fra mange hold på at det er avgjørende at kommuner stiller egnende
1833 naturressurser til rådighet for fellesskapet. Det har i lang tid vært norsk politikk at
1834 kommunene da får en forutsigbar og rettmessig del av verdiskapingen, og at det
1835 sikkerhet for at dette gjelder så lenge området er båndlagt. I tråd med dette ble det
1836 nylig inngått et bredt kompromiss på Stortinget om grunnrenteskatt på vindkraft.

1837 I store deler av Innlandet er solkraft det mest nærliggende med tanke på å øke
1838 kraftproduksjonen. Solkraft kommer neppe til å skape så store konflikter som
1839 vindkraft har gjort. Likevel kan naturinngrepene bli betydelige, blant annet krever
1840 solkraft langt større landområder enn vind. Erfaringene fra vindkraft tilsier at man i
1841 større grad bør søke lokal forankring. I dette bildet er trygghet og forutsigbarhet for at
1842 kommunene skal kompenseres på tilsvarende måte som andre når de stiller natur til
1843 rådighet for kraftproduksjon avgjørende.

1844 Det vil blant annet si at kommuner som nå er i prosess med å anlegge solkraft anlegg
1845 må få en forsikring om at bygging av solkraft ikke vil «straffes» i form av et regelverk
1846 som ikke fanger opp de som er tidlig ute i prosessen. Som for vind er det avgjørende
1847 at et nytt regelverk vil gjelde alle uansett når anlegget er oppført. Hvis det ikke
1848 skapes trygghet rundt kan man for mange kommuner risikere at man ikke ser seg
1849 tjent med å avstå natur og heller avvente nye regler for å sikre framtidig inntekt.

1850 **Styrets merknad:**

1851 Det vises til merknad i forslag 4.1.

1852 **Styrets innstilling:**

1853 Oversendes energipolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti

1854

1855 **Forslag nr. 4.13**

1856 **Tittel:** Det Grønne skiftet - Kjernekraft

1857 **Fra:** Ringebu Arbeiderparti

1858 **Forslag:**

1859 Innlandet Arbeiderparti må arbeide aktivt for at det bygges ut kjernekraft i Norge.

1860 **Begrunnelse:**

1861 Det er umulig å basere seg kun på alternativ energi som vindmøller og solceller uten
1862 å ha nok balansekraft. Norge vil trolig måtte importere mere strøm enn det vi
1863 eksporterer innen 2027, ifølge Statnett. Det investeres for lite i kraftproduksjon og
1864 forbruket øker. Kjernekraft spiller en viktig rolle innen ren energiforsyning, fordi det
1865 produserer betydelige mengder energi uten direkte utslipp av klimagasser. Det lave
1866 karbonavtrykket bidrar til å oppfylle klimamålene som er satt i Parisavtalen.
1867 Kjernekraftteknologi har et også potensial til å utvikle avanserte reaktorer med
1868 mindre avfall og forbedret sikkerhet. Kjernekraft spiller en avgjørende rolle i
1869 overgangen mot en fremtid med bærekraftig energi.

1870 **Styrets merknad:**

1871 Det vises til merknad i forslag 4.1.

1872 **Styrets innstilling:**

1873 Oversendes energipolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti

1874

1875 **Forslag nr. 4.14**

1876 **Tittel:** Organisering av strømforsyning

1877 **Fra:** Stor-Elvdal Arbeiderparti

1878 **Forslag:**

1879 Vi er uenig i innlemmelsen av EU sin energipakke uten reservasjoner.

1880 **Begrunnelse:**

- 1881 • Strøm skal være en strategisk samfunnsressurs under demokratisk kontroll.
- 1882 • Prisdannelsen i kraftsystemet må settes med basis i produksjonskostnadene
- 1883 og ikke slik dagens børsdrevne marked fungerer og hvor prisen styres av
- 1884 høyeste budgiver i Europa.
- 1885 • Strøm er en strategisk innsatsfaktor for norsk industri og et grunnleggende
- 1886 gode for husholdningene

1887 **Styrets merknad:**

1888 Det vises til merknad i forslag 4.1.

1889 **Styrets innstilling:**

1890 Oversendes energipolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti

1891

1892 **Forslag nr. 4.15**

1893 **Tittel:** En fremtidsrettet petroleumpolitikk

1894 **Fra:** AUF i Innlandet

1895 **Forslag:**

1896 Innlandet Arbeiderparti vil:

- 1897 • Holde Barentshavet fritt for petroleumsaktivitet, og gjennom forvaltningsplanen
- 1898 for Barentshavet, sørge for at ny aktivitet skal være basert på fornybar
- 1899 næringsvirksomhet.
- 1900 • Stoppe utvidelsen av eksisterende letelisenser.
- 1901 • At det ikke skal gjøres nye lete- og prøveboringer.
- 1902 • At det ikke skal åpnes nye oljefelt

1903 **Begrunnelse:**

1904 Ifølge det internasjonale energibyrået og FNs klimapanel må i praksis all leting og
1905 utbygging av olje og gass stanses for at vi skal kunne opprettholde 1,5-gradersmålet.
1906 Dette er fordi det i dag finnes nok eksisterende reserver til å overgå verdens
1907 klimabudsjett. En Arbeiderparti-ledet regjering må derfor legge frem en
1908 petroleumpolitikk for 2020-tallet, hvor man ønsker å redusere finansiell klimarisiko,
1909 samtidig som man sikrer verdiskapning, utslippskutt og utvikling av nye næringer.

1910 Tiden for videre leting etter petroleumsressurser på norsk sokkel må være over. All
1911 forskning peker på at klimaet ikke tåler økte utslipp fra nye uoppdagede felt, samtidig
1912 som den finansielle risikoen for samfunnet er for stor. Den gjennomsnittlige ledetiden
1913 på norsk sokkel fra funn til produksjon er på 16 år. Rystad Energys basis- scenario
1914 forventer ikke at uoppdagede reserver vil utgjøre en vesentlig del av norsk olje og
1915 gassproduksjon før etter 2040, samtidig forventes fossilprisene å falle kraftig dersom
1916 verden lykkes med klimapolitikken.

1917 **Styrets merknad:**

1918 Det vises til merknad i forslag 4.1.

1919 **Styrets innstilling:**

1920 Oversendes energipolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti

1921

1922 **5.0 Boligpolitikk**

1923 **Forslag nr. 5.1**

1924 **Tittel:** Boligpolitikk

1925 **Fra:** Vågå Arbeiderparti, Dovre Arbeiderparti og Sel Arbeiderparti

1926 **Forslag:**

- 1927
- Ap må initiere et boligfond med mål om å stimulere boligbygging i distriktene.
 - 1928 • Ap må gi momskompensasjon for boligbygging i distriktskommuner med
 - 1929 befolkningsnedgang.
 - 1930 • Ap må øke utlånsrammen til Husbanken ytterligere slik at flere kommuner kan
 - 1931 få støtte til virkemidler som bidrar til økt tilgang på varierte boligmuligheter i
 - 1932 distriktene.

1933 **Begrunnelse:**

1934 Vi lever i en urolig tid, og de siste årenes pandemi, klimakatastrofer og krig viser oss
1935 at det er viktigere enn noen gang å holde liv i Distrikts-Norge! Men, slik utviklingen er
1936 i dag vegrer mange seg for å ta sjansen på å flytte til en distriktskommune, og
1937 fraflyttingen er stor. Demografikurvene viser langt flere eldre og langt færre yngre.
1938 Distrikts-Norge går i feil retning selv med Ap og Sp ved roret. De siste 10 årene har
1939 lokalpolitikere jevnlig fått presentert en demografisk utvikling som gjør
1940 fremtidsutsiktene mørke.

1941 Distriktene preges av fraflytting heller enn tilflytting, og situasjonen folk står i ved
1942 bygging av egen bolig gjør det i dag mindre attraktivt å flytte til en distriktskommune.

1943 Varierte boligmuligheter og godt fungerende boligmarkeder er en grunnleggende
 1944 faktor for blilyst og tilflytting. NOU 2020:15 Det handler om Norge peker på at et
 1945 variert boligmarked kan gjøre en kommune mer attraktiv for dem som bor der, og for
 1946 potensielle tilflyttere med jobbtillbud. Husbankens grunnlån er et viktig virkemiddel,
 1947 men tall for nybygging i distriktet kan tyde på at det ikke er nok.

1948 Distrikts-Norge trenger folk! For ungdom, kvinner i utsatte yrker, i ufrivillige
 1949 deltidsstillinger og personer med flerkulturell bakgrunn kan det være utfordrende å
 1950 komme seg inn i boligmarkedet. Et trygt sted å bo er grunnleggende og varierte
 1951 boligmuligheter er nødvendig. Arbeiderpartiet må derfor styrke Husbanken, utvide
 1952 startlånordningen og ta i bruk leie-til-eie-modellen på nasjonalt plan. Mer privat-
 1953 offentlig samarbeid kan sikre varierte boligmuligheter.

1954 At en bolig «halveres» i verdi det øyeblikket en setter nøkkelen i den anses av
 1955 mange som en stor risiko, og høy risiko er for mange også et hinder for å få lån.
 1956 Derfor er det avgjørende for distriktene at staten kan være med å stimulere til
 1957 virkemiddel utover de Husbanken i dag tilbyr og oppretter tiltak som for eksempel
 1958 boligfond, momskompensasjon eller fritak av moms ved bygging av nye boliger i
 1959 distriktet. Et godt hjem er grunnstenen i de fleste familiers liv, og det skal ikke være et
 1960 tapsprosjekt å etablere seg på mindre steder. For mange vil det utgjøre en for stor
 1961 risiko.

1962 **Styrets merknad:**

1963 Årsmøtet i Innlandet Arbeiderparti 2023 vedtok at vi vil at Husbanken forsterkes og
 1964 gis et tydeligere samfunnsoppdrag knyttet til å sikre gode og trygge boliger for folk
 1965 over hele landet.

1966 **Styrets innstilling:**

1967 Oversendes redaksjonskomitéen

1968

1969 **Forslag nr. 5.2**

1970 **Tittel:** Husbankens rammer må styrkes for å møte eldrebølgen og økt antall
 1971 flyktninger

1972 **Fra:** Gran Arbeiderparti

1973 **Forslag:**

1974 Husbankens handlingsrom og lånerammer må styrkes for å sikre at det i tide bygges
 1975 nok og varierte leiligheter og institusjonsplasser for den raskt økende andelen eldre.
 1976 Dette må inkludere gunstige støtteordninger for å bygge om private boliger til
 1977 livsløpsstandard. Mangel på egnede boliger er oppgitt å være den viktigste
 1978 begrensningen for norske kommuners mulighet til å bosette flere flyktninger.
 1979 Gunstige låneordninger må raskt på plass.

1980 **Begrunnelse:**

1981 De store endringene i demografi vil utfordre velferdssamfunnet. Kombinasjonen
 1982 økende antall eldre og stadig færre yrkesaktive vil utfordre omsorgstjenestene.

1983 Omleggingen fra institusjons- til hjemmebasert omsorg har kommet langt, men svært
1984 mange av de hjemmeboende bor i hus som ikke har livsløpsstandard. Mange bor
1985 dessuten usentralt, er ensomme og fordrer mye kjøretid for hjemmetjenesten. I tillegg
1986 øker antallet demente betydelig.

1987 Moderne institusjoner tilrettelagt for velferdsteknologi må fortsatt sikres
1988 husbankfinansiering. Gunstige lån for bygging av sentrumsnære, eldrevennlige
1989 boliger kan være avgjørende for å bremse presset på institusjonene og at
1990 hjemmetjenesten kan bruke mer tid på brukerne og mindre i bil.

1991 Mange kommuner ønsker flere innbyggere og er positive til å ta imot flere
1992 innvandrere og flyktninger. Mangel på boliger oppgis å være det største problemet.
1993 Aktive stimuleringstiltak for boligbygging til disse gruppene vil sette norske kommuner
1994 i stand til å si ja til IMDIS anmodninger og samtidig styrke seg på sikt.

1995 **Styrets merknad:**

1996 Årsmøtet i Innlandet Arbeiderparti 2023 vedtok: «Legge til rette for flere boliger for
1997 eldre og rehabilitering av eksisterende bolig til livsløpsstandard ved økonomisk
1998 stimulans og mer faglig rådgivning fra Husbanken/staten til seniorboliger og
1999 seniorkollektiv.» og også «Tilrettelegge via Husbanken for at mennesker med kognitiv
2000 og fysisk funksjonsnedsettelse skal få eie sin egen bolig»

2001 **Styrets innstilling:**

2002 Oversendes redaksjonskomitéen

2003

2004 **Forslag nr. 5.3**

2005 **Tittel:** Utleiemarkedet for boliger må styrkes og reguleres

2006 **Fra:** Løten Arbeiderparti

2007 **Forslag:**

2008 Det må bygges og/eller anskaffes flere boliger til utleie. Leiemarkedet må styrkes og
2009 reguleres bedre.

2010 **Begrunnelse:**

2011 Det å eie sin egen bolig er noe som står sterkt i Norge, i januar 2023 var det hele 82
2012 % av landets befolkning som gjorde nettopp det. Men det er også 28 % som leier. Og
2013 den andelen vil med all sannsynlighet øke, sett i lys av både befolkningsvekst og
2014 strammere økonomi med renteøkninger osv. Vi ser at behovet for boliger til utleie er
2015 stigende, både på det private markedet og når kommunene skal bosette flyktninger
2016 og andre vanskeligstilte.

2017 Derfor bør det iverksettes tiltak for å anskaffe eller bygge flere boliger kun til utleie.
2018 Dette kan skje via et samarbeid mellom private aktører, kommunen og Husbanken.
2019 Her er det viktig at det bygges/oppgraderes til en standard som er så nøktern at
2020 leiekostnadene gjøres overkommelige, også for dem som av ulike grunner står
2021 utenfor arbeidslivet. Dagens leiepriser er mange steder i ferd med å komme opp på

2022 et nivå som ikke lenger er forsvarlig for folks lommebok, og det kan i ytterste
2023 konsekvens føre til at folk blir bostedsløse. Sånn kan vi ikke ha det.

2024 **Styrets innstilling:**

2025 Oversendes redaksjonskomitéen

2026

2027 **Forslag nr. 5.4**

2028 **Tittel:** Leiemarkedet i distriktskommuner

2029 **Fra:** Eidskog Arbeiderparti

2030 **Forslag:**

2031 Økt tilgang på gode leieboliger.

2032 **Begrunnelse:**

2033 Manglende egnede boliger i distriktskommuner bidrar til rekrutteringsutfordringer
2034 både i privat og kommunal sektor, og dermed også lavere tilflyttingen enn det
2035 potensielt kunne vært (SØA, 2021).

2036 De utfordringer privat og offentlig sektor står overfor når det gjelder å skaffe
2037 tilstrekkelig arbeidskraft er direkte relatert til tilgangen på egnede boliger. Dette
2038 gjelder både for de som ønsker å eie og de som ønsker å leie.

2039 En sentral årsak til boligmangel i distriktene er at byggkostnadene kan gjerne være
2040 høyere enn boligverdien. Dette bidrar til at entreprenører heller bygger fritidsboliger i
2041 distriktskommuner eller å bygge i allerede pressområder, både for at det gir økt
2042 bedriftsøkonomisk lønnsomhet og lavere risiko. Selv med «lave» boligpriser er
2043 boligkostnadene betydelige høyere i distriktene, sammenlignet med boligverdien.
2044 Dette bidrar til lavere verdiskapning og bosetting.

2045 I ulike livsfaser vil det være ønskelig å leie istedenfor å eie og om lag 1 million
2046 nordmenn bor i leieboliger. Men på grunn av lav lønnsomhet ved bygging av
2047 leieboliger er leiemarkedet i distriktene begrenset. Et økt leietilbud i
2048 distriktskommuner kan imidlertid gi flere fordeler, inkludert frigjøring av eneboliger for
2049 barnefamilier, sikring av nødvendig kompetanse for privat og offentlig sektor,
2050 tilgjengelige boliger for unge og kortsiktige boligløsninger for de som skal renovere
2051 eller opplever samlivsbrudd.

2052 Samlet sett fungerer boligmarkedet i liten grad i distriktskommuner og bidrar til lav
2053 boligbygging og tilgang på egnede boliger. I dysfunksjonelle markeder med større
2054 markedsfeil er en sentral løsning at det offentlig går inn med en rekke tiltak. Det
2055 offentliges mulighet til å gjøre dette blir denne sammenheng, begrenset av det
2056 økonomiske handlingsrommet til kommunene eller statlige organ på regionalt nivå.
2057 De økonomiske variasjonene mellom kommunene er store, og mange
2058 distriktskommuner har begrenset eller marginal mulighet til å sjøl stå for utbygging av
2059 leieboliger. Derfor er det avgjørende med nye tiltak som bidrar til økt tilgang på gode
2060 leieboliger og hvor staten tar et større ansvar.

2061 Samlet sett er det behov for en mer aktiv boligpolitikk som bidrar til flere boliger til leie
2062 i distriktene og med høy bokvalitet.

2063 Innlandet Arbeiderparti foreslår derfor at Arbeiderparti bør arbeide for å:

2064 • Utvide Husbankens mulighetsrom i distriktskommuner, utover
2065 sentralitetsgruppe 5 og 6.

2066 • Sikre en jevnere skatteutjevning gjennom kommunenes inntektssystem og
2067 gjennom det gi et større økonomisk handlingsrom for boligtiltak i skattesvake
2068 kommuner

2069 • Undersøke muligheten for rente- og mva. kompensasjon for boliger bygget av
2070 boligstiftelser til personer også utenfor omsorgssektoren

2071 • Utrede muligheten for et statlig utbyggingsforetak som kan bygge
2072 leilighetsbygg i samarbeid med kommuner og statlige aktører på regionalt nivå.

2073 **Styrets innstilling:**

2074 Oversendes redaksjonskomitéen

2075

2076

2077 **6.0 Kommuneøkonomi og distriktpolitikk**

2078 **Forslag nr. 6.1**

2079 **Tittel:** Økt statlig finansiering av investeringer i vann og avløp.

2080 **Fra:** Løten Arbeiderparti

2081 **Forslag:**

2082 Økt statlig finansiering av investeringer i vann og avløp.

2083 **Begrunnelse:**

2084 Det er et alvorlig etterslep på vann og avløp. Dette beløper seg til flere hundre
2085 milliarder kroner. Med stadig mindre ressurser til kommunene, så er ikke kommunene
2086 i stand til å håndtere dette på en god nok måte. Selvkostprinsippet vil påføre
2087 Innbyggerne langt høyere kostnader enn i dag. Vann og avløp er en viktig del av
2088 infrastrukturen. Målet må være å koble flere til offentlig vann og avløp i årene
2089 framover, for å hindre forurensning i jordgrunn og vassdrag.

2090 Løten AP mener derfor at finansieringen av dette i større grad enn i dag må gjøres av
2091 staten gjennom statsbudsjettet.

2092 **Styrets merknad:**

2093 Styret deler bekymringen for etterslepet på vann og avløp, og støtter intensjonen i
2094 forslaget.

2095 **Styrets innstilling:**

2096 Oversendes redaksjonskomitéen

2097

2098

2099 **Forslag nr. 6.2**

2100 **Tittel:** Distriktsandel

2101 **Fra:** Vågå Arbeiderparti

2102 **Forslag:**

2103 Distriktsandelen i arbeid med ras- og flomforebygging må ned til 5%!

2104 **Begrunnelse:**

2105 Ekstremværet «Hans» rammet hardt i Innlandet og flere kommuner i Nord-
2106 Gudbrandsdalen måtte evakuere store deler av befolkningen sin. I årene fremover er
2107 det stor risiko for at søsknene til ekstremværet «Hans» kommer til å ramme Norge
2108 skriver NRK i en artikkel om konsekvensene av ekstremværet. Forskere forsøker nå
2109 å samle sine krefter for å finne ut hvordan vi skal ruste oss for de neste omgangene
2110 av sint vær. Derfor må Norge ta grep før kommende storflommer!

2111 Klimaendringene er ifølge FNs klimarapport bare begynnelsen. Det varsles om mer
2112 regn og mer flom, også i Norge. For Norddølene, og andre, er konsekvensene av
2113 klimaendringene svært alvorlig. Det er alvorlig for sikkerhet, men også for utvikling. I
2114 flere kommuner opplever vi begrensninger for utvikling og investeringer på grunn av
2115 ras- og flomfare. I tillegg erfarer vi at kostnadene er store når ras og flom rammer.

2116 For små distrikts-kommuner er kostnadene uforholdsmessig høye for å få på plass
2117 god flom- og rasforebygging. Når distriktsandelen ligger på 20% som et minimum kan
2118 det utgjøre flere titalls millioner for en liten kommune, millioner som burde vært brukt
2119 til å sikre gode tjenester til innbyggerne i svært krevende tider.

2120 Den forrige regjeringen kuttet i overføringer til NVE. Vår regjering har økt
2121 overføringene igjen, men det monner ikke når vi ser utfordringene vi står overfor. Den
2122 økonomiske belastningen for enkeltkommuner er uforholdsmessig høy med tanke på
2123 at det handler om å trygge fellesskapets verdier. Derfor må det til bedre økonomiske
2124 ordninger for å forebygge naturskader. Distriktsandelen har i enkelttilfeller vært satt
2125 ned til 5% tidligere, vi mener den nå må ned for alle.

2126 **Styrets innstilling:**

2127 Oversendes energipolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti

2128

2129 **Forslag nr. 6.3**

2130 **Tittel:** Nytt inntektssystem for kommunene

2131 **Fra:** Lillehammer Arbeiderparti

2132 **Forslag:**

2133 For å sikre likeverdige velferdstjenester til innbyggere i hele landet må det innføres
2134 full inntektsutjevning mellom kommunene i Norge.

2135 **Begrunnelse:**

2136 Ingen begrunnelse innsendt.

2137 **Styrets innstilling:**

2138 Viser til gjeldende og enstemmige vedtak fra årsmøtet 2023 der Innlandet Arbeiderparti
2139 vil

2140 Sikre et mer rettferdig inntektssystem der skatteinntektene blir utjevnet mer enn i dag.

2141 Gjeldende politikk og forslaget oversendes Arbeiderpartiets kommunalfraksjon på Stortinget.

2142

2143 **Forslag nr. 6.4**

2144 **Tittel:** Like tilbud i distriktet

2145 **Fra:** Lillehammer Arbeiderparti

2146 **Forslag:**

2147 Sørge for å ha tiltrekkende arbeidsplasser i distriktet. Jobbe for å ha et godt helse
2148 tilbud i både by og bygd. Styrke det desentraliserte utdanningstilbudet for høyere
2149 utdanning i Norge. Arbeide for å ha gode livskvaliteter i by og bygd.

2150 **Begrunnelse:**

2151 Gjennomsnittsalderen i Norge øker hvert år, og sterkest i distriktene. Innlandet er det
2152 første fylket som vil merke eldrebølgen som vil treffe Norge. Distriktene våre sliter i
2153 tillegg med en stor fraflytning av unge som heller ønsker et liv i en av de større
2154 byene. Få fødsler og fraflytning sørger for at det er færre hender i arbeid i distriktene.
2155 Færre hender i arbeid og en allerede eksisterende mangel på lærere og sykepleiere
2156 er med på å gjøre at distriktene og byene ikke får det samme tilbudet. Hvor du bor i
2157 landet er i dag avgjørende for hvilket tilbud du får. Distriktene er forskjellig fra byene.
2158 Distriktene vil ikke ha alle de samme tilbudene som det er i byene. Men vi må fortsatt
2159 sørge for en god livskvalitet på bygda. Et slagord vi i arbeiderpartiet ofte bruker er by
2160 og land, hand i hand. Men da må politikken vår også være med på å oppfylle dette
2161 løftet. Det innebærer at det er arbeidsplasser i bygdene som vi unge vil ha. Vi må
2162 sørge for at det er gode helsetjenester i alle delene av Norge, og ikke bare i den
2163 urbane hovedstadsregionen. Det må være mulig å ta utdanning i hele Norge, både i
2164 by og bygd.

2165 **Styrets innstilling:**

2166 Oversendes programkomitéen for Arbeiderpartiets nye partiprogram.

2167

2168 **Forslag nr. 6.5**

2169 **Tittel:** Alle kommuner skal ha minst 90 % av snittet av samlede frie inntekter pr.
2170 innbygger som årlige statlige overføringer

2171 **Fra:** Elverum Arbeiderparti

2172 **Forslag:**

2173 Alle kommuner skal ha minst 90 % av snittet av samlede frie inntekter pr. innbygger
2174 som årlige statlige overføringer.

2175 **Begrunnelse:**

2176 Kommunene er sammen med staten det viktigste verktøyet for å skape god lokal
2177 velferdspolitik, tilpasset i den enkelte kommune. Inntektsforskjellene mellom
2178 kommunene har over tid blitt stadig større, og ulikhetene tilsvarende.

2179 Vi viser her til verdigrunnlaget vårt: Frihet, likhet og solidaritet. Kommunene skal
2180 kunne ha handlingsrom for å tilpasse velferdstilbudet til lokalsamfunnet sitt behov, og
2181 gi trygghet og gode tjenester til befolkningen.

2182 **Styrets merknad:**

2183 Viser til gjeldende vedtak fra årsmøtet i fjor om en mer rettferdig kommuneøkonomi
2184 der Innlandet Arbeiderparti slår fast at dagens inntektssystem ikke er godt nok.
2185 Dagens system bidrar systematisk til at de rike kommunene med de rike innbyggerne
2186 blir rikere, mens de fattige kommunene med høyt utenforskap, store
2187 sosioøkonomiske utfordringer og uføre blir stadig fattigere. Forslaget vurderes derfor å
2188 være i tråd med gjeldende politikk for Innlandet Arbeiderparti.

2189
2190 **Styrets innstilling:**

2191 Forslaget oversendes Arbeiderpartiets kommunalfraksjon på Stortinget
2192

2193 **Forslag nr. 6.6**

2194 **Tittel:** Inntektssystemet- naturressurser

2195 **Fra:** Nord-Fron-, Sør-Fron-, og Ringeby Arbeiderparti

2196 **Forslag:**

2197 Innlandet Arbeiderparti må arbeide aktivt for at inntekter fra naturressurser i form av
2198 konsesjonskraft og eiendomsskatt skal holdes utenfor nytt inntektsutjevningssystem.

2199 **Begrunnelse:**

2200 Norge står framfor store utfordringer når det gjelder å levere nok strøm og ta oss
2201 gjennom det grønne skiftet. Det å ta hull på en 100 årig samfunnskontrakt, samt
2202 rokke ved incentivet om tilrettelegging for fornybar kraft, vil være en stor utfordring
2203 spesielt for distriktskommunene.

2204 Mange distriktskommuner med kraftproduksjon er i utgangspunktet skattesvake
2205 kommuner. Frykten er at den økonomiske fordelinga går fra distrikta til store
2206 byregioner.

2207 Fra hurtaldsplattformen har vi med oss at kommuner som stiller sine naturressurser til
2208 disposisjon for utbygging skal få mer igjen for det. Det skal sikre en rettmessig del av
2209 verdiskapningen.

2210 Det må være en selvfølge at kommuner som stiller sin naturkapital til disposisjon har
2211 krav på en varig andel av verdiskapningen, både ny og tidligere. Det er som sagt en
2212 over 100 år gammel kontrakt med landets innbyggere.

2213 Samfunnskontrakten er til glede og nytte for allmenheten, ulempene og
2214 arealbeslagene er lokale.

2215 Eiendomsskatten er en kommunal skatt og det er kommunen selv som skal ha
2216 råderett over om denne skal innføres eller ikke.

2217 Konesjonskraft er et vederlag for evig tapt av natur.

2218 **Styrets merknad:**

2219 Viser til gjeldende vedtak fra Innlandet Arbeiderpartis om en mer rettferdig
2220 kommuneøkonomi samt vedtak fra årsmøtet i 2023 om at «Konesjonskraftordningen
2221 må ligge fast for å sikre at lokalsamfunn fortsatt stiller arealer til disposisjon for
2222 utbygging av mer fornybar energi.» - og forslaget er dermed gjeldende politikk for
2223 Innlandet Arbeiderparti.

2224

2225 **Styrets innstilling:**

2226 Oversendes Arbeiderpartiets kommunalfraksjon på Stortinget.

2227

2228

2229 **Forslag nr. 6.7**

2230 **Tittel:** Statlig medfinansiering av ressurskrevende tjenester

2231 **Fra:** Stor-Elvdal Arbeiderparti

2232 **Forslag:**

2233 Stor-Elvdal Arbeiderparti ber årsmøtet vedta at Innlandet Arbeiderparti skal jobbe mot
2234 regjering og storting om endring i finansieringsfordeling vedr. ressurskrevende
2235 tjenester. Primært at dette omgjøres til 100% statlig finansiering. Dagens ordning
2236 med ca. 50/50 % fordeling stat/kommune, og bortfall av statlig tilskudd til brukere
2237 over 67 år, må endres.

2238 **Begrunnelse:**

2239 Stor-Elvdal kommune har opplevd/opplever hvilken stor økonomisk belastning
2240 plutselig behovet for ressurskrevende tjenester kan være i et budsjettår, og også
2241 svært krevende om kommunen har flere av denne type tjenester over år. Den
2242 negative virkningen for kommuneregnskapet virker særdeles ødeleggende i en liten
2243 kommune med ca. 2.280 innbyggere. Derav også krevende i forhold til andre
2244 oppgaver/tilbud kommunens innbyggere har krav på og kommunen plikter å yte.

2245 **Styrets merknad:**

2246 Årsmøtet i Innlandet Arbeiderparti 2023 vedtok: «Forsterke og forbedre
2247 finansieringen av ressurskrevende tjenester. Aldersgrensen på 67 år må fjernes og
2248 alle kommuner med spesielt høye utgifter per innbygger må bli kompensert på
2249 samme måte som kommuner med under 3200 innbyggere blir i dag.» - og forslaget
2250 vurderes derfor å være i tråd med gjeldende politikk for Innlandet Arbeiderparti.

2251 **Styrets innstilling:**

2252 Oversendes Arbeiderpartiets kommunalfraksjon på Stortinget.

2253

2254

2255

2256 **Forslag nr. 6.8**

2257 **Tittel:** Likeverdige tjenester i alle kommuner

2258 **Fra:** Østre Toten AP, Vestre Toten AP, Gjøvik AP, Nordre Land AP og Søndre Land
2259 AP

2260 **Forslag:**

2261 Inntektssystemet må ha en sterkere omfordeling av skatter for at alle kommuner skal
2262 kunne gi likeverdige tjenester.

2263 Innslagspunktet for ordningen Særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester
2264 må senkes og personer over 67 år må kunne omfattes av ordningen.

2265 **Begrunnelse:**

2266 I Hurdalsplattformen kan vi lese: «Målet med regjeringens helse- og velferdspolitik
2267 er å skape helsefremmende samfunn, forebygge sykdom og sikre en desentralisert
2268 helsetjeneste som yter gode og likeverdige helsetjenester i hele landet»

2269 Mange kommuner er nå i en utfordrende økonomisk situasjon. Det må kuttes i mange
2270 tjenestetilbud. Når vi kommuner må kutte er det i forebygging fordi det ikke er
2271 lovpålagte tjenester. Vi vet dette gir våre innbyggere utfordringer for resten av livet og
2272 at det gir kommunen økte kostnader på sikt, men vi blir tvunget til å kutte.

2273 Vi mener dagens fordeling av skatteinntekter fører til at skillene mellom «rike» og
2274 «fattige» kommuner øker. En større omfordeling av skatter vil være en start på å
2275 utjevne forskjellene.

2276 Særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester kan være med å velte
2277 økonomien i en kommune. Når innslagspunktet stadig stiger utfordrer, samtidig som
2278 det stadig blir flere eldre utfordrer det kommunens helse og omsorgsbudsjett.

2279 Vi er opptatt at du skal få likeverdige tjenester uavhengig av hvilke kommune du bor
2280 i.

2281 **Styrets merknad:**

2282 Viser til gjeldende vedtak fra årsmøtet i fjor om en mer rettferdig kommuneøkonomi
2283 der Innlandet Arbeiderparti slår fast at dagens inntektssystem ikke er godt nok.
2284 Dagens system bidrar systematisk til at de rike kommunene med de rike innbyggerne
2285 blir rikere, mens de fattige kommunene med høyt utenforskap, store
2286 sosioøkonomiske utfordringer og uføre blir stadig fattigere. Innlandet Arbeiderparti
2287 har vedtatt at vi vil forsterke og forbedre finansieringen av ressurskrevende tjenester.
2288 Aldersgrensen på 67 år må fjernes og alle kommuner med spesielt høye utgifter per
2289 innbygger må bli kompensert på samme måte som kommuner med under 3200
2290 innbyggere blir i dag. Forslaget er dermed gjeldende politikk for Innlandet
2291 Arbeiderparti.

2292

2293 **Styrets innstilling:**

2294

2295 Oversendes Arbeiderpartiets kommunalfraksjon på Stortinget

2296

2297

2298 **Forslag nr. 6.9**

2299 **Tittel:** Distriktsandel

2300 **Fra:** Vågå Arbeiderparti

2301 **Forslag:**

- 2302 • Distriktsandelen i arbeid med ras- og flomforebygging må ned til 5%!

2303 **Begrunnelse:**

2304 Ekstremværet «Hans» rammet hardt i Innlandet og flere kommuner i Nord-
2305 Gudbrandsdalen måtte evakuere store deler av befolkningen sin. I årene fremover er
2306 det stor risiko for at søsknene til ekstremværet «Hans» kommer til å ramme Norge
2307 skriver NRK i en artikkel om konsekvensene av ekstremværet. Forskere forsøker nå
2308 å samle sine krefter for å finne ut hvordan vi skal ruste oss for de neste omgangene
2309 av sint vær. Derfor må Norge ta grep før kommende storflommer!

2310 Klimaendringene er ifølge FNs klimarapport bare begynnelsen. Det varsles om mer
2311 regn og mer flom, også i Norge. For Norddølene, og andre, er konsekvensene av
2312 klimaendringene svært alvorlig. Det er alvorlig for sikkerhet, men også for utvikling. I
2313 flere kommuner opplever vi begrensninger for utvikling og investeringer på grunn av
2314 ras- og flomfare. I tillegg erfarer vi at kostnadene er store når ras og flom rammer.

2315 For små distrikts-kommuner er kostnadene uforholdsmessig høye for å få på plass
2316 god flom- og rasforebygging. Når distriktsandelen ligger på 20% som et minimum kan
2317 det utgjøre flere titalls millioner for en liten kommune, millioner som burde vært brukt
2318 til å sikre gode tjenester til innbyggerne i svært krevende tider.

2319 Den forrige regjeringen kuttet i overføringer til NVE. Vår regjering har økt
2320 overføringene igjen, men det monner ikke når vi ser utfordringene vi står overfor. Den
2321 økonomiske belastningen for enkeltkommuner er uforholdsmessig høy med tanke på
2322 at det handler om å trygge fellesskapets verdier. Derfor må det til bedre økonomiske
2323 ordninger for å forebygge naturskader. Distriktsandelen har i enkelttilfeller vært satt
2324 ned til 5% tidligere, vi mener den nå må ned for alle.

2325 **Styrets innstilling:**

2326 Oversendes energipolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti da NVEs budsjett og
2327 ansvarsområder er underlagt energidepartementet.

2328

2329 **Forslag nr. 6.10**

2330 **Tittel:** Tilskudd til særlig utsatte områder

2331 **Fra:** Dovre Arbeiderparti

2332 **Forslag:**

2333 Arbeiderpartiet må jobbe for distriktsretta, økonomiske virkemidler og tiltakspakker
2334 som tilrettelegger for sysselsetting og befolkningsvekst i områder som er utsatt for

2335 befolkningsnedgang og svak sysselsetting. Regioner som Nord-Gudbrandsdalen,
2336 Nord-Østerdalen mm. bør defineres som egne tiltakssoner som gjør det mer attraktivt
2337 og bo, jobbe og drive næring i slike særlig utsatte distriktsområder.

2338 **Begrunnelse:**

2339 Flere distrikter i Innlandet, blant annet Nord-Gudbrandsdal, scorer svært lavt på
2340 sysselsettings- og befolkningsvekst. Dette er også lavere enn andre utsatte områder
2341 som Troms og Finnmark, uten at Innlandet mottar samme økonomiske virkemidler for
2342 å motvirke denne trenden. For å tilrettelegge for tilflytting og vekst i hele fylket,
2343 opprettholde gode lokalsamfunn og en aktiv distriktpolitikk, må Arbeiderpartiet jobbe
2344 for å innføre tilskuddsordninger som tilrettelegger for økt tilflytting og aktivitet i disse
2345 utsatte områdene.

2346 **Styrets merknad:**

2347 Regjeringen reduserer fra 1. august barnehageprisen i nettopp kommuner som det er
2348 pekt på i forslaget/begrunnelsen. I tillegg er det innført eget tilskudd til boligbygging
2349 gjennom Husbanken i de samme områdene.

2350 **Styrets innstilling:**

2351 Oversendes Arbeiderpartiets partiprogram for nytt partiprogram.

2352

2353 **Forslag nr. 6.11**

2354 **Tittel:** Distriktsandelen på flomforebyggende tiltak må ned

2355 **Fra:** Nordre Land og Søndre Land Arbeiderparti

2356 **Forslag:**

2357 Det offentlige må ta ansvar for sikring mot naturskader som flom og ras. NVE og
2358 kommunene må sikres midler og kapasitet til å gjennomføre tiltak. Distriktsandelen
2359 på sikringstiltak må ned.

2360 **Begrunnelse:**

2361 Det lønner seg å forebygge framfor å reparere. Uværet Hans gjorde store skader på
2362 bebyggelse og infrastruktur, og klimaendringer gjør at vi kan forvente mer
2363 ekstremvær. NVE har ansvar for å forebygge skader etter flom og skred. NVEs siste
2364 beregning viser et samlet behov på 85 milliarder. Med en ordinær distriktsandel på 20
2365 % blir kommunenes andel 17 milliarder. Det er ikke realistisk at kommunene klarer å
2366 finansiere. Det er store ulikheter i kommuneøkonomi og geografi i Norge. Det
2367 offentlige må ta ansvar og sette av tilstrekkelige midler i budsjettet til forebygging av
2368 naturskader. Innbyggere i Norge må leve trygt – det er et felles ansvar. NVE må også
2369 ha tilstrekkelig kapasitet til å kartlegge, planlegge og gjennomføre sikringsprosjekter.
2370 Ifølge KS vil det med dagens fart ta 380 år før sikring blir gjennomført.

2371 **Styrets innstilling:**

2372 Oversendes energipolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti da NVEs budsjett og
2373 ansvarsområder er underlagt energidepartementet.

2374

2375 **Forslag nr. 6.12**

2376 **Tittel:** Stor og voksende ulikhet - En trussel mot lokaldemokratiet og likeverdige
2377 tjenester

2378 **Fra:** Eidskog Arbeiderparti

2379 **Forslag:**

2380 Ikke noe forslag.

2381 **Begrunnelse:**

2382 Den pressede kommuneøkonomien vi ser rundt omkring i landet fører til at mange
2383 kommuner sliter med å levere lovpålagte oppgaver. Samtidig er handlingsrommet for
2384 å drive lokal politikk og samfunnsutvikling sterkt svekket, og i noen tilfeller omtrent
2385 ikke-eksisterende. Dette utfordrer lokaldemokratiet i en rekke lokalsamfunn og
2386 mange kommuner står overfor valg mellom hvilke lover man må bryte.

2387 Dagens inntektsmodell er fra 1986. Systemet har aldri vært perfekt, men med årene
2388 har den rammet skjevere og skjevere. Det oppstår noe som kan minne om omvendt
2389 Robin Hood-politikk: Modellen omfordeler ikke midler rettferdig. Snarere forsterker
2390 den forskjellene. Rike kommuner blir rikere, mens innbyggere i ressurssvake
2391 kommuner får kjenne på kroppen hvor dyrt og vondt det er å være fattig.

2392 Høyskolelektor Arve Negaard ved Høgskolen i Østfold har påpekt at det er paradoks
2393 at kommuner med en liten andel barn fra familier med lav utdanning og inntekt, får
2394 mer ressurser per barn enn kommuner med stor andel barn fra familier med lav
2395 utdanning og inntekt. Innlandet har mange av denne typen kommuner som trekker
2396 det korteste strået her. Vi skiller oss fra landsgjennomsnittet med høy andel
2397 innbyggere med lav utdanning og inntekt, og lave skatteinntekter.

2398 «Systemet kan over tid bidra til å forsterke de sosiale ulikhetene mellom kommuner.
2399 Kommuner med en stor andel barn fra familier med lav utdanning og inntekt får
2400 mindre mulighet til å bryte den negative kjeden der sosiale ulikheter går i arv», skrev
2401 han allerede i oktober 2019, tre år før stortingsmeldingen om inntektssystemet ble
2402 levert (NOU 2022: 10).

2403 Å redusere sosiale ulikheter i utdanning og helse løses ikke alene gjennom et
2404 budsjettssystem. Men et hensiktsmessig budsjettssystem, som sikrer kommunenes
2405 evne til å gjøre jobben sin, er en helt nødvendig forutsetning. Det må gjennomføres
2406 en grundig og omfattende reform av inntektssystemet, samtidig som det foretas en
2407 umiddelbar utjevning av inntekts- og formuesbeskatningen.

2408 På denne måten legges det et reelt grunnlag for at landets befolkning kan få det de
2409 har krav på – nemlig et likeverdig kommunalt tjenestetilbud.

2410 Årsmøtet i Innlandet Arbeiderparti vedtok i 2023 blant annet at vi må sikre et
2411 mer rettferdig inntektssystem der skatteinntektene blir utjevnet mer enn i dag og
2412 fjerne 67 års grensen for ressurskrevende tjenester. Dette er viktig og positivt, men
2413 nå i innspurten av arbeidet med inntektssystemet bør vedtaket tydeliggjøres
2414 ytterligere.

- 2415 1. Skatteutjevning
- 2416 · Primært en fullstendig utjevning av skatt
- 2417 · Sekundært utjevning minst på lik linje som fylkeskommunes inntektssystem og
- 2418 en tilleggskompensasjon på for eksempel 10 pst.
- 2419 2. Samlede endringer av skattegrunnlag og skatteutjevning må være sterkere
- 2420 enn andre endringer av inntektssystem for mindre og skattesvake kommuner
- 2421 3. Distriktstilskuddet Sør-Norge bør forsterkes og hvor man benytter en lik
- 2422 metode for å beregne distriktsindeks som i dag. Distriktstilskuddet Sør-Norge er viktig
- 2423 for mindre og inntektssvake kommuner i Innlandet, selv om det samlede
- 2424 Distriktstilskuddet Sør-Norge er en liten andel av frie inntekter og kun står for 0.21
- 2425 pst. av de frie inntektene.
- 2426 4. Utgiftsutjevningen av Innbyggertilskuddet må i større grad enn i dag ta hensyn
- 2427 til sosio-økonomiske utfordringer og kommuner med en høy andel eldre.
- 2428 5. Det økonomiske handlingsrommet til kommunene må bli større, slik at
- 2429 kommunene kan løse sine lovpålagte oppgaver i hele landet og for å kompensere
- 2430 kommuner som eventuelt får negative fordelingseffekter av endringer i
- 2431 inntektssystemet
- 2432 6. Ressurskrevende helsetjenester til en liten gruppe brukere kan særlig for små
- 2433 kommuner være en stor økonomisk belastning. Det er en økende gruppe yngre
- 2434 brukere i denne gruppen. Toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester
- 2435 må endres samtidig med det nye inntektssystemet, slik at den i mye større grad tar
- 2436 hensyn til kommunens totale utgifter til ressurskrevende tjenester sett i forhold til
- 2437 folketallet og inntektsgrunnlaget. Arbeidet med å fjerne aldersgrensen på 67 år må få
- 2438 større oppmerksomhet. Dette er særlig viktig for mindre kommuner med en aldrende
- 2439 befolkning. I påvente av en endring bør det ses på særlig kompensasjon til de mest
- 2440 utsatte kommunene

2441 **Styrets merknad:**

2442 Viser til gjeldende vedtak fra årsmøtet i fjor om en mer rettferdig kommuneøkonomi.

2443 Innlandet Arbeiderparti slår der enstemmig fast at dagens inntektssystem ikke er godt

2444 nok. Dagens system bidrar systematisk til at de rike kommunene med de rike

2445 innbyggerne blir rikere, mens de fattige kommunene med høyt utenforskap, store

2446 sosioøkonomiske utfordringer og uføre blir stadig fattigere. Innlandet vil forsterke og

2447 forbedre finansieringen av ressurskrevende tjenester. Aldersgrensen på 67 år må

2448 fjernes og alle kommuner med spesielt høye utgifter per innbygger må bli kompensert

2449 på samme måte som kommuner med under 3200 innbyggere blir i dag. Dette

2450 forslaget er dermed gjeldende politikk for Innlandet Arbeiderparti.

2451

2452 **Styrets innstilling:**

2453 Oversendes Arbeiderpartiets kommunalfraksjon på Stortinget

2454

2455

2456 **Forslag nr. 6.13**

2457 **Tittel:** Lokal beredskap-Våre viktigste tjenester under sterkt press

2458 **Fra:** Eidskog Arbeiderparti

2459 **Forslag:**

2460 Eidskog Arbeiderparti ber om at den lokale beredskapen finansieres fullt ut med
2461 statlige midler og i et omfang som sikrer likeverdige tjenester innen disse områdene
2462 for alle innbyggere.

2463 **Begrunnelse:**

2464 Brann, politi og ambulansetjenester er helt essensielle og forventede tjenester for alle
2465 innbyggere.

2466 Alle disse tjenestene er avgjørende for å skape trygghet i befolkningen.

2467 Vi ser stadig at rammebetingelsene for å kunne yte slike tjenester i distrikts -Norge
2468 forringes og at dermed mange er usikre på om de kan forvente lik kvalitet i helse,
2469 politi og branntjenestene som ellers i landet.

2470 Politiets tilstedeværelse er mange steder svekket som et resultat av sentralisering.

2471 Ambulansetjenester er også fjernet helt fra flere lokasjoner og flyttet til større sentra.
2472 En ser også at endret organisering har gitt redusert tilbud. (døgn til dagbil)

2473 Begge de nevnte tjenestene er statlig finansiert og lokalmiljøene, kommunene, har vi
2474 sett ikke er en naturlig del i vurderingen av dimensjonering og lokalisering av disse.

2475 Kommunene må være inkludert i prosesser som vedrører innbyggernes trygghet.

2476 Brann og redningsvesenet blir i større og større grad den lokale aktøren vi fremdeles
2477 har i vår nærhet. Brannvesenet er også da i praksis de som svært ofte er først
2478 framme på hendelser uansett om det er brann, helse eller politioppdrag.

2479 Brann og redningsvesenet er finansiert av kommunene selv og vi ser at i trange
2480 økonomiske tider for kommunene vil fokus på kostnadsnivået i brann og
2481 redningstjenesten være stort.

2482 Dette betyr for kommunene at det er stor fare for at den mest lokale redningsetaten vi
2483 har, brann og redningsvesenet, blir redusert til et driftsnivå som vi ser vil ha store
2484 utfordringer med å tilfredstille lov og forskrift. Dersom brann og redningsvesenet også
2485 framover har et nivå på bistand til helserelaterte oppgaver på min.12-14% pr.år.

2486 Dette betyr at min.12-14% av brann og redningsvesenets budsjett blir brukt til
2487 oppgaver som i utgangspunktet skal finansieres gjennom statsbudsjettet. 12-14% er
2488 faktiske oppgaver knyttet til helserelaterte oppdrag. I tillegg kommer utdanning,
2489 investeringer etc.

2490 **Styrets innstilling:**

2491 Oversendes Arbeiderpartiets justisfraksjon på Stortinget til oppfølgingen av
2492 totalberedskapskommisjonen.

2493

2494 **Forslag nr. 6.14**

2495 **Tittel:** Kommuneøkonomi – En mer rettferdig fordeling

2496 **Fra:** Grue Arbeiderparti

2497 **Forslag:**

2498 Det er behov for å gjennomføre en bred gjennomgang når det gjelder
2499 kommuneøkonomien. Både den totale rammen og den økonomiske fordelingen
2500 mellom kommunene må gjennomgås. Dette er et omfattende arbeide, hvor de ulike
2501 tiltakene må sees i sammenheng med hverandre. I dette innspillet er det trukket opp
2502 noen momenter, men her vil det være mange flere elementer å ta tak i.

2503 **Begrunnelse:**

2504 På lik linje med mange kommuner, er Grue kommune sin økonomi er svak. Grue
2505 Arbeiderparti er på linje med mange andre svært bekymret over denne utviklingen.
2506 Spesielt rammer dette små og mellomstore kommuner. Kommunenes inntektssystem
2507 er modent for revisjon, og vi vet det jobbes med dette fra flere hold.

2508 Grue Arbeiderparti forventer at forslag til nytt inntektssystem legger til rette for
2509 kommunenes forutsetninger til å «sikre gode grunnleggende velferdstjenester i hele
2510 landet». For at kommunene skal klare det må være en enda bedre fordeling og
2511 omfordeling av fellesskapets samlede ressurser.

2512 I tillegg må man også skape en bedre dynamikk, slik at man kan kompensere for
2513 kostnader det ikke er så lett å forutse. Eksempelvis innbyggere som over kort eller
2514 lang tid krever ekstra pleie og omsorg.

2515 Kommunene må også settes i stand til å være gode samfunnsutviklere, både
2516 gjennom støtte til frivillighet, stedsutvikling og næringsutvikling. For å styrke
2517 kommunenes muligheter kan det for eksempel vurderes en justering på
2518 selskapsbeskatningen. Slik at det ikke kun er firmaets hovedkontoradresse som
2519 avgjør hvor skattepengene havner.

2520 **Styrets merknad:**

2521 Viser til gjeldende vedtak fra årsmøtet i fjor om en mer rettferdig kommuneøkonomi.
2522 Innlandet Arbeiderparti slår der enstemmig fast at dagens inntektssystem ikke er godt
2523 nok. Dagens system bidrar systematisk til at de rike kommunene med de rike
2524 innbyggerne blir rikere, mens de fattige kommunene med høyt utenforskap, store
2525 sosioøkonomiske utfordringer og uføre blir stadig fattigere. Forlaget fra Grue Ap er
2526 dermed gjeldende politikk for Innlandet Arbeiderparti.

2527

2528 **Styrets innstilling:**

2529 Oversendes Arbeiderpartiets kommunalfraksjon på Stortinget

2530

2531 **Forslag nr. 6.15**

2532 **Tittel:** Ingen kommuner skal ha inntekter lavere enn 98% av gjennomsnittet.

2533 **Fra:** Gran Arbeiderparti

2534 **Forslag:**

2535 Ny inntektsberegning for kommunene må oppfylle Hurdalsplattformens mål om at
2536 endringene skal sikre et mer likeverdig tjenestetilbud i landets kommuner. Ingen
2537 kommuner skal ha en inntekt lavere enn 98% av gjennomsnittet. Alle relevante
2538 inntekter må regnes inn, ikke bare skatteinntektene.

2539 **Begrunnelse:**

2540 Ulike kommuner og landsdeler har ulike økonomiske forutsetninger, både når det
2541 gjelder skatteinntekter, kraftinntekter, inntekter fra havbruk og tilflytting/fraflytting.
2542 Forskjellene i de økonomiske forutsetningene mellom kommunene er etter hvert blitt
2543 store, ikke minst gjennom at inntekter fra formue- og utbytteskatt, kraft og havbruk er
2544 veldig ulike fordelt, og at store deler av inntektene holdes utenfor inntektsutjevningen.
2545 Kommuner som avgir naturressurser skal kompenseres, men hva med kommuner
2546 som ikke har fossefall, vind eller hav? Landbruks- og skogbrukskommune har også
2547 sterke begrensninger på hvordan areal kan disponere, uten at det kompenseres.

2548 Vi må ha et kommunalt inntektssystem som er tilpasset både by og land.
2549 Småkommuners driftsulemper skal avdempes, men det kan ikke dekkes inn flere
2550 ganger både gjennom hva kostnadsnøklerne dekker, via spesielle tilskudd som
2551 grunnskoletilskudd og tilskudd som småkommuner - samtidig som store inntekter fra
2552 havbruk og kraft holdes utenfor inntektsutjevningen.

2553 Solidaritetstanken, likeverdighetsprinsipper og målet med inntektsfordelingen må
2554 styre prosessen. Selv om det er vanskelig er det en Arbeiderpartiledet regjerings
2555 klare oppdrag.

2556 **Styrets merknad:**

2557 Viser til gjeldende vedtak fra årsmøtet i fjor om en mer rettferdig kommuneøkonomi.
2558 Innlandet Arbeiderparti slår der enstemmig fast at dagens inntektssystem ikke er godt
2559 nok. Dagens system bidrar systematisk til at de rike kommunene med de rike
2560 innbyggerne blir rikere, mens de fattige kommunene med høyt utenforskap, store
2561 sosioøkonomiske utfordringer og uføre blir stadig fattigere. Innlandet Arbeiderparti
2562 har også vedtatt at «Konsekraftordningen må ligge fast for å sikre at lokalsamfunn
2563 fortsatt stiller arealer til disposisjon for utbygging av mer fornybar energi.»

2564

2565 **Styrets innstilling:**

2566 Oversendes Arbeiderpartiets kommunalfraksjon på Stortinget

2567

2568

2569 **7.0 Internasjonal politikk**

2570 **Forslag nr. 7.1**

2571 **Tittel:** Boikott av Israel

2572 **Fra:** Sør-Odal Arbeiderparti

2573 **Forslag:**

2574 Sør-Odal Arbeiderparti ønsker at regjeringen skal fraråde norsk næringsliv
2575 økonomisk, inkludert Oljefondet, samkvem med Israel mens krigen mot Gaza pågår.

2576 **Begrunnelse:**

2577 Det er viktig at Norge ikke støtter opp under okkupasjons- og krigsøkonomien til
2578 Israel. Det er bred enighet på stortinget om at Israel bryter folkeretten og boikott er et
2579 naturlig virkemiddel. Ikke boikott er unaturlig og uansvarlig. Arbeiderpartiet har
2580 tradisjon for å si tydelig fra, et eksempel er boikotten mot Apartheid-regimet på 60-
2581 tallet.

2582 **Styrets innstilling:**

2583 Oversendes redaksjonskomitéen

2584

2585 **Forslag nr. 7.2**

2586 **Tittel:** Arbeiderpartiet må være garantisten for 1 % av BNI til bistand

2587 **Fra:** Lillehammer Arbeiderparti

2588 **Forslag:**

2589 Arbeiderpartiet bør alltid sette av minimum 1% av bruttonasjonal inntekt (BNI) til
2590 bistand, og jobbe for økning av støtte til klimatilpassing i tillegg.

2591 **Begrunnelse:**

2592 Det er et stort behov for å få verden tilbake på riktig spor etter mange tilbakegang
2593 etter covid-19 pandemien. Noe av det viktigste vi kan gjøre er å styrke sivilsamfunn,
2594 kvinner og barns rettigheter og bidra til fred og demokrati. Det var Arbeiderpartiet
2595 som satte i verk 1 %-normen. Den er viktig på mange måter å holde et stabilt nivå.
2596 Dette gir forutsigbarhet for organisasjoner som jobber innen feltet både nasjonalt og
2597 internasjonalt, slik at de kan bruke tiden på prosjektene i stedet for å lobbe mot
2598 nasjonale myndigheter og at arbeidet ute har stabilitet som gir bedre resultater og
2599 mindre turn-over. Internasjonal solidaritet er i ryggmargen til Arbeiderpartiet, det bør
2600 ingen tvile på, derfor er de bedre å sikre 1 % av BNI til bistand og stadig øke støtten
2601 til klimatilpassing.

2602 **Styrets innstilling:**

2603 Oversendes internasjonalt utvalg i Innlandet Arbeiderparti.

2604

2605 **Forslag nr. 7.3**

2606 **Tittel:** Ingen applaus for krigsforbrytelser

2607 **Fra:** Lillehammer Arbeiderparti

2608 **Forslag:**

2609 Eurovision Song Contest forbyr deltakelse av land som aktivt bryter folkeretten og
2610 begår krigsforbrytelser. Norge skal fordømme EBU's valg om å la Israel delta i
2611 konkurransen samtidig som Russland er utestengt.

2612 **Begrunnelse:**

2613 I 2022 har Russland blitt fjernet fra Eurovision Song Contest ettersom landet har
2614 begått alvorlige brudd av folkeretten gjennom sin krigføring i Ukraina. Brudd av
2615 internasjonal humanitær rett skal alltid fordømmes og det er svært viktig at det
2616 europeiske samfunnet går fram som et eksempel. Dessverre ser vi at
2617 okkupasjonsmakten Israel, som aktivt bryter folkeretten ved å bombe sivile i Gaza, er
2618 fortsatt en stolt deltaker av Eurovision. Ikke minst er dette dobbeltmoralsk og
2619 uholdbart, men det undergraver autoriteten av folkeretten. Vi kan ikke ignorere brudd
2620 på internasjonal krigsrett, verken gjennom nasjonal politikk eller kommersiell
2621 underholdning.

2622 **Styrets innstilling:**

2623 Oversendes redaksjonskomitéen

2624

2625 **Forslag nr. 7.4**

2626 **Tittel:** Internasjonal solidaritet med Ukraina

2627 **Fra:** Lillehammer Arbeiderparti

2628 **Forslag:**

2629 Lillehammer Arbeiderparti støtter det ukrainske folket i sin rettferdige forsvarskamp
2630 mot den russiske invasjonen.

2631 **Begrunnelse:**

2632 Russland gikk til fullskala angrepskrig mot Ukraina 24. februar 2022. Krigen er ulovlig
2633 og i strid med FN-pakten og den regelbaserte verdensorden. Daglig utsettes nå den
2634 ukrainske sivilbefolkningen for målrettede angrep. Denne terrorbombingen har ført til
2635 tap av tusenvis av ukrainske liv og har ført til at over 11 millioner ukrainere er drevet
2636 på flukt. Den norske regjeringen har svart på Putins krigføring med full støtte til
2637 Ukrainas frihetskamp. Regjeringen har donert våpen og forsvarsmateriell og har gitt
2638 betydelige midler til humanitær bistand. Årsmøtet mener denne støtten må fortsette til
2639 Ukraina igjen er fritt og til landet har bygget seg opp igjen.

2640 **Styrets innstilling:**

2641 Oversendes internasjonalt utvalg i Innlandet Arbeiderparti

2642

2643 **Forslag nr. 7.5**

2644 **Tittel:** Stopp folkemordet på det palestinske folket, boikott Israel

2645 **Fra:** Lillehammer Arbeiderparti

2646 **Forslag:**

2647 Lillehammer Arbeiderparti krever en full boikott av staten Israel for å presse fram en
2648 våpenhvile.

2649 **Begrunnelse:**

2650 Den 7. oktober utførte Hamas en storstilt terroraksjon mot Israel fra Gaza. 1400
2651 israelere ble drept, inkludert mange barn og unge. De påfølgende månedene har
2652 Israel angrepet Gaza. Drapstallene er stadig voksende. Minst 25 000 palestinere er
2653 drept, over 10 000 av dem er barn.

2654 Lillehammer Arbeiderparti fordømmer alle drap på sivile, uten forbehold. Derfor
2655 fordømmer vi Hamas sitt terrorangrep. Men de grusomhetene vi ser Gaza nå står
2656 ikke i forhold til trusselen som Israel står overfor. Angrepene på det palestinske folket
2657 må stoppe nå! Derfor må vi bruke alle midler for å presse Israel til å stoppe angrepet
2658 på sivile.

2659 **Styrets innstilling:**

2660 Oversendes redaksjonskomitéen

2661

2662 **Forslag nr. 7.6**

2663 **Tittel:** Finnskogen som verdensarvområde

2664 **Fra:** Kongsvinger Arbeiderparti og Våler Arbeiderparti

2665 **Forslag:**

2666 Innlandet Arbeiderparti skal arbeide for at Finnskogen skal komme på UNESCOs
2667 verdensarvliste.

2668 **Begrunnelse:**

2669 Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport konkluderte at fornorskningspolitikken
2670 som ble ført tidligere i Norge også var et alvorlig overtramp mot den nasjonale
2671 minoriteten skogfinner. Rapporten må være et startskudd for å intensivere arbeidet
2672 med å sette skogfinsk språk og kultur på kartet.

2673 Norsk Skogfinsk Museum på Svullrya i Grue har gjort en viktig innsats i
2674 bevaringsarbeidet. Nå er arbeidet med å bygge ny museumsbygning i gang. Dette
2675 kommer til å skape større interesse både for Finnskogens kulturarv og natur.

2676 Hedmark fylkeskommune finansierte i 2018 en rapport som Finnskogen Natur &
2677 kulturpark fikk utarbeidet. Den sier noe om kravene fra UNESCO, og hvor
2678 Finnskogen står i dag. Målet var å se om Finnskogen oppfyller kravene for å få status
2679 som verdensarv. Flere av kravene er innfridd, men det er et viktig arbeid som må
2680 gjøres i årene framover. Arbeidet med å få den svenske delen av Finnskogen inn på
2681 UNESCO sin liste over verdensarv startet også i 2018 og har gjort store fremskritt.
2682 Innlandet arbeiderparti må være med på å legge forholdene til rette for at Finnskogen
2683 skal komme på UNESCOs liste.

2684 Finnskogen natur og kulturpark arbeider også med søkergrunnlaget for å få dette i
2685 havn. Det trenges imidlertid et felles løft for å få fullført arbeidet fra både
2686 administrativt og politisk nivå.

2687 Om Finnskogen blir verdensarvområde vil både kultur og natur være sikret. I tillegg
2688 vil dette skape internasjonal interesse som igjen kan legge til rette for næring knyttet
2689 til reiseliv og kultur.

2690 **Styrets innstilling:**

2691 Oversendes Arbeiderpartiets familie- og kulturfraksjon på Stortinget

2692

2693 **Forslag nr. 7.7**

2694 **Tittel:** Palestina-Israel-konflikten

2695 **Fra:** Gjøvik Arbeiderparti

2696 **Forslag:**

2697 Vi krever at drap på sivile fra begge sider stoppes, at blokaden av Gaza oppheves,
2698 slik at tilstrekkelig humanitær hjelp kommer fram til alle som har behov. Vi krever
2699 også at israelere og palestinere setter seg ved forhandlingsbordet, for å lage et
2700 veikart for snarlig opprettelse av en uavhengig palestinsk stat med samme rettigheter
2701 som Israel.

2702 **Begrunnelse:**

2703 Etter Hamas' angrep på israelske kibbutzer / landsbyer den 7. oktober 2023, slo
2704 Israel tilbake med voldsom kraft. Under denne gjengjeldelsen gikk Israel til på sivile
2705 mål, som sykehus, skoler, FN-institusjoner og boliger med vanlige, palestinske
2706 familier. Det ble blant annet brukt bomber som inneholder hvitt fosfor, noe som er
2707 ulovlig å benytte i noen form for krigføring.

2708 Sivile har blitt uvanlig hardt rammet under disse angrepene, og pr. 16.1.2024 er ca.
2709 23 000 sivile palestinere drept, blant dem mer enn 8 000 barn. 57 000 palestinere er
2710 skadet, svært mange har måttet amputere et ben eller en arm.

2711 Den palestinske befolkningen ble oppfordret til å evakuere sørover, fordi de israelske
2712 myndighetene mente at ledelsen i Hamas befant seg i Nord-Gaza. Etter hvert ble ca.
2713 2 millioner mennesker stuert sammen på et lite område, uten tilgang til rent vann, nok
2714 mat, medisiner, drivstoff, strøm, etc.

2715 Israels hovedmål er å løslate gislene som ble tatt av Hamas-soldatene 7. oktober,
2716 utrydde hele Hamas, og ta total kontroll over Gazastripen, slik at lignende angrep
2717 ikke skal kunne skje i fremtiden.

2718 **Styrets innstilling:**

2719 Oversendes redaksjonskomitéen

2720

2721 **Forslag nr. 7.8**

2722 **Tittel:** Arbeiderpartiet må gjøre mer for varig fred i, og frigjøring av, Palestina som
2723 stat

2724 **Fra:** Dovre Arbeiderparti

2725 **Forslag:**

2726 Arbeiderpartiet må sørge for at Norge tar en enda tydeligere posisjon som den
2727 vestlige pådriveren for fred og frigjøring på gaza og Palestinke territorier. Blant annet
2728 må vi:

- 2729 - Innføre sterkere reaksjoner mot Israel, og jobbe for en bred boikott av
- 2730 Israelske varer så lenge krigen pågår i den kraften vi ser nå
- 2731 - Stoppe norsk våpensalg til Israel
- 2732 - Støtte Sør-Afrikas forslag i FN om å undersøke potensielt folkemord på Gaza
- 2733 - Jobbe mer aktivt mot ulovlig bosetting på Vestbredden
- 2734 - Jobbe for en varig løsning for fred.

2735 **Begrunnelse:**

2736 Den Israelske staten begår grusomme krigshandlinger mot hele Gazas befolkning.
2737 De er samtidig ansvarlig for et apartheidregime som systematisk diskriminerer og
2738 undertrykker den palestinske befolkningen. Selv om Hamas' angrep den 7. oktober
2739 var grusomt, er Israels motreaksjon uforholdsmessig kraftig, og treffer i altfor stor
2740 grad sivile kvinner og barn. Over 10.000 barn er drept. Sykehusene er ute av drift og
2741 barn opereres i telt med kun paracet som smertestillende. 90 prosent av skolene er
2742 ødelagt eller brukes som husly for flyktninger. Strømmen kuttet regelmessig. Det er
2743 en økende sultkatastrofe på grunn av mangel på mat og vann, som fremstår som en
2744 bevisst strategi fra Israel side. Sykdommer begynner å spre seg, og samfunnet står
2745 på randen av kollaps.

2746 Den vestlige verden kan ikke stå på sidelinjen av dette med moralen i behold. Vi må
2747 mobilisere våre samarbeidsland, og legge økt press på både Israel og USA for å få
2748 avsluttet krigen så raskt som mulig.

2749 **Styrets innstilling:**

2750 Oversendes redaksjonskomitéen

2751

2752 **Forslag nr. 7.9**

2753 **Tittel:** Palestina som egen stat – FN inn i Gaza.

2754 **Fra:** Hamar Arbeiderparti

2755 **Forslag:**

2756 Palestina som egen stat – FN inn i Gaza.

2757 Krigen på Gaza og den alvorlige bakgrunnen i terrorangrepet i Israel, gir oss grunn til
2758 sterk bekymring på verdenssamfunnets vegne. Krigen er ikke proporsjonal, og det er
2759 pr. 01.02. over 25.000 døde, hvorav over 8.000 barn. Israel er under etterforskning
2760 for folkemord.

2761 Vi krever varig stans i krigen umiddelbart og at gisler og krigsfanger frigis.

2762 Vi krever at Norge går aktivt inn for å få etablert en to-statsløsning for det palestinske
2763 og israelske folk.

2764 FN som fredsbevarende organisasjon og forum for landenes drøftinger, må
2765 respekteres og vedtak sikres autoritet. I konflikter mellom stater må vi ha tillitt til FN
2766 og deres evne til løsning for fred.

2767 Israel har vist over tid at de ikke er i stand til å håndtere Gaza, og sikre det
2768 palestinske folk nødvendig helsehjelp, forsyninger av mat og nødvendig
2769 levestandard, internasjonal kontakt, samfunnsbyggende institusjoner og
2770 utdanningstilbud.

2771 Vi krever at Israel trekker seg ut av Gaza, og at FN overtar og etablerer
2772 internasjonale fredsbevarende styrker på Gaza.

2773 **Begrunnelse:**

2774 Ingen begrunnelse.

2775 **Styrets innstilling:**

2776 Oversendes redaksjonskomitéen

2777

2778 **Forslag nr. 7.10**

2779 **Tittel:** Solidaritetsuttalelse med det palestinske folk

2780 **Fra:** Årskvinnekonferansen i Innlandet Arbeiderparti

2781 **Forslag:**

2782 Kvinnenettverket i Innlandet Ap mener at:

2783 Norske myndigheter skal styrke den humanitære bistanden og nødhjelpen til
2784 Palestina, samt arbeide for at mat, vann og medisiner når frem til innbyggerne på
2785 Gaza.

- 2786
- Den ulovlige okkupasjonen og blokaden må ta slutt og nødhjelp og
 - 2787 helsepersonell må få tilgang til Gaza umiddelbart.
 - 2788 • Vi krever våpenhvile umiddelbart.
 - 2789 • Norske myndigheter skal fortsette og styrke innsatsen for å sikre en varig
 - 2790 fredsløsning i Israel og Palestina med mål om en tostatsløsning.
 - 2791 • Norske myndigheter skal arbeide internasjonalt for å sikre at folkerettens
 - 2792 status ivaretas og respekteres.

2793 **Begrunnelse:**

2794 Siden Hamas' brutale terrorangrep mot uskyldige israelere den 7. oktober, har
2795 israelske myndigheter svart på terroren med brutale angrep mot innbyggerne på
2796 Gazastripen. Vinteren 2023/2024 ble det klart at Israels militæroperasjon i Gaza og
2797 på Vestbredden fikk store og alvorlige konsekvenser for den palestinske
2798 sivilbefolkningen. I midten av januar 2024 er mer enn 25.000 mennesker drept på
2799 Gaza, mange av disse er sivile, journalister, medisinsk personell og barn uten

2800 mulighet til å flykte. Norge har vært blant de tydeligste europeiske stemmene mot de
2801 daglige folkerettsbruddene som finner sted hver eneste dag i Gaza og på
2802 Vestbredden, og mens andre land har kuttet i bistanden til Palestina har Norge økt
2803 støtten. Den internasjonale domstolen (ICJ) har besluttet at de vil ta opp anklagene
2804 mot Israel om folkemord. Utenriksminister Espen Barth Eide (Ap) mener det vil øke
2805 presset mot Israel kraftig.

2806 Okkupasjonen av Palestina har forverret seg de siste årene, og veien til en
2807 tostatsløsning virker lengre unna for hver dag som går. Kvinnenettverket i Innlandet
2808 Ap mener det er riktig at norske myndigheter fortsetter å jobbe for en fredelig
2809 tostatsløsning der innbyggerne i både Palestina og Israel kan leve trygge og frie liv.
2810 Okkupasjonen må opphøre, drapene på uskyldige må ta slutt, og verdenssamfunnet
2811 må ta grep for å komme nærmere en varig fred i Midtøsten.

2812 **Styrets innstilling:**

2813 Oversendes redaksjonskomitéen

2814

2815 **Forslag nr. 7.11**

2816 **Tittel:** Fritt Palestina

2817 **Fra:** AUF i Innlandet

2818 **Forslag:**

- 2819 • Hamas sin terror mot sivile må fordømmes. Terrorangrep mot sivile er ikke
- 2820 frihetskamp.
- 2821 • Norske myndigheter må fordømme alle drap på sivile.
- 2822 • Norge må ta ansvar og styrke sin internasjonale innsats mot den
- 2823 folkerettsstridige okkupasjonen av Palestina.
- 2824 • Israel må heve blokaden av mat, vann, medisiner, strøm og drivstoff inn til
- 2825 Gaza.
- 2826 • Frem til blokaden oppheves, må det opprettes en humanitær korridor til Gaza i
- 2827 tråd med FNs krav.
- 2828 • Det skal fortsatt gis norsk bistand til Palestina, og Norge må være en garantist
- 2829 dersom andre land kutter i sin støtte. Norge må fortsette å øke den
- 2830 humanitære støtten til Gaza.
- 2831 • Det internasjonale storsamfunnet må ta ansvar for å hindre kollektiv
- 2832 gjengjeldelse mot sivile palestinere.
- 2833 • Norge må tilby å ta imot kvoteflyktninger i Palestina.
- 2834 • Norge må ta et stort ansvar for å få i gang fredssamtaler, og en prosess som
- 2835 ender i at Palestina får sin selvstendighet.

2836 **Begrunnelse:**

2837 Vi mener både israelere og palestinere har rett til å leve frie liv i trygghet for krig og
2838 terror. Det må derfor tas et kollektivt internasjonalt ansvar for å hindre en eskalerende
2839 voldsspiral i Israel og Palestina, og arbeidet med å sikre en varig fredsløsning må
2840 intensiveres. Norge må ta en lederrolle internasjonalt for å sikre en varig fredsløsning

2841 som sikrer israelere og palestinere rett til å leve frie liv i trygghet. Dette må skje
2842 gjennom en tostatsløsning, og denne må finne sted etter prinsippet om ikke-vold.

2843 **Styrets innstilling:**

2844 Oversendes redaksjonskomitéen

2845

2846 **8.0 Helsepolitikk**

2847 **Forslag nr. 8.1**

2848 **Tittel:** Fastlegeordningen trenger førstehjelp!

2849 **Fra:** Sør-Odal Arbeiderparti

2850 **Forslag:**

2851 Sør-Odal Arbeiderparti ønsker endringer på dagens fastlegeordning. Vi ønsker en
2852 ordning som sikrer pasienter i alle kommuner bedre tilgang på fastlegetjenester. Vi
2853 ønsker en organisering som gjør at fastlegene har overkommelige arbeidsdager og
2854 en finansieringsordning som er forutsigbar og god for kommunene.

2855 **Begrunnelse:**

2856 Dagens fastlegeordning legger opp til en pengegalopp hvor Norske kommuner ofte
2857 må inn med ekstrafinansiering for å sikre legetjenester til innbyggerne. Kommunene
2858 byr over hverandre for å tiltrekke seg fastleger. Regjeringer satte ned et ekspertpanel
2859 i 2023 som jobbet fram en rekke forslag til endringer. Disse endringene må nå
2860 implementeres i kommunenorge. Vi bør se på støtteordninger til Norske kommuner
2861 som gjør det mulig å organisere fastlegetjenesten annerledes, for eksempel gjennom
2862 kommunale helsehus hvor fastlegene er ansatt på lik linje med helsesekretærer og
2863 evt andre yrkesgrupper.

2864 **Styrets merknad:**

2865 Ap/Sp-regjeringen har iverksatt flere konkrete tiltak for å få kontroll på
2866 fastlegesituasjonen, og i 2023 gikk antall nordmenn uten fastlege ned – for første
2867 gang på mange år. Det ble rekruttert 237 nye fastleger i 2023, mer enn 7 ganger så
2868 mange som i det siste regjeringsåret til forrige regjering. Fastlegeordningen var i krise
2869 da Ap/Sp-regjeringen overtok, og etter en historisk satsing er nå situasjonen i ferd
2870 med å bedres. To år med ny regjering har bl.a. styrket ordningen med over en
2871 milliard kroner, der det styrkede og endrede basistilskuddet sammen med en
2872 nasjonal ALIS-ordning har bidratt til en forsterket fastlegeordning. Likevel står fortsatt
2873 mer enn 200.000 uten fastlege, og enda flere står på venteliste for å bytte fastlege.
2874 Dette understreker behovet for en fortsatt styrking av innsatsen.

2875 **Styrets innstilling:**

2876 Oversendes Arbeiderpartiets helsefraksjon på Stortinget

2877

2878 **Forslag nr. 8.2**

2879 **Tittel:** «Rask psykisk helsehjelp» bør etableres i alle kommuner

2880 **Fra:** Arbeiderpartiet i Gjøvik, Land og Toten

2881 **Forslag:**

2882 «Rask psykisk helsehjelp» bør etableres i alle kommuner. Det bør også satses på
2883 nettbaserte mestringskurs innen psykisk helse. Unge med psykiske helseplager må
2884 få komme ut i jobb, gjennom lokale tiltak tilpasset brukeren.

2885 **Begrunnelse:**

2886 Vi er bekymret for økt psykisk uhelse blant barn og unge og konsekvensene det kan
2887 få for hele livsløpet. «Rask psykisk helsehjelp» og nettbaserte livsmestningskurs er
2888 lavterskeltilbud som kan ha stor betydning for den enkelte. Vi er særlig bekymret for
2889 gutter og menns psykiske helse. De høye selvmordstallene for menn må ned!
2890 Lavterskeltilbud i kommunen og behandlingsplasser må eksistere side om side.
2891 Brukere av psykiske helsetjenester må få et helhetlig og tverrfaglig tilbud der de selv
2892 kan medvirke. Å komme seg ut i jobb er avgjørende for tilhørighet og mestring. Da
2893 trengs det lokale tiltak som er tilpasset den enkelte.

2894 **Styrets innstilling:**

2895 Oversendes redaksjonskomitéen

2896

2897 **Forslag nr. 8.3**

2898 **Tittel:** Fødeavdeling ved Elverum Sykehus

2899 **Fra:** Stor-Elvdal Arbeiderparti

2900 **Forslag:**

2901 Vi foreslår at det fortsatt skal være en fullverdig fødeavdeling ved Elverum sykehus
2902 etter at nytt hovedsykehus i Moelv står ferdig.

2903 **Begrunnelse:**

2904 Kravet underbygges av geografisk beliggenhet og avstander til et eventuelt nytt
2905 Mjøssykehus, statistikk over antall fødsler i nedslagsområdet og fornuft om
2906 plassering av et slikt tilbud. Kravet underbygges av geografisk beliggenhet og
2907 avstander til et eventuelt nytt Mjøssykehus, statistikk over antall fødsler i
2908 nedslagsområdet og fornuft om plassering av slikt tilbud. Det framstår som
2909 meningsløst at framtidige sykehus med beliggenhet med ca. 30 km avstand skal ha
2910 slike tilbud på bekostning av området øst for tidligere Hedmarks fylkes fylkesgrense,
2911 helt inn til grensen mot Sverige øst.

2912 **Styrets merknad:**

2913 Viser til Innlandet Arbeiderpartis gjeldende vedtak for sykehusstruktur i Innlandet og
2914 Støreregjeringens beslutning om bygging av Mjøssykehus og forbedret helsetilbud
2915 for Innlandet.

2916 **Styrets innstilling:**

2917 Forslaget realitetsbehandles ikke.

2918

2919 **Forslag nr. 8.4**

2920 **Tittel:** Cøliakere og de med non-cøliakisk glutensensitivitet har rett til høyere
2921 økonomisk støtte

2922 **Fra:** Ringsaker Arbeiderparti

2923 **Forslag:**

2924 Innlandet Arbeiderparti vil:

2925 Øke grunnstønaden fra NAV for norske borgere med diagnosene cøliaki og non-
2926 cøliakisk glutensensitivitet til en realistisk sum sett i forhold til dagens priser.

2927 **Begrunnelse:**

2928 Rundt 2% av Norges befolkning har diagnosen cøliaki. Cøliaki er en autoimmun
2929 sykdom som gjør personer med diagnosen overfølsom for proteinet gluten. Ved
2930 inntak av gluten blir tynntarmens slimhinne betent og næringsstoffene fra maten kan
2931 bli mangelfullt absorbert. Dette kan føre til en rekke symptomer som slapphet,
2932 manglende vekt- og vekstøkning og mageproblemer i tillegg til en rekke
2933 følgesykdommer og helseproblemer som beinskjørhet, anemi, diabetes, lavere
2934 fruktbarhet og ulike kreftformer som for eksempel tarmkreft.

2935 Siden cøliakere ikke tåler bygg, rug, hvete og spelt kan de blant annet ikke spise
2936 brød, kaker, kjeks, ulike ferdigretter, kornblandinger og pizza. Dermed lever de på en
2937 svært dyr og livslang diett. En diett som fungerer som en livsviktig medisin. Derfor har
2938 cøliakere og non-cøliakisk glutensensitivitet de siste tiårene fått grunnstønad fra nav.
2939 Satsene varierer, men har nå en negativ nedgang. Fram til våren 2019 fikk alle
2940 cøliakere sats 4. Fra 2019 ble satsene aldersfordelt. De mellom 5-30 år får sats 3 og
2941 de øvrige får sats 2. I 2020 vedtok Høyre regjeringa at cøliakere kun skal få sats 1
2942 eller 2. De i alderen 5-30 år får 1076 kr i måneden, mens cøliakere under 5 år og
2943 over 30 år ikke får mer enn 705 kr som støtte for den dyre medisinen. Stønaden
2944 utbetales for å kompensere for den glutenfrie maten som er dyrere enn glutenholdig
2945 mat. I 2021 gjorde Erna det igjen, grunnstønaden for non-cøliakisk glutensensitivitet
2946 falt bort. Hvilket betyr ingen støtte til livsviktig medisin for de som ikke er diagnostisert
2947 med cøliaki.

2948 Med dagens priser og differansen mellom glutenholdige- og spesialproduserte
2949 glutenfrie produkter er dagens støtte til liten nytte. Et eksempel er et helt vanlig
2950 kneippbrød som de fleste spiser flere ganger om dagen. Det glutenfrie har en kilopris
2951 på hele 148kr/kg, mens den glutenholdige kiloprisen er 13,33kr/kg. Dette utgjør mye
2952 på økonomien for blant annet barnefamilier, minstepensjonister og studenter. Derfor
2953 er det viktig at dette blir tatt på alvor og at grunnstønaden økes. Urettferdig er det
2954 også, til sammenligning får andre kronisk syke gratis medisiner etter å ha oversteget
2955 rundt 3040kr i egenandel (2023). Med sats 4 til den livsviktige medisinen vil vi få en
2956 friskere befolkning, mindre utenforskap og enda mer rettferdighet.

2957 **Styrets innstilling:**

2958 Høyre-regjeringen kuttet kraftig i støtten til folk med helsemessig betingede
2959 forhøyede kostholdsutgifter, og særlig rammet dette folk med cøliaki. Prisveksten på
2960 spesialmat har økt vesentlig mer enn prisen på andre matvarer, og samtidig har ikke
2961 regjeringen gjeninnført en mer rettferdig støtteordning for folk med behov for særskilt
2962 tilrettelagt kosthold. Det er behov for en ny gjennomgang av satsene.

2963 **Styrets innstilling:**

2964 Oversendes Arbeiderpartiets arbeids- og sosialfraksjon på Stortinget.

2965

2966 **Forslag nr. 8.5**

2967 **Tittel:** Primærhelseteam redder både pasienten og fastlegen

2968 **Fra:** Ringsaker Arbeiderparti

2969 **Forslag:**

2970 Innlandet Arbeiderparti vil:

2971 Støtte bedre tilgjengelighet av psykisk helsehjelp i alle norske kommuner.

2972 Jobbe for videreutvikling av primærhelseteam.

2973 **Begrunnelse:**

2974 Altfor mange nordmenn, også barn og unge sliter med psykiske helseproblemer. Det
2975 haster det å gjøre noe med. Under ordene psykiske helseproblemer ligger det så
2976 utrolig mye, og hvert enkelt individ opplever det i ulike former. I følge FHI (Folke helse
2977 Instituttet) vil omtrent halvparten av den norske befolkningen rammes av en psykisk
2978 lidelse i løpet av livet. Som regjeringen selv skriver på sine sider, er «Helsefremming
2979 og forebygging avgjørende for hvordan vi skal møte barn og unges psykiske helse i
2980 fremtiden». Vi trenger å utvikle de helhetlige, trygge og seriøse tilbudene som
2981 allerede finnes. Det er et enormt behov for tjenester og helst skal de være så nærm
2982 brukeren som mulig. Aller helst tilknyttet fastlegen og fastlegekontoret hvor brukeren
2983 allerede mottar tjenester. En slik løsning er allerede i bruk som pilotprosjekt ved 17
2984 fastlegekontorer rundt om i landet, såkalt primærhelseteam (f.eks. Brumunddal
2985 legesenter). Løsningen fører til mindre trykk for fastlegen og mer helhetlig og bedre
2986 oppfølging for komplekse pasienter. Dessverre er prosjektet med primærhelseteam
2987 truet. Brukeren vil få tryggere rammer ved å ha flere tjenester på en plass, enn den
2988 har ved å fly rundt fra en behandler til enn annen på kryss av kommuner, sykehus og
2989 andre institusjoner. Videreutvikling av primærhelseteam i kommunehelsetjenesten vil
2990 gi nærere å tryggere behandling for pasienten i stedet for månedslang ventetid i
2991 spesialisthelsetjenesten.

2992 **Styrets innstilling:**

2993 Oversendes Arbeiderpartiets helsefraksjon på Stortinget

2994

2995 **Forslag nr. 8.6**

2996 **Tittel:** Tannhelse

2997 **Fra:** Ringsaker Arbeiderparti

2998 **Forslag:**

2999 Innlandet Arbeiderparti mener:

3000 • At Arbeiderpartiets viktigste oppgave er å jobbe for en rettferdig og best mulig
3001 velferdsstat. Vi må aldri bli fornøyde og tenke at nå har vi gjort nok. Samfunnet er i
3002 stadig endring, det må vi fange opp. Vi skal ikke godta at det i dagens samfunn er det
3003 en stor gruppe mennesker som ikke har ressurser til å reparere tennene sine, og
3004 dermed få dårlig helse, bla med fordøyelsen. Arbeiderpartiet må nå være i førersete
3005 med å få til en egenandel også for tannhelse.

3006 **Begrunnelse:**

3007 Arbeiderpartiet har de beste løsningene. De siste årene har de jobbet for å gjøre det
3008 bedre for barnefamiliene. Noe vi også har lykket med. Vi må aldri komme i en
3009 situasjon der partiet mener at velferdsstaten er bra nok. Vi registrerer at mange
3010 venter på løsninger som gjelder større del av befolkningen.

3011 I dagens løsning er ikke tenner en del av helsetjenestens egenandelsordning. Dette
3012 er et stort problem for mange. Vi har aleneforeldre som føler de ikke kan prioritere
3013 tennene, fordi de prioriterer barna sine. I dagens Norge er det mennesker som går
3014 med tannverk, fordi de ikke har penger til tannlegen. Jo lenger de venter, jo dyrere
3015 blir det, og mange ender opp med å trekke tenner de egentlig kunne ha reparert.
3016 Dette utvikler seg til å bli et helseproblem. I dagens Norges kan vi faktisk se på
3017 tennene at de har litt mindre ressurser enn andre.

3018 Vi blir aldri ferdig med jobben med å skape mindre forskjeller. Og nå er det tannhelse
3019 som står for tur. Dette er for vanlig folk og vi hadde truffet på det velgerne våre er
3020 opptatt av.

3021 **Styrets innstilling:**

3022 Oversendes Arbeiderpartiets helsefraksjon på Stortinget

3023

3024 **Forslag nr. 8.7**

3025 **Tittel:** Øke antall sengeplasser i psykiatrien

3026 **Fra:** Vestre Toten Arbeiderparti

3027 **Forslag:**

3028 Vestre Toten Arbeiderparti mener at antall sengeplasser i psykiatrien må økes.

3029 **Begrunnelse:**

3030 Personer med alvorlige psykiske lidelser opplever at det har blitt vanskeligere å få
3031 den helsehjelpen de trenger og har krav på. Dette er et direkte resultat av at
3032 psykiatrien har mistet 4 av 10 sengeplasser fra 2002 til 2022. Intensjonen var at disse
3033 pasientene skulle følges opp av den kommunale helsetjenesten og poliklinisk. Dette

3034 fungerer ikke slik det ble forespeilet og den reelle situasjonen er at personer med
3035 alvorlige psykiske lidelser mottar helsehjelpen for sent, helsehjelpen som mottas blir
3036 gitt på feil behandlingsnivå og behandlingen avsluttes for tidlig. Derfor står vi nå
3037 ovenfor en situasjon der poliklinikkene har for lang ventetid på grunn av altfor stor
3038 pågang og den kommunale helsetjenesten klarer ikke å håndtere antall innbyggere
3039 som blir henvist til kommunal psykisk helsehjelp. Ved å øke antall sengeplasser i
3040 psykiatrien vil vi klare å gi personer med alvorlige psykiske lidelser den helsehjelpen
3041 de har krav på til rett tid og på rett behandlingsnivå.

3042 **Styrets innstilling:**

3043 Oversendes Arbeiderpartiets helsefraksjon på Stortinget

3044

3045 **Forslag nr. 8.8**

3046 **Tittel:** Skifte ut foretaksmodellen i helsevesenet

3047 **Fra:** Østre Toten AP, Vestre Toten AP, Gjøvik AP, Nordre Land AP og Søndre Land
3048 AP

3049 **Forslag:**

3050 Innlandet Arbeiderparti går inn for at foretaksmodellen i helsevesenet avvikles, og
3051 erstattes med en modell som har pasienter og faglighet i sentrum.

3052 **Begrunnelse:**

3053 Foretaksmodellen er skapt etter en bedriftsøkonomisk mal, der det oppleves at
3054 økonomi og kreative incentiver for inntjening prioriteres foran pasienter og
3055 medisinfaglig utvikling. Dette har vist seg å ikke være bærekraftig.

3056 I Hurdalsplattformen kan vi lese:

3057 En sterk offentlig helsetjeneste, styrt av fellesskapet og finansiert over skatteseddelen,
3058 er avgjørende i kampen mot økte sosiale og geografiske forskjeller og mot en
3059 todeling av helsetjenesten. Den offentlige helsetjenesten skal sørge for beredskap og
3060 trygghet i hverdagen og tilgang på helsehjelp av høy kvalitet ut fra behov.

3061 Innlandet Arbeiderparti mener at foretaksmodellen ikke oppfyller denne målsettingen,
3062 blant annet fordi fellesskapets styring over ressursene er svekket ved at hvert enkelt
3063 foretak administreres av et forretningspreget styre med lite innflytelse fra
3064 fellesskapet.

3065 **Styrets merknad:**

3066 Styret viser til gjeldende politikk for Innlandet Arbeiderparti som ble vedtatt på
3067 årsmøtet i 2021 og som ble fremmet på landsmøtet samme år (og nedstemt der).
3068 Styret mener gjeldende vedtak er tydeligere enn det innsendte forslaget:

3069 «Siden opprettelsen av helseforetakene har vi sett en økende tendens til
3070 byråkratisering og en redusert politisk styring av helseforetakene. For små
3071 bevilgninger til spesialisthelsetjenesten innebærer at hensynet til pasientene noen
3072 ganger må vike for økonomiske prioriteringer innenfor knappe rammer. Innlandet

3073 Arbeiderparti mener at dette ikke har ført til en god offentlig helsetjeneste med lik
3074 tilgjengelighet og god kvalitet.

3075 Arbeiderpartiet vil i sitt program innføre en tillitsreform og gi ansatte mer tillit og økt
3076 medvirkning, ved at markedstenkningen og målstyringen reduseres, og ved at vi tar
3077 sterkere politisk styring over vår felles helsetjeneste. Tillitsreformen tar avstand fra de
3078 negative effektene av New Public Management og tar fagfolks kunnskap og
3079 erfaringer på alvor. Det må erkjennes at markedsøkonomiske prinsipper ikke er egnet
3080 i en styringsform i helsesektoren, og at helseforetaksmodellen har mistet tillit hos
3081 befolkningen. Innlandet Arbeiderparti mener derfor at vi må endre styringsmodell, der
3082 sykehusene blir demokratisk styrt. Rammefinansieringen må forsterkes, og
3083 stykkprisfinansieringen må betydelig ned. Offentlig forvaltning legges til grunn for
3084 modellen sykehusene skal styres etter.

3085 Innlandet Arbeiderparti vil:

- 3086 • Avvikle foretaksmodellen slik den er organisert i dag.
- 3087 • Utrede og utvikle en ny styringsmodell for sykehusene/spesialisthelsetjenesten
3088 som:
- 3089 - Setter pasienten sterkere i hovedfokus og forenkler byråkratiet
- 3090 - Er mer politisk og demokratisk styrt
- 3091 - Er rammefinansiert»

3092 **Styrets innstilling:**

3093 Forslaget realitetsbehandles ikke.

3094

3095 **Forslag nr. 8.9**

3096 **Tittel:** Kvinnehelse

3097 **Fra:** Gjøvik Arbeiderparti

3098 **Forslag:**

3099 Legge til rette for egen kvinnehelse-enhet på det nye storsykehuset og bevilge midler
3100 til forskning og behandling.

3101 **Begrunnelse:**

3102 Endometriose er en av de vanligste kvinnesykdommene vi har, og det finnes per
3103 dags dato ingen kur. Så mange som 10% antas å ha denne sykdommen. Allikevel tar
3104 det i dag gjennomsnittlig 7 år å få stilt diagnosen. Og ventetiden er altfor lang. Mange
3105 velger derfor å gå til private aktører til fordel for det offentlige. I Oslo- området hadde
3106 aleris i 2023 en vekst på hele 60 prosent sammenlignet med året før. Historien er det
3107 samme: det tok for lang tid å få hjelp i det offentlige. Slik skal det ikke være. I
3108 etableringen av storsykehuset på Moelv har vi en gylden mulighet til å gjøre noe med
3109 dette problemet. Storsykehuset bør ha en egen enhet for forskning på- og behandling
3110 av kvinnesykdommer slik som endometriose. Kvinnehelse er også folkehelse, og det

3111 er på høy tid at vi tar det på alvor. Mer midler til forskning og behandling av
3112 kvinnehelse nå!

3113 **Styrets merknad:**

3114 Viser til Innlandet Arbeiderpartiets gjeldende vedtak for sykehusstruktur i Innlandet og
3115 Støreregjeringens beslutning om bygging Mjøssykehus med forbedret helsetilbud i
3116 Innlandet.

3117 **Styrets innstilling:**

3118 Forslaget realitetsbehandles ikke.

3119

3120 **Forslag nr. 8.10**

3121 **Tittel:** Forebygging av partnerdrap

3122 **Fra:** Gjøvik Arbeiderparti

3123 **Forslag:**

3124 Innlandet Arbeiderparti mener det må jobbes mer med forbyggende psykisk helse
3125 med særlig fokus på menn.

3126 **Begrunnelse:**

3127 Det er alt for mange som utsettes for vold og i den senere tid har antall partnerdrap
3128 økt betydelig i Norge. Dessverre er det slik at i de aller fleste tilfellene blir begått av
3129 en mann og statistikken sier at han er i alderen 20 – 60 år. Den samme gruppa
3130 dominerer også i selvmordsstatistikken. Bak all statistikk gjemmer det seg skjebner.
3131 Noe er grunnleggende galt fatt i samfunnet og nå er vi bekymret for hva som skjer
3132 med gutta våres. Vi må starte det forebyggende arbeidet mye tidligere og mer
3133 målrettet. Innlandet AP vil at man skal sette fokus på forebyggende arbeide og
3134 psykisk helse for menn.

3135 **Styrets innstilling:**

3136 Oversendes Arbeiderpartiets helsefraksjon på Stortinget

3137

3138 **Forslag nr. 8.11**

3139 **Tittel:** Bedre tannlegetjenester til eldre

3140 **Fra:** Gjøvik Arbeiderparti, Østre Toten Arbeiderparti, Vestre Toten Arbeiderparti,
3141 Nordre Land Arbeiderparti og Søndre Land Arbeiderparti

3142 **Forslag:**

3143 Innlandet Arbeiderparti ønsker gratis eller delvis betalt tannlegebehandling utvides
3144 til å gjelde innbyggere fra 67 år.

3145 **Begrunnelse:**

3146 Ordningen med ingen og/eller redusert betaling for tannbehandling har fortjenstfullt
3147 blitt gradvis utvidet for stadig flere årskull blant unge, noe som sikrer god tannhelse
3148 inn i voksenlivet og forebygger sykdom og skadelige forhold i munnhulen.

3149 Eldre mennesker har ikke fått noe slikt tilbud, og har gjennom hele livet måttet betale
3150 tannlegebehandling fullt ut av egen lomme – med unntak av trekking av tenner og
3151 innsetting av protese, som er det eneste samfunnet har dekket. Innlandet
3152 Arbeiderparti mener at denne gruppen nå bør prioriteres, og at neste utvidelse av
3153 finansiert tannbehandling bør komme pensjonistene til gode. Vi foreslår derfor at det
3154 innføres hel eller delvis dekning av tannlegebehandling fra 67 års alder.

3155 **Styrets innstilling:**

3156 Oversendes Arbeiderpartiets helsefraksjon på Stortinget

3157

3158 **Forslag nr. 8.12**

3159 **Tittel:** Hernes Institutt

3160 **Fra:** Elverum Arbeiderparti

3161 **Forslag:**

- 3162 • Storting og regjering krever at helseforetakene revurderer sin tilnærming og
3163 utarbeider en ny behovsvurdering med involvering fra både brukere og
3164 fagmiljøet.
- 3165 • at det legges opp til en forsterket innsats på arbeidsrettet rehabilitering for å
3166 sikre flest mulig tilgang til arbeidslivet.
- 3167 • at målsetting i Hurdalsplattformen om at «ideelle tilbydere på helse- og
3168 omsorgsfeltet må sikres gode rammevilkår og forutsigbar drift» følges opp.

3169 **Begrunnelse:**

3170 I følge MEMU var 659 000 personer mellom 20 og 66 år var verken i jobb eller
3171 utdanning i 2022. Det tilsvarer 19,7 prosent av alle i aldersgruppen. Utenforskap
3172 setter samfunnet på prøve. Både med tanke på enkeltmenneskes behov for å delta i
3173 felleskapet som arbeid er, men også med tanke på et stadig økende antall eldre, og
3174 færre folk til å løse velferdsoppgavene.

3175 Helse Sør Øst (HSØ) har offentliggjort sin vurdering av behovet for rehabilitering i
3176 spesialisthelsetjenesten for de kommende årene og planene indikerer en overføring
3177 av en betydelig del av rehabiliteringen til kommunene.

3178 Det vil svekke mulighetene for både ungdom og andre til å komme tilbake til
3179 arbeidslivet/skole. Kommunene mangler både nødvendig kompetanse og personell
3180 for å påta seg dette ansvaret. Det er et behov for tverrfaglig og spesialisert
3181 rehabilitering i spesialisthelsetjenesten som fokuserer på mestring, tilpasning til livet,
3182 og støtte til å beholde eller returnere til arbeidslivet.

3183 Helse Sør Øst har tradisjonelt oppfylt sitt ansvar for rehabilitering gjennom avtaler
3184 med blant annet ideelle aktører som Hernes Institutt. Disse virksomhetene har over
3185 tid investert i og utviklet spesialkompetanse på oppdrag fra de regionale

3186 helseforetakene (RHFene). De arbeider kunnskapsbasert og tverrfaglig for å støtte
3187 brukerne i å håndtere sykdom og hverdagsliv, med tjenester levert av et bredt spekter
3188 av spesialiserte fagpersoner. Data fra NAV viser at nesten 50 % av alle pasienter
3189 som gjennomfører opphold på for eksempel Hernes Institutt (HI) mottar ikke noen
3190 form for stønad eller ytelse fra NAV 12 mndr etter at oppholdet er avsluttet. I tillegg
3191 gjennomfører ca 25 % tiltak for å komme tilbake i arbeid. HI har også i økt antall
3192 pasienter i alderen 18 til 30 år med 50 prosent.

3193 HSØ planlegger nå utlyse nye anbud og utgangspunktet for anbudene antyder en
3194 nedbygging av tilbudet - noe som vil medføre en nedbygging og at spesialiserte
3195 fagmiljøer forsvinner. Det er bekymringsfullt at denne prosessen har foregått uten
3196 involvering fra brukerorganisasjoner og fagmiljøer ved rehabiliteringsvirksomhetene,
3197 uten konsekvensutredninger om potensielle effekter av nedbyggingen, kommunenes
3198 egnethet til å overta, de samfunnsøkonomiske konsekvensene, eller effekten på
3199 fagmiljøene og brukerne av tjenestene. Det er et krav og en forventning at alle
3200 berørte parter involveres i en slik prosess. Det er avgjørende at Helse Sør-Øst
3201 revurderer sin tilnærming og utarbeider en ny behovsvurdering med involvering fra
3202 både brukere og fagmiljøet.

3203 **Styrets innstilling:**

3204 Oversendes Arbeiderpartiets helsefraksjon på Stortinget

3205

3206 **Forslag nr. 8.13**

3207 **Tittel:** Avansert, klinisk sykepleie

3208 **Fra:** Vestre Toten Arbeiderparti

3209 **Forslag:**

3210 Innlandet Arbeiderparti vil styrke den nasjonale kompensasjonsordningen gjennom
3211 helsedirektoratet for videreutdanning av sykepleiere i masterutdanningen avansert,
3212 klinisk sykepleie.

3213 **Begrunnelse:**

3214 Endringstakten som kreves i helsevesenet fordrer nye yrkesgrupper med bred, klinisk
3215 kompetanse. Videreutdanningen master i avansert klinisk sykepleie er nettopp et slikt
3216 kompetanseløft, men de siste års tilskuddsrunder mot kommunene har ikke hatt
3217 tilstrekkelige rammer for å kunne tildele alle søkere midler. I en allerede presset
3218 kommuneøkonomi uten reellt handlingsrom innen kompetanseløft er slike
3219 tilskuddsordninger sentrale insentiver om man skal lykkes med omstilling og
3220 oppgaveoverføring som denne utdanningen muliggjør.

3221 **Styrets innstilling:**

3222 Oversendes Arbeiderpartiets helsefraksjon på Stortinget

3223

3224 **Forslag nr. 8.14**

3225 **Tittel:** Redusere bruken av private helseforsikringer

3226 **Fra:** Eidskog Arbeiderparti

3227 **Forslag:**

3228 Innføre en omsetningsavgift på 25 prosent på private helseforsikringer

3229 **Begrunnelse:**

3230 Personer med behandlingsforsikring har økt kraftig fra om lag 34 000 i 2003 til om lag
3231 748 000 i 2022. Om lag 90 prosent er betalt av arbeidsgiver.

3232 En omfattende bruk av privat helseforsikring fører til en todeling av helsevesenet.
3233 Dette fører også til at samlede helseressurser benyttes mindre effektivt, både fordi
3234 det øker konkurransen om den samme arbeidskraften, men også at prioriteringene
3235 blir styrt av etterspørsel, og heller i tråd med bedriftsøkonomiske mål. Det bidrar også
3236 på sikt til mindre oppslutning om et fellesfinansiert helsevesen.

3237 En innføring av omsetningsavgift på private helseforsikringer vil redusere
3238 fragmenteringen av det norske helsetilbudet og gi en positiv provenyeffekt. Økte
3239 inntekter til det offentlig gir mulighet til økte offentlig satsninger innenfor
3240 helseområdet.

3241 Forslagene er tråd med Hurdalsplattformen s.8: Innføre en omsetningsavgift for å
3242 forhindre todeling av helsevesenet og redusere bruken av private helseforsikringer.

3243 Dessverre har det vært ingen framgang i saken. Innlandet Arbeiderparti mener det er
3244 høyst nødvendig at det blir innført en omsetningsavgift nå og at dette ikke kan
3245 utsettes noe mer.

3246 Innlandet Arbeiderparti foreslår derfor at Arbeiderparti bør arbeide for å:

- 3247 • Innføre en omsetningsavgift på 25 prosent på private helseforsikringer

3248 **Styrets innstilling:**

3249 Oversendes Arbeiderpartiets helsefraksjon på Stortinget

3250

3251 **Forslag nr. 8.15**

3252 **Tittel:** Ventetid for hørselshemmede

3253 **Fra:** Våler Arbeiderparti

3254 **Forslag:**

3255 Arbeiderpartiet må sørge for at de lange ventetidene blir redusert.
3256 Det er behov for bedre veiledning og oppfølging av både unge og eldre.
3257 Arbeiderpartiet må gå i bresjen for å følge opp dette, og redusere ventetider og
3258 oppfølging.

3259 **Begrunnelse:**

3260 Hørsel er en av de viktigste sansene for å utvikle språk, samhandle med andre, å
3261 kunne orientere seg og en god motorisk utvikling.

3262 Konsekvensene av et uoppdaget eller ignorert hørseltap kan gi alvorlige følger. Et
3263 hørseltap krever vedvarende oppmerksomhet fra omgivelsene.

3264 Befolkningen i Norge blir eldre og flere vil etter hvert trenge høreapparat for å fungere
3265 i samfunnet.

3266 Det er bevist at hørsel og demens hører sammen og at folk med nedsatt hørsel har
3267 en økt risiko for demens.

3268 Tap av hørsel kan gjøre at du føler ensomhet. Du må anstrenge deg for å høre hva
3269 andre sier, og ofte later du bare som om du har hørt fordi du er redd for å «virke
3270 dum». Du klarer ikke å følge med i en samtale der alle snakker.

3271 Universitetet i Oslo står bak en artikkel fra 2022 som beskriver at barn med nedsatt
3272 hørsel opplever skolen som krevende. Ny forskning viser hvordan dette kan påvirke
3273 både deres språkutvikling og livskvalitet.

3274 I artikkelen står det videre at barn med hørseltap har større sannsynlighet for å
3275 utvikle både psykiske helseproblemer, atferdsproblemer, relasjoner til andre og
3276 selvregulering.

3277 Språk er viktig for oss alle, både for å kommunisere og ikke minst skape relasjoner
3278 og føle tilhørighet.

3279 Den gjennomsnittlige ventetiden for å få tilpasset høreapparat kan være opptil ett år,
3280 og det er lenge å vente når man venter på å få et bedre liv.

3281 Ved Sykehuset Innlandet, avdeling Elverum, er det per i dag 52 ukers ventetid.

3282 Prosessen tar lang tid og er en tålmodighetsprøve for hørselshemmede. Pasienten
3283 skal utredes, det skal tas hørselstest og få tilpasning av et høreapparat.

3284 Disse pasientene føler seg ofte som en veldig lavt prioritert pasientgruppe.

3285 På en måte er det forståelig at yngre og yrkesaktive blir prioritert i helsevesenet, men
3286 når vi samtidig får dokumentasjon på at nedsatt hørsel har en økt risiko for demens,
3287 og demens i seg sjøl er økende i samfunnet, bør det prioriteres høyt også for de
3288 eldre og helsevesenet må gjøre et krafttak og sette inn nok ressurser for å få ned
3289 ventetiden.

3290 **Styrets innstilling:**

3291 Oversendes Arbeiderpartiets helsefraksjon på Stortinget

3292

3293 **Forslag nr. 8.16**

3294 **Tittel:** Helhetlig tannhelsereform

3295 **Fra:** Løten Arbeiderparti

3296 **Forslag:**

3297 Løten AP ønsker en tannhelsereform der tenner behandles som en del av kroppen.
3298 Egenandel og fritak etter samme retningslinjer som ved konsultasjon av fastlege.

3299 **Begrunnelse:**

3300 Tenner er en del av kroppen, og det koster mye å gå til tannlege. Tannhelse er en
3301 faktor der ulikhet merkes godt, mellom de som har økonomi til å gå til tannlegen og
3302 de som ikke har. Dårlig tannhelse kan føre til alvorlige sykdommer og død,
3303 eksempelvis ved Sepsis.

3304 Løten AP ønsker derfor en tannhelsereform, der tenner behandles som en del av
3305 kroppen på lik linje med øvrig helsetilbud som lege. Egenandel og fritak etter samme
3306 betingelser som fastlege.

3307 **Styrets innstilling:**

3308 Oversendes programkomitéen for Arbeiderpartiets nye partiprogram

3309

3310 **Forslag nr. 8.17**

3311 **Tittel:** Kvaliteten i fødetilbudet sikres ved at kompetansen og fagmiljøet samles i et
3312 sykehus

3313 **Fra:** Stange Arbeiderparti

3314 **Forslag:**

3315 Kvaliteten i fødetilbudet sikres ved at kompetansen og fagmiljøet samles i et sykehus

3316 **Begrunnelse:**

3317 Befolkningen forventer en tilgjengelig og trygg helsetjeneste og et kvalitetssikret
3318 fødetilbud. På sykehusene kan fødetilbudet sikres ved å samle fagkompetansen og
3319 skape et fagmiljø i utvikling i et sykehus. For Innlandet vil det være naturlig at dette
3320 blir i vårt fremtidige Mjøssykehus.

3321 Noen ganger går det galt, og da må hjelpen være der. Og det raskt. Et samlet
3322 sykehus har flere behandlingstilbud til fødende hvor både mor og barn tas vare på,
3323 både i normale fødselsforløp og når komplikasjoner krever spesialisert kompetanse
3324 og behandling.

3325 Stange Arbeiderparti mener at fødetilbudet best sikres ved å samordne fødetilbudet i
3326 det nye sykehuset, samtidig som det satses gode følgetjenester slik at alle vordende
3327 mødre og barn er trygge på et godt tilbud uansett hvor i fylket de bor.

3328 **Styrets merknad:**

3329 Viser til Innlandet Arbeiderpartiets gjeldende vedtak for sykehusstruktur i Innlandet og
3330 Støreregjeringens beslutning om bygging av Mjøssykehus med forbedret helsetilbud
3331 for Innlandet.

3332 **Styrets innstilling:**

3333 Forslaget realitetsbehandles ikke.

3334

3335 **Forslag nr. 8.18**

3336 **Tittel:** Gjennomgå og oppgradere BPA-ordningen til en assistansetjeneste med
3337 statlig ansvar

3338 **Fra:** Gran Arbeiderparti

3339 **Forslag:**

- 3340 • Gjennomgå og oppgradere BPA-ordningen til en assistansetjeneste som sikrer
3341 likebehandling og forutsigbarhet uavhengig av hvilken kommune
3342 tjenestemottaker bor i.
3343 • Overføre ansvaret for assistansetjenesten til et statlig nivå.

3344 **Begrunnelse:**

3345 Vi ønsker å sørge for at ordningen og finansieringen av brukerstyrt personlig
3346 assistanse (BPA) gir et best mulig universelt tilbud til alle - i alle kommuner. NOU
3347 2023: 13 "På høy tid" påpeker at det er store forskjeller på tilbudene som gis, og vi
3348 støtter utvalgets anbefaling om å overføre ansvaret fra kommunene til staten for å
3349 sikre likebehandling og bedre likestilling. Til tross for den statlige støtten utgjør
3350 finansieringen av BPA-tjenesten også en betydelig utfordring for kommunene,
3351 spesielt når støtten til ressurskrevende tjenester opphører ved en bestemt alder. Vi
3352 håper at Årsmøtet vil støtte dette forslaget, og dermed bidra til universell tilgang til en
3353 verdig assistansetjeneste for alle som trenger det – uavhengig av bosted eller
3354 livsfase.

3355 **Styrets innstilling:**

3356 Oversendes Arbeiderpartiets helsefraksjon på Stortinget

3357

3358 **9.0 Klima- og miljøpolitikk**

3359 **Forslag nr. 9.1**

3360 **Tittel:** Bærekraftig arealbruk

3361 **Fra:** Grue Arbeiderparti

3362 **Forslag:**

3363 De som avsetter natur til bare å være natur gjennom sitt planverk må gis økonomiske
3364 intensiver til å gjøre dette.

3365 **Begrunnelse:**

3366 Mye av vår tids miljøproblemer kommer fra vårt arealbruk til næringsutvikling.
3367 Konsekvensene er tap av biologisk mangfold, store endringer i kulturlandskap,
3368 forurensning av vann og jordsmonn og det gjør oss mer sårbare for framtidens
3369 varslede ekstremvær.

3370 I areal- og naturregnskapet må det en større fordeling og omfordeling av total
3371 økonomi til, for naturens beste inn i en grønnere og mer miljøriktig framtid.

3372 Vi bruker ofte begrepet vi «avsetter natur til» når det snakk om nedbygging av natur.
3373 De som «avsetter natur til» til bare å være natur gjennom sitt planverk har ingen
3374 økonomiske intensiver til å gjøre dette, selv om de langsiktige konsekvensene vil
3375 være bortfall av mulige inntekter.

3376 Skal kommunene kunne tenke helhetlig i sin arealplanlegging må framtidige
3377 økonomiske fordeler ved å «avsette natur til» også ha med de som beholder urørte
3378 naturområder for felleskapets beste.

3379 **Styrets innstilling:**

3380 Oversendes Arbeiderpartiets næringsfraksjon på Stortinget

3381

3382 **Forslag nr. 9.2**

3383 **Tittel:** Internasjonal klimasolidaritet

3384 **Fra:** Ringsaker Arbeiderparti

3385 **Forslag:**

3386 Innlandet Arbeiderparti vil:

3387 At Norge sammen med vesten skal opprette et internasjonalt klima- og miljøfond for å
3388 hjelpe u-land med grønn omstilling og å håndtere konsekvensene av ekstremvær
3389 som følge av klimaendringene.

3390 **Begrunnelse:**

3391 Vesten har siden den industrielle revolusjonen økt utslippene våre drastisk. Dette har
3392 ført til ekstremvær som flom, tørke, skogbranner og orkaner. Landene som rammes
3393 aller hardest av klimaendringene er verdens aller fattigste. Landene i vesten må stå
3394 sammen får å vise internasjonal klimasolidaritet.

3395 **Styrets innstilling:**

3396 Oversendes internasjonalt utvalg i Innlandet Arbeiderparti

3397

3398 **Forslag nr. 9.3**

3399 **Tittel:** Klima og miljøhensyn må vektlegges i beslutningsprosesser

3400 **Fra:** Østre Toten Arbeiderparti

3401 **Forslag:**

3402 Integrere klima- og miljøhensyn i alle fylkeskommunale og kommunale
3403 beslutningssaker.

3404 **Begrunnelse:**

3405 Klimautfordringene er store og det haster med å ta globale, nasjonale og lokale grep
3406 for å redusere klimautslippene og tap av naturmangfold. Klima- og miljøhensyn må
3407 gjenspeiles i alle kommunale sektorer. Vi må gjøre beslutninger og finne løsninger
3408 som gjør det enkelt for innbyggere og næringsliv å ta miljøvennlige valg.

3409 **Styrets innstilling:**

3410 Oversendes programkomitéen for Arbeiderpartiets nye partiprogram

3411

3412 **Forslag nr. 9.4**

3413 **Tittel:** Verneplan for Finnskogen

3414 **Fra:** Kongsvinger Arbeiderparti

3415 **Forslag:**

3416 Det må utvikles en verneplan for Finnskogen.

3417 **Begrunnelse:**

3418 Finnskogen er et verdifullt område som må bevares og forvaltes på en bærekraftig
3419 måte. Innlandet fylkeskommune, i samarbeid med relevante offentlige organer, må
3420 igangsette arbeidet med en verneplan for Finnskogen og sikre at dette unike området
3421 bevares for kommende generasjoner, samtidig som det legges til rette for en
3422 bærekraftig utvikling som ivaretar både natur og kultur.

3423 I en prosess med å utvikle verneplan, er det viktig på ha med representanter fra
3424 lokale myndigheter, private grunneiere, frivillige organisasjoner, kulturinstitusjoner og
3425 naturvernorganisasjoner. Det må gjennomføres en grundig kartlegging og analyse av
3426 Finnskogen, inkludert skogområder, elver, innsjøer, kulturlandskap, og skogfinsk
3427 kultur. Dette for å identifisere sårbarheter, trusler og muligheter knyttet til områdets
3428 økologi, kultur og økonomi.

3429 **Styrets innstilling:**

3430 Oversendes Arbeiderpartiets energi- og miljøfraksjon på Stortinget og
3431 Arbeiderpartiets familie- og kulturfraksjon på Stortinget

3432

3433 **Forslag nr. 9.5**

3434 **Tittel:** Stopp nedbygging av urørt natur

3435 **Fra:** Dovre Arbeiderparti

3436 **Forslag:**

3437 Nedbygging av natur må begrenses vesentlig, og det må legges tydeligere og mer
3438 bindene nasjonale rammer for bruken av arealer. Dette gjelder også produksjon av
3439 fornybar kraft.

3440 **Begrunnelse:**

3441 Naturen er under beinhardt press, selv i Norge. Klimautvalget 2050 var svært tydelige
3442 på at klimapolitikken må ses i sammenheng med naturkrisen. Uten naturen har vi
3443 inget liv, og dette må tas på alvor. Nye rapporter, NRK-produksjoner mm. Viser svart
3444 på hvitt utfordringene med dagens arealpolitikk i Norge. Når hver kommune står
3445 ansvarlig for arealpolitikken, uten å se hele bildet, er det naturen som taper. Dette

3446 kan ikke fortsette, og vi må handle raskt. Arbeiderpartiet må derfor ta sterke grep for
3447 å forhindre fortsatt nedbygging av norsk natur.

3448 **Styrets innstilling:**

3449 Oversendes programkomitéen for Arbeiderpartiets nye partiprogram

3450

3451 **Forslag nr. 9.6**

3452 **Tittel:** Fortsatt kommunal selvråderett i verneområdene

3453 **Fra:** Folldal Arbeiderparti

3454 **Forslag:**

3455 Innlandet Arbeiderparti krever at det fortsatt skal være kommunal selvråderett i
3456 verneområdene. Selvråderetten er viktig for lokaldemokratiet. Vi mener at berørte
3457 kommuner gjennom kunnskapsbasert forvaltning og i tråd med gjeldende lover og
3458 vedtatt planverk, selv er best skikket til å forvalte egne arealer.

3459 **Begrunnelse:**

3460 Klima og miljø har i de senere årene med rette fått økt fokus, noe som gir seg utslag i
3461 økt vern av ulike slag. Nye verneområder opprettes, andre utvides og ulike tiltak både
3462 i nye og eksisterende områder blir vedtatt. Dette berører innbyggerne i mange
3463 kommuner. Folldal er et eksempel på en kommune som er sterkt berørt av vern, 85%
3464 av kommunens arealer er båndlagt på en eller annen måte. Vi er klar over at vi
3465 forvalter verdifulle arealer, ikke bare på vegne av egne innbyggere, men også på
3466 vegne av storsamfunnet. En oppgave vi tar på største alvor. Slik det er i dag, så er
3467 det kommunal selvråderett. Det betyr at kommunen selv behandler saker i
3468 verneområdene, dette skjer gjennom kunnskapsbasert forvaltning og selvsagt
3469 innenfor gjeldende planverk. Vi mener selv at vi har klart å håndtere dette på en klok
3470 og god måte, og at det derfor er både viktig og riktig at denne praksisen videreføres.
3471 Selvråderetten er viktig for lokaldemokratiet, og det vil oppleves uriktig dersom
3472 statlige myndigheter skal ta styringa over våre arealer. Det vil oppleves som et
3473 overformynderi. Vi mener berørte kommuner gjennom kunnskapsbasert forvaltning
3474 og i tråd med gjeldende lover og vedtatt planverk, selv er best skikket til å avgjøre
3475 saker i egen kommune.

3476 **Styrets innstilling:**

3477 Oversendes Arbeiderpartiets energi- og miljøfraksjon på Stortinget

3478

3479 **10.0 Forsvarspolitik**

3480 **Forslag nr. 10.1**

3481 **Tittel:** Allmenn verneplikt

3482 **Fra:** Tynset Arbeiderparti

3483 **Forslag:**

3484 Det skal praktiseres allmenn verneplikt. De som ikke vil i forsvaret, gjennomfører sivil
3485 tjeneste.

3486 **Begrunnelse:**

3487 All ungdom har store ressurser som samfunnet har bruk for. Det er ressurser som
3488 den enkelte har glede av å bruke, og som landet trenger.

3489 Med en verdenspolitisk situasjon som er mer usikker enn på lenge, må betydelige
3490 flere unge inn forsvaret enn i dag. Vil vi styrke landets trygghet og vår felles
3491 forsvarsevne.

3492 Samtidig gir det flere som i dag ramler ut fra arbeid og utdanning, muligheten til heller
3493 å oppleve mestring og få struktur i hverdagen året etter videregående skole. Ved å
3494 innføre allmenn verneplikt vil alle ungdommer som grunnregel enten bli tatt inn i
3495 forsvaret, eller avtjene sivil tjeneste for de som ikke vil i forsvaret.
3496 Førstegangstjenesten gir derfor fellesskap og muligheter for den enkelte. Det gir
3497 nasjonen trygghet.

3498 Å praktisere allmenn verneplikt blir bare mer sentralt for å styrke
3499 beredskapsforståelsen i samfunnet. Det gjelder både den militære beredskapen, men
3500 også for den totale beredskapen. For å knytte sammen oppfølgingen av
3501 forsvarskommisjonen og totalberedskapskommisjonen, og ikke minst
3502 sammenhengen mellom disse, er dette et av de konkrete og viktigste tiltakene for
3503 beredskapen i Norge. I dag er det få unge som tas inn i forsvaret. Forsvaret tar inn et
3504 fåtall. Disse er gjerne både godt kvalifiserte og motiverte. Dermed fanges ikke unge
3505 opp som har hatt utfordringer innen skole og arbeid, og for eksempel mangler
3506 gjennomføring eller erfaring fra jobb.

3507 Sivil tjeneste kan også gi oppgaver innenfor andre deler det offentlige som
3508 fagarbeidere og profesjoner ikke har mulighet til å gjøre i løpet av en arbeidsdag. Det
3509 er knappe ressurser i flere deler av det offentlige og det sivile. Dette er ofte oppgaver
3510 som ikke er lovpålagte eller anses som strengt nødvendig, men som likevel har stor
3511 betydning for de som mottar tjenester fra det offentlige. Med en sivil tjeneste kan
3512 unge voksne bidra til at eldre for eksempel kommer ut på turer. De kan bidra til
3513 samlinger med musikk og dans på sykehjemmene. På samme måte er det flere
3514 oppgaver innenfor et trivelig utemiljø i byer og tettsteder, eller aktiviteter for barn og
3515 unge som gir muligheter for viktige sivile tjenester.

3516 Samlet sett vil en allmenn verneplikt og sivil tjeneste for de som ikke vil i forsvaret,
3517 bidra til å inkludere flere og skape felles forståelse for både plikter og rettigheter i
3518 samfunnet vårt.

3519 **Styrets innstilling:**

3520 Oversendes redaksjonskomitéen

3521

3522 **Forslag nr. 10.2**

3523 **Tittel:** Base Jørstadmoen

3524 **Fra:** Lillehammer Arbeiderparti

3525 **Forslag:**

3526 Jørstadmoen er hovedbase for cyberforsvaret. Det er viktig å videreutvikle dette
3527 fagmiljøet med kapasiteter og investeringer for å møte den nye sikkerhetspolitiske
3528 situasjonen som er oppstått de siste årene. Basen har viktige funksjoner innen både
3529 operativ drift og utdanning av personell.

3530 **Begrunnelse:**

3531 Ingen begrunnelse.

3532 **Styrets innstilling:**

3533 Oversendes redaksjonskomitéen

3534

3535 **Forslag nr. 10.3**

3536 **Tittel:** Ny forsvarsaktivitet til Haslemoen leir

3537 **Fra:** Våler Arbeiderparti

3538 **Forslag:**

3539 Arbeiderpartiet vil utrede muligheten for bruk av Haslemoen som et supplement til
3540 felles rekruttskole på Terningmoen.

3541 **Begrunnelse:**

3542 Det har lenge eksistert planer for Forsvaret om å opprette en felles rekruttskole, for å
3543 styrke de operative evnene ved stående avdelinger. I inneværende langtidsplan er
3544 det vedtatt at en slik felles rekruttskole skal legges til Terningmoen, og det vedtaket
3545 bør ligge fast i utarbeidelsen av ny langtidsplan, i tillegg bør det iverksettes tiltak for å
3546 få realisert planene så raskt som mulig. I den forbindelse vil det være viktig å utrede
3547 bruk av Haslemoen som et supplement til Terningmoen. Siden Haslemoen leir ble
3548 nedlagt i 2004 er det gjennomført store drifts- og vedlikeholdsinvesteringer, så
3549 anlegget fremstår i god forfatning. Haslemoen har muligheten til å innkvartere og
3550 betjene om lag 1000 personer, og vil som supplement kunne bety lavere kostnader
3551 og raskere oppbygging av en felles rekruttskole, fordi man vil unngå å måtte bygge
3552 alt nytt på Terningmoen.

3553 **Styrets innstilling:**

3554 Oversendes redaksjonskomitéen

3555

3556 **Forslag nr. 10.4**

3557 **Tittel:** Trinnvis utbygging av felles rekruttskole på Terningmoen

3558 **Fra:** Elverum Arbeiderparti

3559 **Forslag:**

3560 Innlandet Arbeiderparti mener at:

3561 - det er på høy tid å komme i gang med den planlagte etableringen og trinnvise
3562 utbyggingen av felles rekruttskole på Terningmoen,

3563 - befals- og offisers-utdanningen må økes for å møte fremtidens behov

3564 **Begrunnelse:**

3565 Vi må forholde oss til allerede fattede vedtak, «Regjeringen planlegger å bruke om
3566 lag 150 millioner kroner til investeringer i forsvarssektorens eiendomsprosjekter og
3567 bygg- og anleggsprosjekter i Innlandet i 2023. Regjeringen planlegger også å bruke
3568 om lag 110 millioner kroner til materiellprosjekter. Midlene planlegges brukt til
3569 iverksetting av prosjekt knyttet til etablering av felles rekruttskole for Forsvaret på
3570 Terningmoen og mindre investeringer til utstyr for soldater i Rena leir» jfr.
3571 Statsbudsjettet 2023 samt de signaler vi får fra Forsvaret, HV og Hærens ledelse og
3572 er tro mot disse.

3573 Det haster med å få startet opp med en trinnvis utbygging av en felles rekruttskole på
3574 Terningmoen. Dette vil avlaste de operative avdelingene og bidra til en kvalitativt
3575 bedre og gradvis økende produksjon av rekrutter til førstegangstjeneste.

3576 Innvilgede midler på statsbudsjettet 2024, for å erstatte midlertidige bygg (kontor og
3577 kvarter) på Terningmoen og Rena anses som en fase null, for å berede grunnen for
3578 en videre trinnvis oppbygging av en felles rekruttskole på Terningmoen og dermed
3579 kunne øke befalsutdanningen på Rena.

3580 Det må satses på eksisterende lokasjoner og utvikle disse. Det er driftsmessig
3581 økonomisk over tid.

3582 Produksjonen av befal og offiserer må økes for både å fylle opp operativ struktur,
3583 støttetjenester og garnisonstjenester og for å utdanne et økt antall rekrutter og befal.

3584 Vi er utålmodige, oppdrag og ressurser må gis nå i forhold til en langsiktig plan.

3585 Økt befal og offisers utdanning er en forutsetning som må på plass for å realisere den
3586 øvrige ønskede vekst, slik som rekruttutdanning.

3587 I et klimaregnskap er en samlet rekruttskole på Terningmoen den beste løsningen,
3588 der vi begrenser transporten av rekruttene mellom militære aktiviteter, og med kort
3589 veg til kollektivløsninger og sivile aktiviteter.

3590 **Styrets innstilling:**

3591 Oversendes redaksjonskomitéen

3592

3593

3594 **Forslag nr. 10.5**

3595 **Tittel:** Investeringer i Forsvar, nasjonal beredskap og veger og jernbane i hele landet

3596 **Fra:** Elverum Arbeiderparti

3597 **Forslag:**

3598 Regjeringen foreslår ovenfor Stortinget å bruke 1 % ekstra av avkastningen fra
3599 oljefondet i en 5 - årsperiode. Midlene skal brukes til investeringer i Forsvar, nasjonal
3600 beredskap og investeringer i veger og jernbane over hele landet, inkl. Nord-Norge
3601 banen.

3602 **Begrunnelse:**

3603 I årene etter andre verdenskrig ble «Aldri mer 9.april» et slagord, som skulle minne
3604 om hva som kunne skje dersom landet ikke hadde et sterkt nok forsvar og en trygg
3605 militær alliansetilknytning.

3606 I perioden 1990 – 2022 er det foretatt en dramatisk nedbygging av Forsvaret,
3607 nasjonal beredskap, og infrastrukturen i Norge.

3608 Derfor er det viktig at det må investeres for framtida nå. Med den utviklingen som nå
3609 skjer i verden, er det viktig å få bygget opp Forsvaret, beredskapen og infrastrukturen
3610 i Norge. Samtidig er det viktig å oppnå 2-prosentmålet av brutto nasjonalprodukt på
3611 forsvar snarest mulig.

3612 Vi mangler disse viktige investeringene i de ordinære årlige nasjonale budsjettene.
3613 Derfor må de brukes ekstra midler slik at Norge skal kunne få godt forsvar, god
3614 beredskap, og rette opp utelatt vedlikehold av veger og jernbaner. Dette er viktige
3615 investeringer for hele landet og for kommende generasjoner.

3616 **Styrets innstilling:**

3617 Oversendes redaksjonskomitéen

3618

3619 **Forslag nr. 10.6**

3620 **Tittel:** Styrket verneplikt og innføring av obligatorisk siviltjeneste

3621 **Fra:** Rendalen Arbeiderparti

3622 **Forslag:**

3623 Styrke den allmenne verneplikten. Flere må innkalles til tjeneste. Som et alternativ til
3624 militærtjeneste innføres et år med samfunnsplikt.

3625 **Begrunnelse:**

3626 Med bakgrunn i den sikkerhetspolitiske situasjonen og mangelen på arbeidskraft
3627 kommunene landet over opplever, mener Rendalen Arbeiderparti det er på tide å
3628 revitalisere den allmenne verneplikten og innføre et år med obligatorisk
3629 samfunnstjeneste for de som nekter militærtjeneste.

3630 **Styrets innstilling:**

3631 Oversendes redaksjonskomitéen

3632

3633 **Forslag nr. 10.7**

3634 **Tittel:** Felles rekruttskole for Hæren på Terningmoen

3635 **Fra:** Styret i Innlandet Arbeiderparti

3636 **Forslag:**

3637 Start trinnvis utbygging av felles rekruttskole for Hæren på Terningmoen.

3638 **Begrunnelse:**

3639 Under behandling av langtidsplanen (LTP) i 2020, vedtok Stortinget å samle hele
3640 Hærens grunnutdanning i én felles rekruttskole med økt kapasitet på Terningmoen
3641 Den grunnleggende soldatutdanningen er vedtatt lagt til Terningmoen leir; fag- og
3642 videreutdanning i Rena leir.

3643 Nå haster det med å få startet en trinnvis utbygging av felles rekruttskole på
3644 Terningmoen fordi:

- 3645 • Det vil avlaste de operative avdelingene.
- 3646 • Det vil bidra til en kvalitativt bedre og gradvis økende produksjon av rekrutter
3647 til førstegangstjeneste.
- 3648 • Det vil bidra til å frigjøre sårt tiltrengt kapasitet for å øke befalsutdanningen i
3649 Rena leir.
- 3650 • Økt produksjon av befal og offiserer bidrar til å fylle opp operativ struktur.
- 3651 • Det er kostnadseffektivt å videreutvikle eksisterende lokasjoner.
- 3652 • Det skaper forutsigbarhet for Forsvaret, Hæren og sivilsamfunnet.

3653 Det er avsatt midler i forsvarsbudsjettet for 2024 til å erstatte midlertidige bygg på
3654 Terningmoen og Rena leir. Det må anses som første trinn mot etablering av felles
3655 rekruttskole på Terningmoen, og dermed øke befalsutdanningen på Rena.

3656 Det bør også nevnes at sivile kompetansemiljøer har i samarbeid med Forsvaret
3657 etablert et nært, tett og godt sivil-militært samarbeid på en rekke områder over tid.
3658 Dette omfatter også samfunnssikkerhet og beredskapsarbeid og utdanning- og
3659 kompetansesamarbeid. Høgskolen i Innlandet har i flere år vært en foretrukken
3660 kompetanseaktør for Forsvaret og deres lokasjoner i Elverum og Åmot.

3661 **Styrets merknad:**

3662 Forslaget er utarbeidet av forsvarspolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti, som særlig
3663 har arbeidet med aktuell politikk inn mot den kommende langtidsplanen for Forsvaret.
3664 Forslaget fremmes av styret i Innlandet Arbeiderparti overfor årsmøtet.

3665 **Styrets innstilling:**

3666 Oversendes redaksjonskomiteen for utarbeidelse av en forsvarspolitisk uttalelse.

3667

3668 **Forslag nr. 10.8**

3669 **Tittel:** Utvikling av Cyberforsvaret på Jørstadmoen

3670 **Fra:** Styret i Innlandet Arbeiderparti

3671 **Forslag:**

3672 Gjennomfør vedtatt politikk for utviklingen av Cyberforsvaret på Jørstadmoen.

3673 **Begrunnelse:**

3674 Jørstadmoen er hovedbase for Cyberforsvaret (CYFOR). Det er viktig å styrke dette
3675 fagmiljøet innen informasjons- og datasikkerhet, herunder oppretteholde
3676 Cyberforsvarets våpenskole som bl.a. utdanner cyberteknikere. Base Jørstadmoen
3677 har en bynær plassering med gode muligheter for rekruttering av riktig kompetanse.
3678 Det er viktig at tidligere politiske vedtak om å videreutvikle fagmiljøet på Jørstadmoen
3679 står fast og gjennomføres. Innlandet har ledende fagmiljø innenfor cyber- og
3680 informasjonssikkerhet i både næringsliv og offentlig sektor. Samarbeidet mellom
3681 CYFOR på Jørstadmoen og det sivile cybermiljøet ved NTNU Gjøvik må fremheves.
3682 Dette er eksempler på kompetansemiljø i Innlandet innen cybersikkerhet som det er
3683 viktig for Norge å beholde og bygge videre på. En samling av det sivile cybermiljøet
3684 med forsknings- og utviklingsmiljøet på Gjøvik kan være et riktig grep for å
3685 videreutvikle CYFOR på Lillehammer.

3686 **Styrets merknad:**

3687 Forslaget er utarbeidet av forsvarspolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti, som særlig
3688 har arbeidet med aktuell politikk inn mot den kommende langtidsplanen for Forsvaret.
3689 Forslaget fremmes av styret i Innlandet Arbeiderparti overfor årsmøtet.

3690 **Styrets innstilling:**

3691 Oversendes redaksjonskomiteen for utarbeidelse av en forsvarspolitisk uttalelse.

3692

3693 **Forslag nr. 10.9**

3694 **Tittel:** Heimevernets våpenskole på Dombås

3695 **Fra:** Styret i Innlandet Arbeiderparti

3696 **Forslag:**

3697 I kommende langtidsplan for forsvarssektoren må det slås fast at HV-skolen skal
3698 lokaliseres til Dombås.

3699 **Begrunnelse:**

3700 I alle langtidsplaner de siste årene har det blitt varslet flytting av HV-skolen fra
3701 Dombås. Det er ikke gjennomført. Lokasjonen og fasilitetene er godt egnet for HV-
3702 skolens behov, og det må nå skapes ro rundt lokasjonen.

3703 Forsvarskommisjonen og Forsvarssjefens fagmilitære råd peker på behov for en
3704 styrking av Heimevernet innen både personell, materiell og tilførsel av nye
3705 kapasiteter. Det er også signalisert en økning i disponering av reservister i Forsvaret.
3706 Heimevernet vil kunne utgjøre en styrkebrønn for Forsvaret. Heimevernets
3707 våpenskole (HVVS) på Dombås har ansvar for all utdanning av offiserer, befal og
3708 spesialister i Heimevernet. HVVS har tidligere vært navet i omstillinger i HV, og vil ha

3709 en viktig rolle mot et større HV. Det vil være svært viktig å tilføre HVVS nødvendige
3710 ressurser for å oppfylle Regjeringens ambisjon for styrking av Heimevernet.

3711 **Styrets merknad:**

3712 Forslaget er utarbeidet av forsvarspolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti, som særlig
3713 har arbeidet med aktuell politikk inn mot den kommende langtidsplanen for Forsvaret.
3714 Forslaget fremmes av styret i Innlandet Arbeiderparti overfor årsmøtet.

3715 **Styrets innstilling:**

3716 Oversendes redaksjonskomiteen for utarbeidelse av en forsvarspolitisk uttalelse.

3717

3718 **Forslag nr. 10.10**

3719 **Tittel:** Behov for opprettelse av Brigade Sør

3720 **Fra:** Styret i Innlandet Arbeiderparti

3721 **Forslag:**

3722 Start umiddelbart med etablering av ledelse/kadre i Østerdal garnison.

3723 **Begrunnelse:**

3724 Forsvarskommisjonen har i likhet med nåværende og tidligere forsvarssjefer pekt på
3725 behovet for å opprette Brigade Sør. Det bør umiddelbart etableres en ledelse/kadre i
3726 Østerdal garnison i tilknytning til Hærens utdanning- og kompetansesenter. Brigade
3727 Sør bør i hovedsak være en mobiliseringsavdeling. Det kan være en gradvis
3728 oppbygging av Brigade Sør iht. gitte føringer, tilgjengelig infrastruktur, personell og
3729 materiell. En ny brigade forankret i Østerdalen vil øke fleksibiliteten i nord. Den kan
3730 bl.a. erstatte personell som sendes på internasjonale oppdrag. Med Sverige og
3731 Finland som Nato-medlemmer, vil det være behov for økt tilstedeværelse i sørøst-
3732 Norge. Det er naturlig å benytte en allerede etablert infrastruktur og
3733 kompetansemiljøer. Det finnes som Rena leir med Hærens våpenskole og
3734 eksisterende skyte- og øvingsfelt. En slik etablering av Brigade Sør vil også bidra til
3735 å forsterke regionen som en av flere områder for alliert mottak, trening og utdanning.
3736 Bl.a. er det etablert infrastruktur i nærøvingsområdet «Camp Rødsmoen» med
3737 kapasitet for mottak inntil 10 000 allierte styrker. Denne kapasiteten er viktig for det
3738 framtidige forsvaret av Sør-Norge og bør utvikles videre. I tillegg gir dette mulighet for
3739 at allierte i større grad kan nytte Rena leir med flyplass og tilhørende skyte- og
3740 øvingsfelt til øving og trening. Det er også viktig for økt beredskap ved terrorangrep
3741 eller annen uforutsette hendelser at det vurderes å stasjonere helikoptre ved
3742 Forsvarets Spesialkommandos base på Rena. I tillegg bør tidligere Haslemoen leir
3743 vurderes som et viktig kapasitetssupplement og øvingsområde med beliggenhet ved
3744 Rv. 2 og Solør-/Rørosbanen like ved svenskegrensen.

3745 **Styrets merknad:**

3746 Forslaget er utarbeidet av forsvarspolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti, som særlig
3747 har arbeidet med aktuell politikk inn mot den kommende langtidsplanen for Forsvaret.
3748 Forslaget fremmes av styret i Innlandet Arbeiderparti overfor årsmøtet.

3749 **Styrets innstilling:**

3750 Oversendes redaksjonskomiteen for utarbeidelse av en forsvarspolitisk uttalelse.

3751

3752 **Forslag nr. 10.11**

3753 **Tittel:** Norsk forsvarsindustri i Innlandet er viktig av beredskapshensyn

3754 **Fra:** Styret i Innlandet Arbeiderparti

3755 **Forslag:**

3756 Øk kapasiteten på Nammo.

3757 **Begrunnelse:**

3758 Nammos rolle i ammunisjonsdimensjonen i Forsvaret bør utøkes, og industrien bør få
3759 muligheten til å organisere integreringen av egne produkter og tjenester i Forsvaret,
3760 og ta et vugge-til-grav-ansvar. Tilstrekkelig materiell, utstyr, reservedeler og framfor
3761 alt stridsviktig ammunisjon er essensielt for vår forsvarsevne. I tillegg har vi plikter
3762 knyttet til vårt Nato-medlemskap. Norsk forsvarsindustri er viktig av spesielt tre ting:
3763 1. Beredskapshensyn for å kunne forsyne eget forsvar og bidra til nasjonal sikkerhet.
3764 2. Utnytte bivirkninger fra forsvarsindustriens teknologiutvikling til andre bransjer. 3.
3765 Sikre betydelig eksportinntekter og arbeidsplasser landet rundt.

3766 I Innlandet har vi en bred og variert forsvarsindustri som har et tett samarbeid, særlig
3767 aksene Rena-Raufoss med Nammo som den største enkeltaktøren. Det er et gjensidig
3768 og trygt avhengighetsforhold mellom Nammo og mange små/mellomstore foretak
3769 (Total Defence Group) som produserer og leverer til Nammo, eller direkte til
3770 Forsvaret. Det gjelder også materiell utover ammunisjon.

3771 Nammos kapasiteter har et større potensiale og bør utnyttes i større grad enn det
3772 gjøres i dag istedenfor for at Forsvaret skal bygge opp egen kompetanse. Nammos
3773 rolle i ammunisjonsdimensjonen i Forsvaret bør utøkes, og industrien bør få
3774 muligheten til å organisere integreringen av egne produkter og tjenester i Forsvaret,
3775 og ta et vugge-til-grav-ansvar. Det vil ha både kostnadsbesparende effekter, positive
3776 operative effekter, og øke fokus på sirkulær økonomi og bærekraft. Ammunisjon er en
3777 viktig del av en desentralisert beredskap og logistikk. Med Nammos økte kapasitet vil
3778 det bidra til en bedre og mer sikker forsyningslinje. For eksempel er Base Hovemoen
3779 i Lillehammer et viktig senter for lagring, innkjøp og logistikk knyttet til
3780 forsvarsmateriell. Basen har en sentral beliggenhet med umiddelbar nærhet til E6 og
3781 eget påkoblingsspor til Dovrebanen som muliggjør effektiv distribusjon av materiell.

3782 **Styrets merknad:**

3783 Forslaget er utarbeidet av forsvarspolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti, som særlig
3784 har arbeidet med aktuell politikk inn mot den kommende langtidsplanen for Forsvaret.
3785 Forslaget fremmes av styret i Innlandet Arbeiderparti overfor årsmøtet.

3786 **Styrets innstilling:**

3787 Oversendes redaksjonskomiteen for utarbeidelse av en forsvarspolitisk uttalelse.

3788

3789 **Forslag nr. 10.12**

3790 **Tittel:** Boligbygging tilknyttet Forsvarets baser

3791 **Fra:** Styret i Innlandet Arbeiderparti

3792 **Forslag:**

3793 Bygg boliger tilknyttet forswarets baser etter modell fra Innlandet (Arena Rena).

3794 **Begrunnelse:**

3795 Boligmangel for Forsvarets ansatte medfører stor grad av pendling. Hvis flere hadde
3796 tilbud om gode og rabatterte tjenesteboliger, ville flere bo i forsvarskommunen de
3797 arbeider. Det ville også bidra til å øke attraktiviteten ved å jobbe i Forsvaret og
3798 dermed lette utfordringene ved rekruttering til Forsvaret. Boligbyggingen bør
3799 gjennomføres som et offentlig-privat samarbeid (OPS). Et godt eksempel på OPS er
3800 Arena Rena hvor Åmot kommune og privat utbygger har bygget boligkvarter som
3801 Forsvaret leier.

3802 Slike løsninger er både mulige og ønskelige for å dempe kostnadene over tid.
3803 Forsvarskommunene i Innlandet står klare til å samarbeide om denne type løsninger,
3804 så fort oppdrag og ressurser gis. Det kan og må planlegges med en grad av
3805 forutsigbarhet.

3806 **Styrets merknad:**

3807 Forslaget er utarbeidet av forsvarspolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti, som særlig
3808 har arbeidet med aktuell politikk inn mot den kommende langtidsplanen for Forsvaret.
3809 Forslaget fremmes av styret i Innlandet Arbeiderparti overfor årsmøtet.

3810 **Styrets innstilling:**

3811 Oversendes redaksjonskomiteen for utarbeidelse av en forsvarspolitisk uttalelse.

3812

3813 **11.0 Samferdselspolitikk**

3814 **Forslag nr. 11.1**

3815 **Tittel:** Elektrifisering av Rørosbanen og Solørbanen

3816 **Fra:** Elverum Arbeiderparti og Åmot Arbeiderparti

3817 **Forslag:**

3818 Det må igangsettes arbeid med elektrifisering av Rørosbanen og Solørbanen.

3819 **Begrunnelse:**

3820 Godspakke Innlandet er avhengig av elektrifisering av jernbanestrekningen Hamar-
3821 Elverum- Kongsvinger.

3822 **Styrets merknad:**

3823 Innlandet Arbeiderparti har oppnevnt et samferdselspolitisk utvalg som særlig skal
3824 arbeide med politikk inn mot ny Nasjonal Transportplan (NTP). Utvalget skal komme
3825 med sine anbefalinger til partiet, og danne grunnlag for politisk behandling i et
3826 representantskapsmøte våren 2024 (trolig 15. april). Regjeringens forslag til NTP
3827 legges fram i vinter, og behandles i Stortinget senere i år.

3828 **Styrets innstilling:**

3829 Oversendes samferdselspolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti

3830

3831 **Forslag nr. 11.2**

3832 **Tittel:** E16 Kongsvinger – Kløfta må fullføres

3833 **Fra:** Sør-Odal Arbeiderparti

3834 **Forslag:**

3835 De ca 30 km som gjenstår av E16 Kongsvinger – Kløfta må ferdigstilles.
3836 Regjeringen bør evaluere Nye Veier AS sin funksjon som planlegger i nye
3837 vegprosjekter.

3838 **Begrunnelse:**

3839 E16 er en viktig internasjonal, nasjonal og regional transportkorridor i øst-vest aksen
3840 mellom Oslo og Stockholm. E16 sin betydning i beredskapssammenheng har blitt
3841 aktuelt i et mer utrygt Europa. Med Sverige og Finland inn i NATO blir grensen
3842 mellom NATO og Russland forlenget med 130 mil og denne korridoren blir strategisk
3843 viktig øst/vest forbindelse. Aksene er også viktig i beredskapssammenheng i en tid
3844 med klimautfordringer. Vegen er viktig for næringsliv og befolkning i sørfylket og deler
3845 av Värmland. En ferdigstilt veg vil underbygge Oslo Lufthavn Gardermoen og
3846 nærområdet som vekstmotor.

3847 Strekningen er utbygget med 4-felt i hver ende. Det gjenstår 30 km midt på som må
3848 ferdigstilles. Strekningen ligger inne i Nye veiers portefølje, det bør den fortsatt gjøre.
3849 Etter Sør-Odal Arbeiderpartis syn har det vært krevende å forholde seg til Nye veier
3850 AS som aktør i en demokratisk prosess som planlegging av en motorveg krever. Nye
3851 veiers rolle som planlegginger på evalueres. Det må for øvrig legges til rette for godt
3852 samarbeid mellom staten, Innlandet fylkeskommune og de involverte kommuner i
3853 innspurten på kommunedelplanarbeidet. Det må tenkes helhetlig rundt konsekvenser
3854 for sideveinett og framtida for nåværende E16 på strekningen som gjenstår, slik at
3855 samfunnet totalt sett får igjen mest mulig for pengene.

3856 **Styrets merknad:**

3857 Det vises til merknad i forslag 11.1.

3858 **Styrets innstilling:**

3859 Oversendes samferdselspolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti

3860

3861 **Forslag nr. 11.3**

3862 **Tittel:** Sikre et godt kollektivtilbud til Gardermoen

3863 **Fra:** Kongsvinger Arbeiderparti og Gjøvik Arbeiderparti

3864 **Forslag:**

3865 Innlandet Fylkeskommune skal sikre et godt direkte kollektivtilbud mellom
3866 regionsentrene i Innlandet til Gardermoen/Oslo Lufthavn. Der hvor det i dag ikke
3867 eksisterer et direkte kollektivtilbud (buss eller tog) fra regionsentrene skal Innlandet
3868 Fylkeskommune gå i dialog med enten kommersielle aktører eller i egenregi etablere
3869 tilbud som sikrer samtlige regioner et direkte tilbud til Gardermoen fra regionsenter.

3870 **Begrunnelse:**

3871 Hverken Kongsvingerregionen eller Gjøvikregionen har i dag direkteforbindelse til
3872 Gardermoen av tilfredsstillende art. Disse to regionene er befolkningstette og har et
3873 stort næringsliv hvor mye er eksportrettet. Gode kollektivtilbud er viktig for at både
3874 ansatte, innbyggere og besøkene skal ha tilgang på et bra kollektivtilbud.
3875 Kollektivtilbudet må bli et reelt alternativ for de reisende.

3876 Økt bruk kollektivtrafikk er vesentlig for at vi skal kunne nå våre klimamål. Det må
3877 være nok avganger for at tilbudet skal fremstå som reelt.

3878
3879 Mange av de som bor i Kongsvingerregionen og Gjøvikregionen har sine
3880 arbeidsplasser i Øvre Romerike og ved Oslo Lufthavn. Regionen har derfor et stort
3881 behov for å knytte seg opp imot Oslo Lufthavn, Gardermoen, for å sikre at disse
3882 innbyggerne fortsatt velger å bo i Innlandet.

3883 I tillegg har Høgskolen i Innlandets aktivitet på Kongsvinger vokst vesentlig de siste
3884 årene med blant annet etablering av egen Science Park. Tilsvarende har NTNU
3885 Trondheim ved sin etablering på Gjøvik også bidratt til betydelig høyere aktivitet med
3886 internasjonale miljøer.

3887
3888 Dette vil gi bedre tilbud til våre innbyggere, næringsliv og besøkende. Å ha et godt
3889 kollektivtilbud til Gardermoen er bra for miljøet.

3890 **Styrets merknad:**

3891 Busstilbudet til/fra Gardermoen og Gjøvik/Kongsvinger ble tidligere ivaretatt av
3892 statlige Vy Buss og av Flybussen (der Vy Buss er en av eierne). Busstilbudet er viktig
3893 for vår region, men har blitt innstilt. Gjøvik-Gardermoen ble midlertidig innstilt under
3894 pandemien og gjenåpnet ikke etterpå, og Kongsvinger-Gardermoen ble borte flere år
3895 før det. Styret vil bemerke at det ikke er en åpenbart god løsning at staten avvikler et
3896 tilbud og at fylkeskommunen skal gjenåpne det. Fylkeskommunen har allerede stort
3897 press på kollektivtilbudet i Innlandet, og dersom fylkeskommunen skal opprette et
3898 nytt tilbud til/fra Gardermoen vil det skje på bekostning av rutetilbudet andre steder i
3899 fylket. Styret mener primært at staten må gjenåpne sine bussruter, sekundært at det
3900 må gjøre en avveining mellom forbindelsen mot Gardermoen og andre ruter
3901 fylkeskommunen/Innlandstrafikk har ansvaret for.

3902 **Styrets innstilling:**

3903 Oversendes fylkestingsgruppa

3904

3905 **Forslag nr. 11.4**

3906 **Tittel:** Et godt kollektivt transporttilbud er avgjørende for etablering, bosetting og
3907 næring i Østerdalen.

3908 **Fra:** Åmot Arbeiderparti

3909 **Forslag:**

3910 Innlandet Arbeiderparti skal prioritere kollektivtransporttilbudet i Østerdalen. Tilbudet
3911 må forbedres kraftig slik at det ikke er til hinder for etablering og bosetting, og bidrar
3912 til å forhindre fraflytting i Østerdals-aksen. Dette gjelder også en midlertidig bedring i
3913 persontrafikktilbudet så lenge godstrafikken i så stor grad benytter Rørosbanen.

3914 **Begrunnelse:**

3915 Kollektivtransport knytter Innlandet sammen. Innlandet omfatter også Østerdalen!

3916 For at folk skal kunne bo og leve i Østerdalen er de avhengige av et godt og
3917 bærekraftig kollektivtransporttilbud. Det er lenge siden Østerdalen har hatt et reelt og
3918 attraktivt kollektivtransporttilbud. Dette gir negative ringvirkninger og gjør dalføret
3919 mindre attraktivt for bosetting og etablering av nye næringer.

3920 Høgskolen i Innlandet trenger gode kommunikasjonsløsninger for å ha attraktive
3921 studiesteder og være en attraktiv arbeidsplass. Det samme gjelder Forsvaret, en
3922 videre satsning i Østerdalen Garnison gjør behovet enda mer prekært. Det trengs
3923 hyppigere avganger til Hamar og Oslo slik at folk kommer seg til og fra i forbindelse
3924 med aktiviteter i Østerdalen. Innlandet Arbeiderparti må vise vilje til å prioritere
3925 kollektivtilbudet i Østerdalen, for å gi dagens innbyggere et grunnlag for å bli i
3926 Østerdalen, for å kunne tiltrekke seg nye folk i kortere eller lengre perioder. Innlandet
3927 Arbeiderparti må vise vilje til å satse også utenfor bynære områder. Et godt, effektivt
3928 kollektivtransporttilbud i Østerdalen er å vise vilje til utvikling i hele innlandet. Vi har
3929 ikke råd til å la Østerdalen dø ut.

3930 **Styrets innstilling:**

3931 Oversendes samferdselspolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti

3932

3933 **Forslag nr. 11.5**

3934 **Tittel:** Jernbanen i Norge 2024

3935 **Fra:** Ringsaker Arbeiderparti

3936 **Forslag:**

3937 Innlandet Arbeiderparti vil:

- 3938
- at norsk jernbane skal ikke være profittdrevet. Det skal være et godt,
3939 miljøvennlig og billig alternativ for de reisende.
 - være enda mer tydelig på at Flytoget nå skal være en del av Vy.
- 3940

- 3941 • jobbe for reduserte priser og at så lenge staten har avtale med SJ og Go
3942 Ahead, være tydelig på at de må levere etter kontrakten.
3943 • jobbe for at gods skal samles under Vy.
3944 • Sikre tilstrekkelig økonomiske rammer til å sikre en god nok infrastruktur.

3945 **Begrunnelse:**

3946 Da de borgerlige vant valget i 2013 jobbet de hardt for å privatisere store deler av
3947 Norge. Jernbanen var noe de prioriterte å legge ut på anbud. I en veldig fart ble den
3948 ene banestrekningen etter den andre privatisert. Avtaler med Go Ahead og SJ ble
3949 gjort. I tillegg er det div godsselskaper og Flytoget. NSB satt igjen med lokaltog rundt
3950 Oslo, noen regionruter og Bergensbanen.

3951 Dette må Arbeiderpartiet endre. Arbeiderpartiet skal jobbe for en organisering av
3952 togsektoren som sikrer infrastruktur og materiell som bidrar at togene går, sørger for
3953 punktlighet og at togene kommer fram dit de skal. Oppstyking av togselskapene og
3954 pulveriseringen av ansvar på tvers av togselskap, togutleier og toginfrastrukturbygger
3955 bidrar ikke til dette.

3956 Arbeiderpartiet skal derfor jobbe for å samle ansvaret for å kjøre tog på
3957 banestrekningene i ett selskap som gjør det enkelt å holde oversikt for de reisende.
3958 Arbeiderpartiet bør jobbe for å samle ansvaret for infrastruktur og materiell i én statlig
3959 organisasjon som har ansvaret for alle banestrekninger i Norge.

3960 Arbeiderpartiet skal jobbe for at tog skal oppleves som et reelt alternativ for de
3961 reisende som er både billig og miljøvennlig, som med stor sikkerhet får den reisende
3962 fram dit den skal.

3963 **Styrets innstilling:**

3964 Oversendes Arbeiderpartiets transport- og kommunikasjonsfraksjon på Stortinget

3965

3966 **Forslag nr. 11.6**

3967 **Tittel:** Prioritering utbygging av Riksveg 4 – NTP

3968 **Fra:** Arbeiderpartiet i Gjøvik, Land og Toten

3969 **Forslag:**

3970 Innlandet Arbeiderparti understreker viktigheten av at Riksveg 4 blir prioritert i den
3971 kommende Nasjonal Transportplan. Strekninger som bør prioriteres først er
3972 utbyggingen av Rv 4 mellom Hunndalen og Mjøsbrua, og med løsninger/utbygging i
3973 Nittedal, Gjelleråsen og Groruddalen (Fossum-diagonalen).

3974 **Begrunnelse:**

3975 En utbygging av Rv 4 mellom Hunndalen til Mjøsbrua er videre en forutsetning for å
3976 integre Mjøsbyen, og er helt nødvendig for å gjøre Innlandet til en mer samlet bo-
3977 og arbeidsmarkedsregion.

3978 Tilstrekkelig kapasitet på Rv4 er dessuten avgjørende for å sikre trygg og effektiv
3979 pasienttransport i Innlandet når Mjøspsykehuset er ferdig bygd i Moelv.

3980 Langs Rv 4 ligger en rekke industribedrifter, med den største konsentrasjon på
3981 Raufoss, som er en av Norges største og mest innovative industriklynger. Raufoss-
3982 klyngen har en verdiskaping på cirka 10–12 milliarder i året, og 85 prosent går til
3983 eksport. Raufoss-industriens mulighet til betydelig vekst svarer opp Regjeringens mål
3984 om ønsket eksportvekst.

3985 Utbyggingsbehovet har også økt i lys av konflikten i Ukraina, som øker etterspørsel
3986 etter forsvarsmateriell. Felles for bedriftene er et stort behov for transport og for å
3987 levere produkter til kunder og få varer inn til bedriftene. Bare inn og ut av gjerdet på
3988 Raufoss industripark kjører det årlig 32.000 trailere, og hver dag passerer 2.000
3989 tunge kjøretøy gjennom rundkjøringen på Gjelleråsen. Kø og forsinkelser for
3990 varetransport er dessverre en del av en kostbar daglig rutine.

3991 **Styrets innstilling:**

3992 Oversendes samferdselspolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti

3993

3994 **Forslag nr. 11.7**

3995 **Tittel:** Finansiering av fylkesveier

3996 **Fra:** Gausdal Arbeiderparti

3997 **Forslag:**

3998 Innlandet Arbeiderparti må jobbe for å endre den urettferdige fordelingen av midler til
3999 fylkesveier.

4000 **Begrunnelse:**

4001 Midlene fylkene får for til fylkesveier og gang og sykkelveier er basert på
4002 innbyggertall. Dette er veldig urettferdig. Innlandet er et av landets fylker med flest
4003 km fylkesvei, samtidig som at vi har en spredt befolkning. Innlandet er heller ikke det
4004 fylket med flest antall innbyggere. På bakgrunn av innbyggertall, så får vi kr 105,- pr
4005 km vei. Til sammenligning fikk Viken(gamle) i 2023 en overføring på ca kr 350,- pr km
4006 vei. Etterslepet på vedlikehold av fylkesveier i Innlandet er stort. Dette er en svært
4007 dårlig distriktpolitikk.

4008 **Styrets innstilling:**

4009 Oversendes samferdselspolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti

4010

4011 **Forslag nr. 11.8**

4012 **Tittel:** Tilgjengelig kollektivtilbud

4013 **Fra:** Østre Toten Arbeiderparti

4014 **Forslag:**

4015 Sikre et tilgjengelig kollektivtilbud til lokale tettsteder med sentrumsfunksjoner.

4016 **Begrunnelse:**

4017 Alle samfunn trenger at det finnes tilbud om offentlig transport til befolkningen.
4018 Rørlighet for befolkningen er i Norge et grunnleggende behov uansett deres alder
4019 enten de skal forflytte seg nasjonalt, regionalt eller lokalt. Østre Toten kommune har
4020 ca 15 000 innbyggere og 4 definerte tettsteder med sentrumsfunksjoner. Bare 3 av
4021 våre tettsteder har et tilgjengelig kollektivtilbud. For å imøtekomme nasjonale klima-
4022 og miljøkrav med føringer om mindre personbilbruk må vi tilrettelegge for at
4023 innbyggere kan benytte offentlig kommunikasjon som transportmåte.

4024 **Styrets innstilling:**

4025 Oversendes fylkestingsgruppa i Innlandet Arbeiderparti

4026

4027 **Forslag nr. 11.9**

4028 **Tittel:** Nytt kollektivsystem for innlandstrafikk

4029 **Fra:** Lillehammer Arbeiderparti

4030 **Forslag:**

4031 Innlandstrafikk skal gjøre kollektivtilbudet i Innlandet enklere å bruke. Ved å blant
4032 annet tilby billigere månedsbilletter og forenkle sonesystemet. Vy, SJ og
4033 Innlandstrafikk skal inngå en avtale lik ruters avtale med VY i Oslo, hvor
4034 månedsbladene også gjelder for togtrafikk. På sikt få byvekstmidler til mjøsbyen

4035 **Begrunnelse:**

4036 Mange ungdommer er til daglig avhengig av et godt busstilbud i hele fylket. Bussen
4037 blir brukt både for å komme seg til skolen, fritidsaktiviteter og til venner. Det er derfor
4038 viktig at bussen både går og er billig. I dag er Innlandet det eneste fylket i Norge som
4039 ikke får ekstra midler rettet mot kollektiv trafikk. En slik byvekstavtale for mjøsbyen vil
4040 kunne bety 500 millioner ekstra til Kollektivtilbudet i Innlandet i året. Det vil styrke
4041 busstilbudet i hele regionen. Å få en byvekstavtale krever oppsetting av en bomring.
4042 Mellom mjøsbyene må vi allerede i dag betale bompenger ved bruk av E6, denne
4043 bompenger belastningen bør ses i sammenheng med kravet om bompenger. Byene i
4044 Innlandet vil være noen av de minste byene i Norge som vil få en bomring, hvis det
4045 må innføres. Men det er også noen grep som innlandstrafikk kan gjøre. En ting er å
4046 gå i retning av billigere månedsbilletter som også kan gjelde for flere soner. Gjøre at
4047 hver sone utgjør en naturlig region med flere kommuner. Men innlandstrafikk kan
4048 også se på muligheten av å inngå et samarbeid med SJ og VY likt ruters avtale i Oslo
4049 og Akershus. Der sone billettene til innlandstrafikk også gjelder på togreiser innenfor
4050 gjeldende soner. Flere av disse tiltakene vil være med på å gjøre kollektiv systemet i
4051 innlandet enklere og billigere å bruke, og vi kan få mest utnyttelse av all
4052 kollektivtrafikk som skjer i Innlandet.

4053 **Styrets innstilling:**

4054 Oversendes fylkestingsgruppa i Innlandet Arbeiderparti

4055

4056 **Forslag nr. 11.10**

4057 **Tittel:** Fremtidens togtilbud i Innlandet

4058 **Fra:** Lillehammer Arbeiderparti

4059 **Forslag:**

4060 Bygge ut dobbeltspor på hele intercity, fra Oslo til Lillehammer, og to tog i timen.

4061 Jobbe for tog annenhver time igjennom Gudbrandsdalen. Og bygge flere

4062 kryssningsspor på jernbanen.

4063 **Begrunnelse:**

4064 Temperaturen på kloden øker raskere enn noensinne. Samtidig blir flere av veiene

4065 våre i Innlandet overtrafikkert. Spesielt i urbane områder. En av løsningene for at

4066 Norge skal nå våre klimamål må være at flere tar kollektiv transport. For at flere skal

4067 ta kollektiv transport så må kollektiv transporten også være tilpasset menneskers

4068 daglige reise behov. Den mest miljøvennlige transportmetoden er jernbane. Likevel

4069 satser ikke Norge nok på jernbane. Vi hadde større ambisjoner for jernbanen i 2013

4070 enn vi har i dag. For å redusere reise tider og få flere togavganger trenger vi at det

4071 bygges dobbeltspor på hele ytre intercity, helt frem til Lillehammer. I tillegg til at det

4072 bygges flere tog parseller og kryssningsspor på resten av jernbanen nettet. Det bør

4073 også innføres andre fartsøkende tiltak for å gjøre toget raskere enn bilen. Toget må

4074 også gå oftere og være laget for at det skal være mulig å ta toget til og fra jobb, skole

4075 eller fritidsaktiviteter. Derfor bør det gå 2 tog i timen mellom Lillehammer og Oslo. Og

4076 tog annenhver time mellom Oslo og Trondheim, på Dovrebanen.

4077 **Styrets innstilling:**

4078 Oversendes samferdselspolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti

4079

4080 **Forslag nr. 11.11**

4081 **Tittel:** Sikre et godt kollektivtilbud til Gardermoen

4082 **Fra:** Kongsvinger Arbeiderparti, Nord-Odal Arbeiderparti, Sør-Odal Arbeiderparti,
4083 Eidskog Arbeiderparti, Grue Arbeiderparti, Åsnes Arbeiderparti, Gjøvik Arbeiderparti,
4084 Østre Toten Arbeiderparti, Vestre Toten Arbeiderparti, Søndre Land Arbeiderparti,
4085 Nordre Land Arbeiderparti og Gjøvik Arbeiderparti

4086 **Forslag:**

4087 Innlandet Fylkeskommune skal sikre et godt direkte kollektivtilbud mellom

4088 regionsentrene i Innlandet til Gardermoen/Oslo Lufthavn. Der hvor det i dag ikke

4089 eksisterer et direkte kollektivtilbud (buss eller tog) fra regionsentrene skal Innlandet

4090 Fylkeskommune gå i dialog med enten kommersielle aktører eller i egenregi etablere

4091 tilbud som sikrer samtlige regioner et direkte tilbud til Gardermoen fra regionsenter.

4092 **Begrunnelse:**

4093 Hverken Kongsvingerregionen eller Gjøvikregionen har i dag direkteforbindelse til

4094 Gardermoen av tilfredsstillende art. Disse to regionene er befolkningstette og utgjør

4095 et stort arbeidsmarked. Gode kollektivtilbud er viktig for at både ansatte, innbyggere

4096 og besøkene skal ha tilgang på et bra kollektivtilbud. Kollektivtilbudet må bli en
4097 mulighet for de som skal ut i arbeid og et reelt alternativ for alle reisende.

4098 Økt bruk av kollektivtrafikk er vesentlig for at vi skal kunne nå våre klimamål. Det må
4099 være nok avganger for at tilbudet skal fremstå som reelt.

4100 Mange av de som bor i Kongsvingerregionen og Gjøvikregionen har sine
4101 arbeidsplasser i Øvre Romerike og ved Oslo Lufthavn. Regionen har derfor et stort
4102 behov for å knytte seg opp imot Oslo Lufthavn, Gardermoen for å sikre at disse
4103 fortsatt velger å bo i Innlandet. I tillegg har utbyggingen av Høgskolen i Innlandets
4104 aktivitet på Kongsvinger vokst vesentlig de siste årene. NTNU Trondheim sin
4105 etablering på Gjøvik har også bidratt til betydelig høyere aktivitet med internasjonale
4106 miljøer.

4107 Dette vil gi bedre tilbud til våre innbyggere, næringsliv og besøkende. Å ha et godt
4108 kollektivtilbud til Gardermoen er bra for miljøet.

4109 **Styrets innstilling:**

4110 Det vises til merknad i forslag 11.3.

4111 **Styrets innstilling:**

4112 Oversendes fylkestingsgruppa til Innlandet Arbeiderparti

4113

4114 **Forslag nr. 11.12**

4115 **Tittel:** Buss terminal i Biri

4116 **Fra:** Biri Arbeiderlag

4117 **Forslag:**

4118 I forbindelse med planlegging og bygging av ny E6 forbi Biri skal det etableres det ny
4119 Bussterminal i umiddelbar nærhet til E6 med tilstrekkelig oppstillingsplasser for bil og
4120 sikker sykkelparkering

4121 **Begrunnelse:**

4122 Biri er et tettsted liggende ved E6 der det er store utviklingsmuligheter både for
4123 næringslivet og bosetting. En etablering av en bussterminal i nærheten av E6 vil
4124 kunne bidra til bedre kollektivløsninger, da ekspressbusser som ferdes på E6 kan ha
4125 et stoppested. Dette vil bedre tilbudet for direkteruter som både trafikkerer
4126 langdistanseruter eks. Trondheim- Oslo, og samtidig bidra til at kollektivtrafikken
4127 mellom mjøsbyene blir bedre.(jobb reiser). For å øke trafikken på kollektive løsninger
4128 bør det også etablere sikker parkering for bil og sykler tett på bussterminalen.

4129 **Styrets innstilling:**

4130 Oversendes samferdselspolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti

4131

4132 **Forslag nr. 11.13**

4133 **Tittel:** Kollektivtilbud til hovedflyplass

4134 **Fra:** Gjøvik Arbeiderparti

4135 **Forslag:**

4136 Innlandet Arbeiderparti skal jobbe aktivt for å sikre alle innlandets kommunesentra et
4137 effektivt kollektivtilbud til Oslo lufthavn Gardermoen.

4138 **Begrunnelse:**

4139 Vy sin etablerte bussekspressrute mellom Gjøvik og Oslo over Oslo Lufthavn ble
4140 midlertidig stengt som følge av koronakrisen, og er ikke gjenåpnet. Det finnes i dag
4141 ikke kollektivtilbud fra Gjøvik/Toten til Gardermoen.

4142 Tilgang til nasjonens infrastruktur inklusive kollektivtransport for alle norske
4143 innbyggere er nødvendig for at alle skal kunne delta i samfunnet og vær en del av
4144 felleskapet vårt. I et tynt befolket land er det nødvendig at redusert mobilitet ikke
4145 hindrer befolkningen fra å bebo hele landet også utenfor byene. Samfunnet skal
4146 fremmer den enkeltes mobilitet gjennom forutsigbare tilbud og ordninger. Norske
4147 innbyggere, også de som bor utenfor byene, trenger tilgang til offentlige
4148 kommunikasjoner slik at by og land skal gå hand i hand.

4149 Kommunikasjonstilbud er nødvendig om alle skal med.

4150 **Styrets merknad:**

4151 Det vises til merknad til forslag 11.3.

4152 **Styrets innstilling:**

4153 Oversendes fylkestingsgruppa

4154

4155 **Forslag nr. 11.14**

4156 **Tittel:** Fylkesveg 33, Gjøvik – Minnesund

4157 **Fra:** Arbeiderpartiet i Gjøvik, Land og Toten

4158 **Forslag:**

4159 Arbeiderpartiet går inn for å få fram et bindende vedtak som prioriterer opprusting av
4160 Fv 33 inn i neste utgave av Handlingsprogram for fylkesveger. Det skal i perioden
4161 fram mot revidert handlingsprogram arbeides med planlegging og prosjektering av
4162 vegstrekingens delprosjekter.

4163 **Begrunnelse:**

4164 Det gis honnør til Innlandet fylkeskommune for det initiativ som er tatt for å få fram
4165 mulighetsstudien for Fv 33. Det forutsettes at det etter høring og vedtak i saken
4166 arbeides aktivt med videreføring av prosjektet.

4167 Videre anmodes Fylkeskommunen om å videreføre et nært samarbeid med Akershus
4168 fylke for å se hele strekningen Gjøvik-Minnesund i en sammenheng. Planlagte
4169 prosjekter i Akershus/Feiring er vesentlige i denne helheten.

4170 Fylkesveg 33 har stor næringsmessig betydning, med en betydelig tungbilandel,
4171 samtidig som den er viktig pendlerveg mot arbeidsmarkedet på Romerike og i Oslo,
4172 En hevet vegstandard på hele strekningen vil ha betydning både for bosetting og
4173 næringsutvikling i Gjøvik-Totenområdet.

4174 **Styrets innstilling:**

4175 Oversendes fylkestingsgruppa til Innlandet Arbeiderparti

4176

4177 **Forslag nr. 11.15**

4178 **Tittel:** Økt bruk av kollektivtrafikk

4179 **Fra:** Gjøvik Arbeiderparti, Østre Toten Arbeiderparti, Vestre Toten Arbeiderparti
4180 Nordre Land Arbeiderparti og Søndre Land Arbeiderparti.

4181 **Forslag:**

4182 Utprøving av buss for en 20-kroning pr tur hele året.

4183 Øke antall avganger også i distriktskommuner.

4184 **Begrunnelse:**

4185 Økt bruk kollektivtrafikk er vesentlig for at vi skal kunne nå våre klimamål. For å øke
4186 bruken må tilbudet fremstå som reelt og lønnsomt. Det må være nok avganger for at
4187 tilbudet skal fremstå som reelt og prisen på reisen kan brukes som et lokkemiddel for
4188 å få flere til å bruke kollektivtrafikk. Mange av kommunene i Innlandet har nå så få
4189 avganger at det oppleves som et nærmest ikke-eksisterende alternativ til bil.

4190 Det har vært forsøkt med bussen for en tier i juli. Dette har vært vellykkede prosjekt
4191 der en ser at antall passasjerer øker betraktelig. Vi mener det må være bedre å kjøre
4192 en buss med mange passasjerer som betaler 20 kr hver, enn å kjøre en nesten tom
4193 buss der veldig få betaler.

4194 Vi mener at øker antall passasjerer kan vi i neste runde øke antall avganger som
4195 igjen vil gjøre bussen mer attraktiv og til et reelt alternativ. Dette vil gi bedre tilbud til
4196 våre innbyggere og det er bra for miljøet.

4197 **Styrets innstilling:**

4198 Oversendes fylkestingsgruppa til Innlandet Arbeiderparti

4199

4200 **Forslag nr. 11.16**

4201 **Tittel:** Sikre fortsatt utvikling av Gjøvikbanen

4202 **Fra:** Arbeiderpartiet i Gjøvik, Land og Toten

4203 **Forslag:**

4204 Jobbe for tiltak som kan gi betydelig kortere reisetid mellom Gjøvik og Oslo.
4205 Gjøvikbanen bør også rustes opp slik at det er mulig å frakte gods på strekningen
4206 nord for Roa. Gjøvikbanen bør også sees på i sammenhengen med planene om å
4207 koble Roabanen (Roa-Hønefoss) mot Gardermoen, Oslo Lufthavn.

4208 **Begrunnelse:**

4209 Utviklingen av Gjøvikbanen går for sakte. Fortsatt tar det for lang tid på reisen mellom
4210 Gjøvik og Oslo. Timesavganger er et steg i riktig retning men nå må arbeidet med å
4211 redusere reisetiden intensiveres. Å legge til rette for transport av gods nord for Roa
4212 er et viktig tiltak med tanke på å redusere klimaavtrykket.

4213 Gjøvikbanen bør være en del av løsningen for en fremtidig sammenkobling av
4214 Roabanen (Roa-Hønefoss) når denne skal kobles på mot Gardermoen, Oslo
4215 Lufthavn.

4216 **Styrets innstilling:**

4217 Oversendes samferdselspolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti

4218

4219 **Forslag nr. 11.17**

4220 **Tittel:** Bedring i skoleskysstilbudet for videregående elever

4221 **Fra:** Stor-Elvdal Arbeiderparti

4222 **Forslag:**

4223 Arbeiderpartiet må jobbe for et effektivt skoleskysstilbud for alle elever i hele fylket,
4224 og spesielt for de som bor langt unna en videregående skole.

- 4225 • Det bør vurderes maks antall stopp for bussruter som kjører over lange
4226 distanser, slik at tiden man bruker på buss er så kort som mulig.
4227 • Det bør tilrettelegges så man ikke må flytte på hybel, men gjøre pendling til et
4228 reelt alternativ.

4229 **Begrunnelse:**

4230 Midt i hjertet av Innlandet ligger ei fantastisk bygd, som ikke har en videregående
4231 skole. Fra Koppang til nærmeste videregående skole både nordover og sørover er
4232 det 10 mil. Dette fører til at de fleste av våre elever blir hybelboere i en alder av 15/16
4233 år. Det er muligheter for å pendle både til Elverum og Tynset, men da kreves det
4234 gode og tilfredsstillende kollektivtilbud for at dette skal være et reelt alternativ. Vi
4235 trenger et transporttilbud som gjør at det å velge å pendle med buss eller tog er en
4236 reel mulighet og innenfor en akseptabel tidsbruk.

4237 Til eksempel kan en videregående elev som skal ta skolebuss til Tynset måtte stoppe
4238 59 ganger ifølge Entur. Det er ikke kompatibelt med pendling, spesielt ikke gjennom
4239 et helt skoleår.

4240 På grunn av flom og ødeleggelser vært mye buss for tog og gjort det enda mer
4241 krevende å pendle mellom Koppang og Elverum. Dette er et unntaksår, men det må

4242 også jobbes med å bedre skysstilbudet mellom Elverum og Koppang. Et alternativ
4243 kan være å kjøre skolebussen helt til Koppang, og ikke bare til Rena.

4244 Det må jobbes med å bedre avganger på togtilbudet også, som er et alternativ til
4245 skoleskyss.

4246 **Styrets innstilling:**

4247 Oversendes fylkestingsgruppa til Innlandet Arbeiderparti

4248

4249 **Forslag nr. 11.18**

4250 **Tittel:** Godspakke Innlandet med tilsving i Hamar, Elverum og Kongsvinger

4251 **Fra:** Elverum Arbeiderparti og Åmot Arbeiderparti

4252 **Forslag:**

4253 Godspakke Innlandet med tilsving i Hamar, Elverum og Kongsvinger må inn i NTP.

4254 **Begrunnelse:**

4255 Godspakke Innlandet er av stor betydning da det gjelder utvikling av næringslivet i
4256 Innlandet. Innlandet har vært underprioritert med tanke på næringsutvikling over tid.
4257 God kommunikasjon til markedene og de mulighetene som det grønne skiftet gir, gjør
4258 at vi må kreve at det også skjer noe på jernbanesektoren ganske snart. Dette
4259 innebærer også at man ser på alternative teknologiske muligheter.

4260 **Styrets innstilling:**

4261 Oversendes samferdselspolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti

4262

4263 **Forslag nr. 11.19**

4264 **Tittel:** Hyppigere togavganger Rena-Elverum-Hamar-Lillehammer

4265 **Fra:** Elverum Arbeiderparti og Åmot Arbeiderparti

4266 **Forslag:**

4267 Det må etableres hyppigere togavganger Ren- Elverum-Hamar-Lillehammer, samt
4268 flere gjennomgående avganger mellom Oslo og Trondheim via Østerdalen

4269 **Begrunnelse:**

4270 Elektrifisering av Rørosbanen er av stor betydning for å få hyppigere togavganger.
4271 Innlandets høgskoleavdelinger og forsvarets plassering på Rena, Elverum, Hamar og
4272 Lillehammer gjør at man bør knytte disse stedene kommunikasjonsmessig tettere
4273 sammen, og at man enkelt, sømløst og miljøvennlig kan forflytte seg mellom de ulike
4274 stedene. Det er også vedtatt å bygge Mjøssykehuset i Moelv. Samferdsel må også
4275 utvikles i forhold til dette. Det vil også være av stor betydning for vårt felles
4276 arbeidsmarked for øvrig.

4277 **Styrets innstilling:**

4278 Oversendes samferdselspolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti

4279

4280 **Forslag nr. 11.20**

4281 **Tittel:** Det Grønne skiftet - Momsfritak på Elektriske drevne fly

4282 **Fra:** Ringebu Arbeiderparti, Sør Fron Arbeiderparti og Nord Fron Arbeiderparti

4283 **Forslag:**

4284 Innlandet Arbeiderparti må arbeide aktivt for at det innføres momsfritak på Elektriske
4285 drevne fly tilsvarende fritaket for EL biler som i oppstarten ca. år 2001.

4286 **Begrunnelse:**

4287 Det grønne skiftet handler om hvordan Norge skal bli et lavutslippsland innen 2050.
4288 For å få til dette må vi omstille oss til et samfunn hvor vekst og utvikling skjer innenfor
4289 naturens tålegrenser. Samfunnet må igjennom et grønt skifte, det må skje en
4290 overgang til produkter og tjenester som gir betydelig mindre negative konsekvenser
4291 for klima og miljø enn i dag.

4292 Verdiskapning i det grønne skiftet.

4293 Hvis vi skal nå målene i Parisavtalen om kutt i utslipp av klimagasser, krever det en
4294 omstilling som omfatter alle samfunnsområder og aktører. Innovasjon og
4295 teknologiutvikling er en av nøklene til det grønne skiftet, og næringslivet en sentral
4296 kraft.

4297 Vi vil foreslå at det innføres momsfritak på Elektriske drevne fly tilsvarende fritaket for
4298 EL biler i oppstarten ca. år 2001.

4299 **Styrets innstilling:**

4300 Oversendes programkomitéen for Arbeiderpartiets nye partiprogram

4301

4302 **Forslag nr. 11.21**

4303 **Tittel:** Nye tog på Rørosbanen, utbedring av banen

4304 **Fra:** Elverum Arbeiderparti og Åmot Arbeiderparti

4305 **Forslag:**

4306 Rørosbanen må oppgraderes slik at arbeidet med dette er ferdig til å ta imot nye
4307 togsett når disse er klare.

4308 **Begrunnelse:**

4309 Stortinget har vedtatt at det skal investeres i nye tog på Rørosbanen. Vedtaket lyder:

4310 Stortinget ber regjeringen så raskt som mulig fremme forslag om å gi Norske Tog
4311 handlingsrom til å kunne bestille nye fjern tog til Rørosbanen. Bestillingen knyttes til
4312 anskaffelsen Norske tog gjennomfører for flere av de andre fjern togstrekningene.
4313 Videre bes regjeringen sikre universell utforming av alle tog som bestilles til norske
4314 jernbanestrekninger.

4315 Dette er vel og bra, men både Jernbanedirektoratet og Norske tog har gitt uttrykk for
4316 at dette kan ta tid, og 2029 er realistisk tidspunkt.

4317 Men utviklingen av Rørosbanen er ikke i mål om vi får på plass disse togsettene
4318 tidligere. For at vi skal kunne nytte Rørosbanen fullt ut til gods- og persontrafikk, samt
4319 være avlastet for Dovrebanen i påkommende tilfeller slik vi har opplevd etter
4320 kollapset av Randklev bru, trenger vi en betydelig oppgradering.

4321 For å få høyest mulig måloppnåelse, innenfor et trangere økonomisk handlingsrom,
4322 legger

4323 regjeringen følgende overordnet prinsipp til grunn for prioriteringene:

- 4324 • Ta vare på eksisterende infrastruktur .
- 4325 • Utnytte eksisterende kapasitet bedre – utbedre der vi kan, bygge nytt der vi
4326 må.
- 4327 • Forenlig med klimamålene.

4328 Dette prinsippet støttes, og er helt i tråd med behovet på Rørosbanen.

4329 Det er viktig å sikre elektrifisering og utbygging av flere og lengre krysningsspor for at
4330 det skal kunne gå flere tog.

4331 **Styrets innstilling:**

4332 Oversendes samferdselspolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti

4333

4334 **Forslag nr. 11.22**

4335 **Tittel:** Styrk Røros- og Solørbanen

4336 **Fra:** Tolga Arbeiderparti

4337 **Forslag:**

- 4338 • Røros- og Solørbanen må rustes opp for framtida: Flere og lengre
4339 krysningsspor samt elektrifisering. Dette må komme med i ny NTP, og følges
4340 opp av fremtidige budsjetter.
- 4341 • Stortingsvedtaket om nye persontogsett må følges opp umiddelbart.

4342 **Begrunnelse:**

4343 Utfordringene jernbanen har vært i det siste halvåret viser at Røros- og Solørbanen i
4344 dag ikke er i god nok stand til å ivareta den funksjonen den potensielt vil kunne ha.
4345 Med manglende både materiell og krysningsspor, har det vært utfordringer både for
4346 gods- og persontrafikken. Sistnevnte har nå et så svakt tilbud, at mange trofaste
4347 togpendlere har byttet til bil og fly, eller er usikker på om de kan fortsette å bo i
4348 distrikts-Norge.

4349 I et beredskapsperspektiv har vi nå sett viktigheten av en storstilt satsning gjennom
4350 Østerdalen, for å fungere som reserve for Dovrebanen i de perioder den av ulike
4351 årsaker er stengt. Med klimaendringer og mer ekstremvær er det dessuten ventelig at

4352 Dovrebanen stadig oftere og i stadig lengre perioder, vil kunne være stengt i
4353 framtiden. Betydningen av Røros- og Solørbanen blir derfor bare stadig større.

4354 Men Røros- og Solørbanen kan fungere som mer enn bare en reserveløsning. Slik
4355 mange lenge har påpekt, vil godskapasiteten mellom nord og sør økes betydelig
4356 gjennom å få på plass det som i realiteten er dobbeltspor – ett gjennom
4357 Gudbrandsdalen, ett gjennom Østerdalen. Det vil, foruten flere og lengre
4358 kryssningsspor og øvrig infrastrukturoppgradering, også kreve elektrifisering. Da vil
4359 samme materiell kunne brukes på begge strekninger, noe som gir økt fleksibilitet og
4360 mer effektiv drift. Positivt for klimaet, er det også.

4361 En oppgradering av Røros- og Solørbanen er derfor ikke bare en sak for folk og
4362 næringsliv langs strekningen, men av svært stor økonomisk og beredskapsmessig
4363 betydning for hele landet.

4364 **Styrets innstilling:**

4365 Oversendes samferdselspolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti

4366

4367 **12.0 Næringspolitikk, herunder landbruk**

4368 **Forslag nr. 12.1**

4369 **Tittel:** Landbruk

4370 **Fra:** Vågå Arbeiderparti, Dovre Arbeiderparti og Sel Arbeiderparti

4371 **Forslag:**

4372 Arbeiderpartiet må:

4373 - Sikre gjennomføring av Hurdalsplattformen, herunder sørge for økte inntekter
4374 til matprodusenter og i økt grad tilrettelegge for flere og mindre produsenter, for å
4375 bevare det norske jordbruket. Blant annet sørge for et riktig tallgrunnlag der alle
4376 kostnadene blir belyst. Kostnader knyttet til nye krav må kompenseres gjennom
4377 tilskudd.

4378 - Styrke kanaliseringstiltakene slik at det drives gras- og beitebasert produksjon
4379 i fjelldistriktene der de kun kan produsere gras, og øke produksjonen av frukt, grønt
4380 og korn der det er mulig. Statistikk viser at melkeprodusentene i Gudbrandsdalen har
4381 lavest lønnsomhet. Jordbruket i Nord-Gudbrandsdalen er en bærebjelke for
4382 lokalsamfunnene. Samtidig må de drive med grasproduksjon. Lønnsomheten må
4383 derfor økes.

4384 - Reversere den vertikale integrasjonen i dagligvarehandelen, sikre at bøndene
4385 selv eier sitt eget produkt og at de får en større andel av verdiskapingen enn i dag.

4386 - Sørge for mottaksplikt i grøntsektoren for dagligvarekjedene.

4387 **Begrunnelse:**

4388 Uten mat har vi ingen samfunn. I dag er det kun sju per tusen norske innbyggere som
4389 produserer mat til de resterende 993 personene. Dette er svært sårbart i et

4390 beredskapsperspektiv og i et bærekraftperspektiv, og det suger folk og næring ut av
4391 Distrikts-Norge.

4392 Å kanalisere matproduksjonen, slik at det produseres korn, frukt og grønt i lavlandet,
4393 og gras og beitedrift i fjellområder der det er nødvendig, er bærekraftig på flere måter.
4394 Det sikrer økt grøntproduksjon, som er nødvendig for å redusere klimaavtrykket. De
4395 enorme utmarksressursene utnyttes istedenfor å gro igjen.

4396 Siden 1970 har gjelda i jordbruket økt fra under fem milliarder til nesten 80 milliarder.
4397 Prisen norske melkeprodusenter får for melka har nærmest stått stille i samme
4398 periode. Realprisen har redusert seg kraftig. Arbeidsinntekten har økt fra under 5
4399 milliarder til kun 20 milliarder. Det samme gjelder tilskuddene. Gjelda er med andre
4400 ord nesten fire ganger så høy som inntektene. Markedsinntektene har på sin side økt
4401 fra rundt 5 milliarder til 40 milliarder. Samtidig har nye og kostnadskrevende krav blitt
4402 lagt på produsentene jevnlig, uten at de får kompensert kostnadene. Det er liten tvil
4403 om at bonden går tapende ut av dette regnestykket.

4404 Jordbrukspolitikken er mer enn et lønnsoppgjør for gårdbrukerne, på samme måte som
4405 at helsebudsjettene er mer enn bare lønn til helsepersonell. En stadig mer ustabil
4406 verden viser viktigheten av en stabil selvforsyning. Mat er det mest grunnleggende
4407 behovet vi som samfunn har. Uten mat er det ingen vits med veger, forsvar og
4408 helsepolitikk. Det burde derfor være en selvfølge at gårdbrukerne har lik lønn og like
4409 sosiale muligheter som resten av landet.

4410 På åttitallet var forsvarsbudsjettet og jordbruksbudsjettet nesten jevnstort. I dag er
4411 forsvarsbudsjettet fire ganger så stort som jordbruksbudsjettet, og det er gitt tydelige
4412 signaler om at det må økes betraktelig.

4413 Det gjelder også for jordbruket!

4414 Takten i nedleggelser er skremmende høy. Vi nærmer oss et vippepunkt som er
4415 vanskelig å reversere.

4416 Arbeiderpartiet må derfor ta ansvar for å sikre at vi også har norsk jordbruk også i
4417 framtida. Innfri Hurdalsplattformen, sikre en bærekraftig spredt matproduksjon i både
4418 lavland og høyfjell og økt lønnsomhet til bonden.

4419 **Styrets innstilling:**

4420 Oversendes Arbeiderpartiets næringsfraksjon på Stortinget

4421

4422 **Forslag nr. 12.2**

4423 **Tittel:** Innlandets muligheter ved en grønn omstilling

4424 **Fra:** Lillehammer Arbeiderparti

4425 **Forslag:**

4426 Jobbe for at jordbruket og treindustrien er en del av klimaløsningen i Norge. Bygge
4427 mer fornybar kraft i Norge slik at vi har nok kraft for fremtiden.

4428 **Begrunnelse:**

4429 Hvis Norge skal nå våre klimamål vil vi være avhengige av å omstille økonomien til å
4430 bli mer bærekraftig. Vi må se hvordan vi kan redusere utslipp fra vegutbygging, nye
4431 muligheter for transport, nye industri løsninger og mange andre lignende tiltak.
4432 Denne omstillingen er vi avhengig av at hele landet er med på. Å ta i bruk muligheter
4433 som ligger i hele landet er avgjørende for at Norge skal nå det grønne skiftet. For oss
4434 i Innlandet vil det være viktig at jordbruket og skogbruket er en del av løsningen ikke
4435 problemet. Vi må sammen med bøndene finne ut hvordan vi kan redusere
4436 klimagassene, samtidig som vi øker matproduksjonen i Norge. Mer av treverket vi
4437 bruker må hugges og foredles i Norge, og ikke i utlandet. Innlandet har potensiale for
4438 å bygge ut mer fornybar kraft. Vi har gode forutsetninger for utvikling av Vann, Vind
4439 og solkraft i tillegg til geotermisk varme. Vi kan øke energiproduksjonen både ved å
4440 bygge nytt, men også ved å oppgradere eksisterende anlegg. Men for å få brukt
4441 kraften så effektivt som mulig så må vi også sørge for å sette opp industri i nærheten
4442 av kraftressursene, slik at vi ikke mister kraften ved at den må reise over større
4443 avstander. Industrien vil også gjøre at lokalsamfunn føler at de får noe igjen for å
4444 stille naturen sin til disposisjon for kraft utbygging.

4445 **Styrets innstilling:**

4446 Oversendes Arbeiderpartiets energi- og miljøfraksjon på Stortinget

4447

4448 **Forslag nr. 12.3**

4449 **Tittel:** Statleg subsidiering til støtte for avløysarar i landbruket

4450 **Fra:** Lom Arbeidarparti

4451 **Forslag:**

4452 Staten går inn med øyremerkte middel til kommunane som går til å finansiera
4453 avløysartilbod.

4454 **Begrunnelse:**

4455 Når det gjeld norsk landbruk så er tilgangen til innleigd hjelp liten. Dette grunna at
4456 økonomien i landbruket er dårleg og lønna til avløysarar er deretter. Det hjelp lite for
4457 ein gardbrukar å verta sjukmeld når det ikkje er avløysarar å oppdrive. Den psykiske
4458 helsa til gardbrukarar som ikkje får hjelp når han treng det, vil verta sterkt
4459 skadelidande.

4460 Her må staten gå inn å ta ansvar for at vi kan få på plass kommunale ordningar som
4461 kan hjelpe gardbrukarane og som gjer at vi sikrar ein best mogleg beredskap.

4462 **Styrets innstilling:**

4463 Oversendes Arbeiderpartiets næringsfraksjon på Stortinget

4464

4465 **Forslag nr. 12.4**

4466 **Tittel:** Landbruk

4467 **Fra:** Fellesforslag fra Nord-Fron-, Sør-Fron- og Ringeby Arbeiderparti

4468 **Forslag:**

4469 Innlandet Arbeiderparti må arbeide aktivt for at Landbruket kan styrke
4470 inntektsgrunnlaget sitt. Vi må legge til rette for å styrke selvforsyningsgraden vår og
4471 landbruket må også styrkes som en svært viktig del av vår beredskap.

4472 **Begrunnelse:**

4473 Landbruket har de samme utfordringer som tidligere år, bare enda mer forsterket.

4474 Siste året med tørke, uvanlig mye nedbør og til sist uværet Hans, skapte nok en gang
4475 store utfordringer for mange bønder, spesielt i Innlandet.

4476 Bakteppet med stor uro i verden, og ikke minst med krig i Europa gjør at Innlandet Ap
4477 må støtte enda sterkere opp om landbruket vårt. Landbruket er en av bærebjelkene i
4478 distrikts Norge, og en viktig næring som også skaper arbeidsplasser utover eget
4479 virke. Landbruket må gis muligheter til styrke Norges selvforsyningsgrad og være en
4480 del av en forsterket beredskap for landet.

4481 Landbruksnæringen må få en større del av verdien av matproduksjonen, for å styrke
4482 inntektsgrunnlaget sitt.

4483 Inntekstgrunnlaget for landbruket må være forutsigbart, ikke minst for også å skape
4484 større vilje til investering. Dette vil også gi store ringvirkninger lokalt.

4485 Årsmøtet i innlandet Ap fattet gode vedtak om temaet i 2023 og de er like aktuelle å
4486 jobbe for, også i 2024.

4487 **Styrets innstilling:**

4488 Oversendes sammen med tidligere vedtak fattet av Innlandet Arbeiderpartiet om
4489 temaet til Arbeiderpartiets næringsfraksjon på Stortinget

4490

4491 **Forslag nr. 12.5**

4492 **Tittel:** Statsråd for reiseliv

4493 **Fra:** Sør-Fron, Nord-Fron og Ringeby Arbeiderparti

4494 **Forslag:**

4495 Opprette en ny ministerpost, Statsråd for reiseliv.

4496 **Begrunnelse:**

4497 Reiseliv er den raskest voksende næringen på Fastlands-Norge, og vi ser
4498 nødvendigheten av å ha en statsråd for å ivareta næringsinteressene i reiselivet.

4499 I 2019 var det 182900 årsverk knyttet til reiselivsnæringene, noe som tilsvarer 7,4
4500 prosent av alle årsverkene i Fastlands-Norge. Målt i sysselsatte personer så var
4501 andelen 7,8 prosent Det vil si at reiselivsnæringene sysselsetter flere personer i
4502 deltid- eller sesongstillinger enn landet for øvrig.

4503 Regjeringen har gjennom «Veikart for reiselivsnæringen» signalisert at de vil satse på
4504 reiseliv

4505 Reiselivsnæringene genererte 130 milliarder kroner i verdiskaping i 2019.

4506 Vi mener det er på tide å ha en statsråd for denne raskest voksende næringen – en
4507 statsråd for reiseliv.

4508 **Styrets merknad:**

4509 Styret støtter intensjonen i forslaget om å ivareta reiselivet. Styret understreker at det
4510 ligger til statsministeren å bestemme hvordan regjeringens settes sammen med ulike
4511 poster, og næringsministeren allerede i dag er statsråd også for reiselivsnæringen.

4512 **Styrets innstilling:**

4513 Forslaget oversendes statsminister Jonas Gahr Støre

4514

4515 **Forslag nr. 12.6**

4516 **Tittel:** Landbruk og matsikkerhet

4517 **Fra:** Folldal Arbeiderparti

4518 **Forslag:**

4519 Innlandet Arbeiderparti krever en landbrukspolitikk som sikrer ei sterk
4520 landbruksnæring i framtida. Derfor trenger vi en politikk som gir rom for mindre
4521 enheter (ikke minst i forhold til investeringsmidler), som regulerer overproduksjon og
4522 import bedre enn i dag, og som gir forutsigbare vilkår over tid. Vi trenger en
4523 landbrukspolitikk som skaper optimisme og sikrer norsk matproduksjon også i
4524 framtida.

4525 **Begrunnelse:**

4526 Landbruket har i alle år vært en viktig bærebjelke i landet vårt. Ei sterk
4527 landbruksnæring er viktig for å opprettholde bosetting i distriktene og ikke minst for å
4528 oppnå større selvforsyningsgrad av mat. I en stadig mer urolig verden er det påkrevet
4529 at selvforsyningsgraden økes betraktelig, spesielt av beredskapshensyn. For å oppnå
4530 dette trenger vi et sterkt landbruk i framtida. Dessverre har landbruket i mange år
4531 vært under stadig press, noe som har ført til en kraftig avskalling innen næringa. Det
4532 kreves stadig større enheter for å møte kravet om økt volum, noe som fører til at man
4533 må "springe fortere", og det kan gå utover både trivsel og kvalitet. Stadig flere
4534 gardbrukere opplever dessuten at inntektsgrunnlaget ikke er til å leve av, og flere
4535 presses til å ta arbeid utenom garden og blir dobbeltarbeidene. Noe som igjen fører
4536 til lite fritid. Summen av dette gjør at mange slutter som gardbrukere, og når man ikke
4537 lenger kan anbefale yrket, så blir det vanskelig med rekrutteringa. Den kommende
4538 generasjon ønsker en anstendig lønn og ordnet fritid i likhet med andre yrkesgrupper.
4539 Med færre bruk blir det vanskeligere å opprettholde et godt fagmiljø samt viktige
4540 fellesarenaer. I den senere tida har vi sett flere eksempler på at Norge har mangel på
4541 både egg og melk, produkter man skulle tro vi kunne være selvforsynt med. Dette
4542 skjer samtidig som norske bønder straffes for overproduksjon. For å sikre ei sterk
4543 landbruksnæring i framtida, trenger vi en landbrukspolitikk som gir rom for mindre
4544 enheter (ikke minst i forhold til investeringsmidler), som regulerer overproduksjon og
4545 import bedre enn i dag, og som gir forutsigbare vilkår over tid. Vi trenger en

4546 landbrukspolitikk som skaper optimisme og sikrer norsk matproduksjon også i
4547 framtida.

4548 **Styrets innstilling:**

4549 Oversendes Arbeiderpartiets næringsfraksjon på Stortinget.

4550

4551 **Forslag nr. 12.7**

4552 **Tittel:** Arbeiderpartiet må redde norsk jordbruk!

4553 **Fra:** Dovre Arbeiderparti

4554 **Forslag:**

4555 Arbeiderpartiet må:

4556 - Sikre gjennomføring av Hurdalsplattformen, herunder sørge for økte inntekter
4557 til matprodusenter og i økt grad tilrettelegge for flere og mindre produsenter, for å
4558 bevare det norske jordbruket. Blant annet sørge for et riktig tallgrunnlag der alle
4559 kostnadene blir belyst. Kostnader knyttet til nye krav må kompenseres gjennom
4560 tilskudd.

4561 - Styrke kanaliseringstiltakene slik at det drives gras- og beitebasert produksjon
4562 i fjelldistriktene der de kun kan produsere gras, og øke produksjonen av frukt, grønt
4563 og korn der det er mulig. Statistikk viser at melkeprodusentene i Gudbrandsdalen har
4564 lavest lønnsomhet. Jordbruket i Nord-Gudbrandsdalen er en bærebjelke for
4565 lokalsamfunnene. Samtidig må de drive med grasproduksjon. Lønnsomheten må
4566 derfor økes.

4567 - Begrense dagligvarekjedenes makt. Reversere den vertikale integrasjonen i
4568 dagligvarehandelen, sikre at bøndene selv eier sitt eget produkt og at de får en større
4569 andel av verdiskapingen enn i dag.

4570 - Sørge for mottaksplikt i grøntsektoren for dagligvarekjedene.

4571 **Begrunnelse:**

4572 Uten mat har vi ingen samfunn. I dag er det kun sju per tusen norske innbyggere som
4573 produserer mat til de resterende 993 personene. Dette er svært sårbart i et
4574 beredskapsperspektiv og i et bærekraftsperspektiv, og det suger folk og næring ut av
4575 Distrikts-Norge.

4576 Å kanalisere matproduksjonen, slik at det produseres korn, frukt og grønt i lavlandet,
4577 og gras og beitedrift i fjellområder der det er nødvendig, er bærekraftig på flere måter.
4578 Det sikrer økt grøntproduksjon, som er nødvendig for å redusere klimaavtrykket. De
4579 enorme utmarksressursene utnyttes istedenfor å gro igjen.

4580 Siden 1970 har gjelda i jordbruket økt fra under fem milliarder til nesten 80 milliarder.
4581 Prisen norske melkeprodusenter får for melka har nærmest stått stille i samme
4582 periode. Arbeidsinntekten har økt fra under femmilliarder til kun 20 milliarder. Det
4583 samme gjelder tilskuddene. Gjelda er med andre ord nesten fire ganger så høy som
4584 inntektene. Markedsinntektene har på sin side økt fra rundt 5 milliarder til 40

4585 milliarder. Samtidig har nye og kostnadskrevende krav blitt lagt på produsentene
4586 jevnlig, uten at de får kompensert kostnadene. Det er liten tvil om at bonden går
4587 tapende ut av dette regnestykket.

4588 Jordbrukspolitikken er mer enn et lønnsoppgjør for gårdbrukerne, på samme måte som
4589 at helsebudsjettene er mer enn bare lønn til helsepersonell. En stadig mer ustabil
4590 verden viser viktigheten av en stabil selvforsyning. Mat er det mest grunnleggende
4591 behovet vi som samfunn har. Uten mat er det ingen vits med veger, forsvar og
4592 helsepolitikk. Det burde derfor være en selvfølge at gårdbrukerne har lik lønn og like
4593 sosiale muligheter som resten av landet.

4594 På åttitallet var forsvarsbudsjettet og jordbruksbudsjettet nesten jevnstort. I dag er
4595 forsvarsbudsjettet fire ganger så stort som jordbruksbudsjettet, og det er gitt tydelige
4596 signaler om at det må økes betraktelig.

4597 Det gjelder også for jordbruket!

4598 Takten i nedleggelser er skremmende høy. Vi nærmer oss et vippepunkt som er
4599 vanskelig å reversere. Arbeiderpartiet må derfor ta ansvar for å sikre at vi også har
4600 norsk jordbruk også i framtida. Innfri Hurdalsplattformen, sikre en bærekraftig spredt
4601 matproduksjon i både lavland og høyfjell og økt lønnsomhet til bonden.

4602 **Styrets merknad:**

4603 Styret mener at temaet er viktig, og årsmøtene i Innlandet Arbeiderparti i 2022 og
4604 2023 har vedtatt politikk som er i samsvar med forslaget.

4605 **Styrets innstilling:**

4606 Oversendes sammen med gjeldende politikk for jordbruk og matberedskap fra
4607 Innlandet Arbeiderparti til Arbeiderpartiets næringsfraksjon på Stortinget.

4608

4609 **Forslag nr. 12.8**

4610 **Tittel:** Arbeiderpartiet må hindre utvinning av mineraler på havbunnen.

4611 **Fra:** Dovre Arbeiderparti

4612 **Forslag:**

4613 Arbeiderpartiet må si nei til utvinning av mineraler på havbunnen etter letefasen.

4614 **Begrunnelse:**

4615 Norge, med Arbeiderpartiet i spissen, var en av pådriverne for Montrealavtalen om å
4616 verne minimum 30 prosent av all urørt natur. Klimautvalget presiserer at «Det er også
4617 vesentlig at klimapolitikken ses i sammenheng med naturkrisen og politikk for
4618 bærekraftig bruk av arealer både på land og til havs.» Norge kan ikke bli det første
4619 landet i verden som starter med ødeleggende drift på havbunnen.

4620 Et urovekkende høyt tempo i nedbygging av naturen begrunnes med behov for
4621 energi og mineraler, utvikle arbeidsplasser og å opprettholde vår livsstandard. Dette
4622 er kortsiktig vinning. Vi vet alt for lite om konsekvensene av mineralutvinning på

4623 havbunnen til at vi kan ta denne risikoen. Arbeiderpartiet må føre en ansvarlig og
4624 framtidsetta politikk ved å begrense fremfor å tilrettelegge for økt forbruk.

4625 Arbeiderpartiet må ta ansvar for framtidig livsgrunnlag og arbeidsplasser, ved å si nei
4626 til utvinning av mineraler på havbunnen.

4627 **Styrets innstilling:**

4628 Oversendes Arbeiderpartiets energi- og miljøfraksjon på Stortinget

4629

4630 **Forslag nr. 12.9**

4631 **Tittel:** Arealressursbruken og inntektene av denne i forbindelse med
4632 gjennomføringen av det grønne skiftet må komme fellesskapet til gode.

4633 **Fra:** Eidskog Arbeiderparti

4634 **Forslag:**

4635 Arealressursbruken og inntektene av denne i forbindelse med gjennomføringen av
4636 det grønne skiftet må komme fellesskapet til gode.

4637 **Begrunnelse:**

4638 Vi ser stadig økende press på arealer som ønskes brukt til etablering av ulike kilder til
4639 fornybar energi. Utviklingen går svært raskt på dette området og dette fører til en
4640 særdeles «splittet» og uoversiktlig arealdisponering til tider. Vi skal benytte naturen
4641 for å redde naturen. Regnskapet må gå opp slik at areal disponeres på en tjenlig
4642 måte og kommunene må være i førersetet når det gjelder disposisjon av eget areal.

4643 Ulike former for kraftproduksjon etableres med tanke på å bidra til å nå klimamålene.
4644 Det er allikevel også slik at det er et ikke neglisjerbart ønske om profitt hos både
4645 grunneiere og utbyggere. Det må sikres at kommunene får inntekter av slike
4646 etableringer som gjør investeringene og arealbruken lokalt interessant. Det bør også
4647 vurderes hvilke muligheter som kan legges til grunn for at kommunene selv kan være
4648 eiere eller deleiere av feks. anlegg for lokal kraftproduksjon.

4649 **Styrets innstilling:**

4650 Oversendes programkomitéen for Arbeiderpartiets nye partiprogram

4651

4652 **Forslag nr. 12.10**

4653 **Tittel:** Norsk landbruk vert definert som og behandla som beredskaps-landbruk

4654 **Fra:** Lom Arbeidarparti

4655 **Forslag:**

4656 Vårt framtidige landbruks-politikk går frå å subsidiere landbruket til eit beredskaps-
4657 basert landbruk kor staten betalar gardbrukarane for å drive beredskap på vegne av
4658 storsamfunnet.

4659 **Begrunnelse:**

4660 Vi ser ei verd i rask endring, det være seg politisk og klimatisk. Med Hans friskt i
4661 minne ser vi kor sårbare vi er i forhold til dei nye utfordringane vi står overfor. Både
4662 lokalt og globalt har klima store konsekvensar for matproduksjon. I åra framover kan
4663 vi kome til å ikkje kunne kjøpe oss ut av ei forsyningskrise og vi må ruste oss for
4664 dette. Vi ser au at prisen gardbrukarane får fastsett frå Tine og Nortura ikkje heng i
4665 hop med dei verkelege utgiftene. Difor lyt staten gå inn slik at vi får eit landbruk over
4666 heile landet og kor det faktisk går an å leve av det. Dette vert gjennom statlege fond.

4667 **Styrets innstilling:**

4668 Oversendes programkomitéen for Arbeiderpartiets nye partiprogram

4669

4670

4671 **13.0 Justis- og beredskapspolitikk**

4672 **Forslag nr. 13.1**

4673 **Tittel:** Utvid det generelle forbudet mot fyrverkeri

4674 **Fra:** Ringsaker Arbeiderparti

4675 **Forslag:**

4676 Innlandet Arbeiderparti vil:

4677 Utvide det generelle forbudet mot fyrverkeri til også å gjelde mellom 18:00 31.12 til
4678 02:00 01.01 hvert år.

4679 **Begrunnelse:**

4680 I Norge er det et generelt forbud mot bruk av fyrverkeri. Det er imidlertid tillatt med
4681 fyrverkeri mellom 18:00 og 02:00 nyttårsaften for å markere overgangen mellom
4682 årene. Av hensyn til dyrs velferd, miljø og folks økonomi er det nå økt oppslutning i
4683 befolkningen om å utvide forbudet til også å gjelde mellom 18:00 og 02:00
4684 nyttårsaften. Om det er oppslutning i partiet om å utvide forbudet, er dette tidspunktet
4685 for å gjøre det. Det fremmes derfor forslag om å utvide forbudet til også å gjelde
4686 mellom 18:00 og 02:00.

4687 **Styrets innstilling:**

4688 Oversendes Arbeiderpartiets justisfraksjon på Stortinget

4689

4690 **Forslag nr. 13.2**

4691 **Tittel:** Politiet må tilføres ekstra ressurser for økt bemanning

4692 **Fra:** Ringsaker Arbeiderparti

4693 **Forslag:**

4694 Innlandet Arbeiderparti mener at Regjeringen må revurdere gjenåpningen av
4695 politistasjoner sett i forhold til det økte bemanningsbehovet som Politiet står over for.

4696 Det står et stort udekket behov for etterforskning og oppfølging samtidig med at det
4697 finnes mange utdannede politifolk uten jobb.

4698 **Begrunnelse:**

4699 Regjeringen har gjennom Hurdalsplattformen tallfestet at 20 politikontor skal åpnes
4700 eller gjenåpnes. Noen av disse har blitt gjennomført i 2023. Blant disse 20 kontorene
4701 er Engerdal i Innlandet fylke.

4702 Ifølge en sak fra NRK 22.8.23 uttaler politiet seg negativt mot reetablering av
4703 politikontor i 6 av de 9 stedene det skal gjenåpnes i 2023. Blant annet så sier
4704 politimesteren for Trøndelag, Nils Kristen Moe; «– Vi ønsket ikke et nytt kontor.
4705 Kontor og husleie binder opp ressurser, som vi heller kunne brukt på patrulje og
4706 etterforskning.».

4707 I Innlandet politidistrikt uttalte politimester Johan Brekke at det nye kontoret i
4708 Engerdal kommune ikke var meldt inn som et ønske. «– Politidistriktet ønsket
4709 primært å styrke de tjenestestedene vi har i dag, og det nye tjenestestedet var ikke
4710 meldt inn som et ønske fra politidistriktet», skriver han.

4711 I de mange sakene med vold i nære relasjoner som har endt med partnerdrap mener
4712 Justisministeren at politiet må bli bedre på å følge opp disse. Politiets Fellesforbund
4713 reagerer på dette og mener manglende bemanning og mangel på ressurser
4714 umuliggjør dette.

4715 Justisministeren forklarer ressursmangelen blant annet med at utgiftene har økt til
4716 husleie, strøm og innkjøp, samt at valutasvingninger og en ufullstendig finansiert
4717 politireform fra Høyre er en del av forklaringen.

4718 Det brukes store ressurser på å gjenåpne og bemanne politikontor forskjellige steder
4719 i landet som det mangler politifaglige begrunnelser for.

4720 **Styrets innstilling:**

4721 Oversendes redaksjonskomiteen

4722

4723 **Forslag nr. 13.3**

4724 **Tittel:** Økt beskyttelse av voldsutsatte personer

4725 **Fra:** Ringsaker Arbeiderparti

4726 **Forslag:**

4727 Innlandet Arbeiderparti vil:

- 4728 • Bidra til økt beskyttelse av personer som lever med risiko for å bli utsatt for
- 4729 trusler, vold og andre uønskede handlinger.
- 4730 • Utrede tiltak som kan øke beskyttelsen av personer som lever med risiko for å
- 4731 bli utsatt for vold og andre uønskede handlinger.
- 4732 • Gi støtte til forskning rundt vold i nære relasjoner, samt forskning av
- 4733 forebygging av vold i nære relasjoner.
- 4734 • Øke bevisstheten rundt vold i nære relasjoner blant befolkningen.

4735 **Begrunnelse:**

4736 Siden nyttår har alvorlige voldshendelser i stor grad preget nyhetsbildet vårt. I løpet
4737 av de første ni dagene i 2024 mistet 7 personer livet på grunn av alvorlige
4738 voldshendelser, nærmere bestemt drap. Fem av disse er kvinner. En av disse hadde
4739 voldsalarm, og en annen har tidligere bedt om både voldsalarm og omvendt
4740 voldsalarm uten å få det. En såkalt voldsalarm brukes av de voldsutsatte i form av
4741 for eksempel en telefon, mens omvendt voldsalarm er elektronisk kontroll av et
4742 besøksforbud og brukes av personen som utøver volden. Drapssaken i Elverum 1.
4743 januar har virkelig satt lys på viktigheten av voldsalarm. Den siktede og nå også
4744 avdøde mannen var ilagt besøksforbud mot kvinnen, men uten noen form for
4745 voldsalarm var det til liten nytte. Noe av det viktigste samfunnet kan gjøre er å
4746 beskytte dem som lever i utrygghet med vold og trusler. Konsekvensene av denne
4747 volden burde plasseres hos personen som skaper disse truslene og utryggheten. Det
4748 er uklart hvorfor metoden ikke er tatt i bruk i større grad. Noen påtalejurister har
4749 ønske om å øke kunnskapen rundt omvendt voldsalarm. Flere steder er det pekt på
4750 at omvendt voldsalarm er inngripende, mens noen mener at den voldsutsatte og
4751 voldsutøvers behov for bevegelse kommer i konflikt. Slik reglene er i dag holder det
4752 ikke med besøksforbud for å få ilagt omvendt voldsalarm, omvendt voldsalarm kan
4753 kun ilegges av en domstol som del av en straffesak. Det jobbes i dag med å
4754 fremskynde innføringen av en lovendring gjort i desember 2023, ifølge justisminister
4755 Emilie Enger Mehl.

4756 **Styrets innstilling:**

4757 Oversendes redaksjonskomiteen

4758

4759 **Forslag nr. 13.4**

4760 **Tittel:** Rusreform

4761 **Fra:** Ringsaker Arbeiderparti

4762 **Forslag:**

4763 Innlandet Arbeiderparti vil:

- 4764 • At regjeringen legger frem en ny rusreform der også politiet får verktøy tilbake
4765 slik at de kan bidra i den forebyggende arbeidet mot unge. Eldre narkomane
4766 skal få lettere tilbud om hjelp, i stedet for straff.

4767 **Begrunnelse:**

4768 I 2019 la Høyre og Venstre fram et forslag til ny rusreform. Der var de svært liberale,
4769 bla skulle det være lov å oppbevare brukerdoser. De argumenterte også for at det
4770 ikke skal være konsekvenser ved å bryte narkotikaloven. I deres forslag skulle alt
4771 være frivillig. De ønsket at ungdom som utforsker rus skulle behandles på lik måte
4772 som tunge narkomane. Og de skjøv de tunge narkomane foran seg i ønsket om en
4773 liberal holdning til rus. Argumentene deres var at tunge narkomane ikke skulle
4774 straffes, derfor kunne det heller ikke få konsekvenser for unge som blir tatt for buk av
4775 narkotika. Det var en kunstig debatt da ingen ønsker å straffe narkomane. Alle mener

4776 at det er riktig å gi de hjelp. Flertallet i Arbeiderpartiet stemte imot den reformen, så
4777 det ble ikke flertall.

4778 Det som har skjedd i ettertid av debatten er at Riksadvokaten sendte ut et skriv til
4779 politiet om at det ikke er hjemmel i dagens lov til å ransake etter brukerdoser. Politiet
4780 har sluttet med det, og det er nå et vakuum i forebygging hos unge. Det skal være
4781 skolene som tar over den forebyggingen, men som vi vet, har ikke skolen ressurser
4782 eller nok erfaring til dette.

4783 Ringsaker lå langt fremme i arbeidet med forebygging av rus. Dette var et samarbeid
4784 mellom skole, barnevern, helsestasjon og politiet. Nå har antallet synker drastisk,
4785 uten at det er noe som tilsier at det er mindre rus i ungdomsmiljøet. Barnevernssjefen
4786 i Ringsaker svarte at nå når barnevernet disse ungdommene mye senere, de er mer
4787 avhengig og mindre motivert, da hun fikk spørsmål. Politiet har flere ganger både
4788 lokalt og nasjonalt advart mot denne utviklingen. Politiet har også mistet ressurser, og
4789 det første de da må kutte i er forebygging.

4790 Argumentet i rusreformen for at det skal bli mer liberalt er at det er ydmykende å bli
4791 ransaket og måtte levere urinprøve. Når noen velger å prøve ut rus bør de også vite
4792 at det er ulovlig og kan få konsekvenser som ransaking og urinprøve. Lovbrudd kan
4793 ikke slutte å få konsekvenser fordi det er ydmykende. Dette er også til det beste for
4794 de unge.

4795 **Styrets innstilling:**

4796 Innlandet Arbeiderparti viser til diskusjonen i partiet før landsmøtet i 2021, der
4797 fylkespartiet gikk mot avkriminalisering av narkotika. Forslaget oversendes
4798 Arbeiderpartiets programkomité.

4799

4800 **Forslag nr. 13.5**

4801 **Tittel:** Forberedelser på mer ekstremvær

4802 **Fra:** Lillehammer Arbeiderparti

4803 **Forslag:**

4804 Øke midler til ras og flom forebygging. Arbeide for å sikre at nødetater har nok
4805 ressurser for å kunne komme frem i nødsituasjoner. Øke den norske
4806 selvforsyningsgraden og sikre en beredskap på mat. se på måter vi kan lære av
4807 ekstremværet Hans.

4808 **Begrunnelse:**

4809 I 2023 har vi i Norge sett et mer ustabilt vær enn på lenge. Vi begynte året med tørke
4810 i mai og juni, fikk ekstremnedbør i august og kulde i oktober. Dette er værtyper som vi
4811 kommer til å oppleve mer av i fremtiden. Vi så alle hvor fort veiforbindelser kan bli
4812 brutt, hus stå uten vann og områder være uten nett og forbindelse til omverden når
4813 ekstremværet Hans herjet som verst i Innlandet. Derfor er det viktig at vi sikrer
4814 infrastrukturen vår til å tåle flom og ras. Når infrastrukturen kollapser blir det
4815 vanskeligere for nødetater å komme til, og i de verste tilfeller kan liv gå tapt. Derfor er
4816 det viktig at vi også har en beredskap som sørge for at nødetater, mat og vann kan

4817 komme frem i tide. Norge er et av Landene i Europa med dårligst beredskap på mat.
4818 Det er kritisk å ha nok tilgang på mat, i tilfelle land iverksetter eksport stopper eller
4819 naturkatastrofer, som flommen i Pakistan eller krigen i Ukraina stopper deres
4820 mulighet for matproduksjon. Ved større eksport stopper på mat i verden kan vi i
4821 Norge komme inn i en situasjon hvor vi ikke lenger kan brødfø vår egen befolkning.
4822 Derfor vil det være viktig å øke norsk matproduksjon og norsk mat beredskap i tilfelle
4823 vi kommer i en krigssituasjon, eller en situasjon hvor vi ikke kan importere nok mat til
4824 vår egen befolkning.

4825 **Styrets innstilling:**

4826 Oversendes programkomitéen for Arbeiderpartiets nye partiprogram.

4827

4828 **Forslag nr. 13.6**

4829 **Tittel:** Forby privat fyrverkeri

4830 **Fra:** Lillehammer Arbeiderparti

4831 **Forslag:**

4832 Forby privat fyrverkeri.

4833 **Begrunnelse:**

4834 Nyttårsaften er en hyggelig markering av året som avsluttes sammen med feiring av
4835 det nye. Vi samles og koser oss med gode venner, mat og drikke.

4836 Midt oppe i dette har vi en tradisjon for å fyre opp fyrverkeri.

4837 Denne kombinasjonen medfører at vi hvert år har mange personskader. Landets
4838 øyeleger har hendene fulle, og mange skjebner endres for alltid. I tillegg kommer
4839 redselen til en stor andel, både av landets husdyr samt ville dyr. Det forekommer
4840 heller ikke rent sjelden at bygninger blir antent av privat fyrverkeri.

4841 Det bør være mulig å tilby dette i kontrollerte former i offentlig regi. Enten med
4842 tradisjonelt fyrverkeri, eller så finnes det sannsynligvis gode alternativer i form av
4843 lys/laser nå i 2024. Uansett er det på tide å la folk nyte overgangen til det nye året
4844 uten fare for seg selv og andre

4845 **Styrets innstilling:**

4846 Oversendes Arbeiderpartiets justisfraksjon på Stortinget

4847

4848 **Forslag nr. 13.7**

4849 **Tittel:** Styrk politiet

4850 **Fra:** Rendalen Arbeiderparti

4851 **Forslag:**

4852 Styrke politiet med midler og mannskap

4853 **Begrunnelse:**

4854 Norsk politi spiller en avgjørende rolle for landets totalberedskap, og innbyggernes
4855 opplevde og faktiske trygghet. Rapportene fra forsvarskommisjonen og
4856 totalberedskapskommisjonen peker begge på områder innenfor politiet sitt ansvar.
4857 Samfunnet utvikler seg stadig, og kriminalitetsmønsteret endres i takt med dette. Fra
4858 tradisjonelle forbrytelser som tyveri og vold, til mer komplekse former for kriminalitet
4859 som cyberkriminalitet og terrorangrep. For å håndtere disse utfordringene effektivt
4860 kreves mer ressurser og kompetanse hos dagens politi. En styrking av politiet er
4861 også nødvendig sett i lys av den skjærpede sikkerhetspolitiske situasjonen.

4862 **Styrets innstilling:**

4863 Oversendes redaksjonskomiteen

4864

4865 **Forslag nr. 13.8**

4866 **Tittel:** Utvidet generelt forbud mot fyrverkeri

4867 **Fra:** Løten Arbeiderparti

4868 **Forslag:**

4869 Utvid det generelle forbudet mot fyrverkeri til også å gjelde mellom 18:00 31.12 til
4870 02:00 01.01 hvert år.

4871 **Begrunnelse:**

4872 I Norge er det et generelt forbud mot bruk av fyrverkeri. Det er imidlertid tillatt med
4873 fyrverkeri mellom 18:00 og 02:00 nyttårsaften for å markere overgangen mellom
4874 årene. Av hensyn til dyrs velferd, klima og miljø og folks økonomi er det nå økt
4875 oppslutning i befolkningen om å utvide forbudet til også å gjelde mellom 18:00 og
4876 02:00 nyttårsaften. Om det er oppslutning i partiet om å utvide forbudet, er dette
4877 tidspunktet for å gjøre det.

4878 Det fremmes derfor forslag om å utvide forbudet til også å gjelde mellom 18:00 og
4879 02:00.

4880 **Styrets innstilling:**

4881 Oversendes Arbeiderpartiets justisfraksjon på Stortinget

4882

4883 **Forslag nr. 13.9**

4884 **Tittel:** Flomsikring

4885 **Fra:** Hamar Arbeiderparti

4886 **Forslag:**

4887 De siste årene har risikoen for flom og tilhørende skader økt betraktelig.
4888 Lokalsamfunn i vårt område har tilpasset seg den årlige vårfloppen, men episoder
4889 som den alvorlige 'Vesleofsen' i 1995 demonstrerer ødeleggelsene. Denne
4890 hendelsen, - den første store flommen på flere tiår, førte til betydelig skade over hele
4891 Østlandet. Nå er flom blitt et mer hyppig og uforutsigbart fenomen, eksemplifisert
4892 ved 'Hans'. Beboere i Hamar, med over 50 års bosetting, rapporterer at de aldri

4893 tidligere har opplevd to så store flomtopper i Mjøsa i løpet av ett år som det som ble
4894 observert i 2023.

4895 Den økte flomaktiviteten på Østlandet har hatt store konsekvenser. Mange boliger ble
4896 påvirket, og tusenvis av mennesker måtte evakueres. Viktige transportårer, inkludert
4897 opp til 125 veier i Sør-Norge, hovedsakelig fylkesveier, ble stengt.
4898 Jernbanestrekninger ble også berørt, og store industrielle anlegg mistet strømmen.
4899 Både bruer og kraftverk ble satt ut av spill. Trelastprodusenten Moelven Våler og
4900 byggematerialeleverandøren Forestia opplevde tap av kraftforsyning etter en
4901 hendelse ved Braskereidfoss kraftverk.

4902 Skadene på dyrket mark i tilknytning til flom er også et kritisk anliggende. Vern av
4903 dyrket mark er avgjørende, gitt dens betydning for nasjonal matproduksjon. Det er
4904 økende oppslutning om nødvendigheten av tiltak for å kontrollere elvens løp, for å
4905 beskytte disse verdifulle arealene. Tilbake på 1950-tallet, var det Norges vassdrags-
4906 og energidirektorat (NVE) som hadde ansvaret for å kanalisere og grave ut områder
4907 for å sikre brukbar dyrket mark. I dag er dette ansvaret mindre tydelig definert. Det
4908 er en pågående debatt om hvorvidt grunneiere eller det offentlige bør bære ansvaret,
4909 og om det er behov for å revidere og utvide NVEs mandat til å omfatte beskyttelse av
4910 dyrket mark. Målet må være å forhindre skader på nasjonal matproduksjon ved
4911 fremtidige ekstremhendelser.

4912 I lys av ny innsikt om fareområder og effekten av klimaendringer, må vi anerkjenne at
4913 områder tidligere ansett som flomsikre, nå kan være utsatt. Ved å begrense
4914 utbygging i kjente flomsoner, reduserer vi risikoen for at elver oversvømmer og
4915 skader eksisterende bebyggelse. For ny bebyggelse er det viktig å sikre tilstrekkelig
4916 avstand fra vann, og å sørge for at elveløpene er dimensjonert for å takle de største
4917 forventede vannmengdene. I områder hvor flomrisikoen er spesielt høy, bør vi
4918 vurdere å omdisponere arealer som er utsatt for flom. Dette kan innebære å
4919 tilrettelegge for kontrollerte oversvømmelser i mindre skadeutsatte områder.

4920 Når det gjelder behovet for skred- og flomsikring i Norge, står vi overfor et paradoks:
4921 Selv om det er et tydelig behov for disse tiltakene, opplever Norges vassdrags- og
4922 energidirektorat (NVE) utfordringer med å fullt ut utnytte de årlige bevilgningene.
4923 Mange kommuner strever med å finansiere den nødvendige egenandelen for slike
4924 prosjekter, som vanligvis er på 20 prosent. Dette fører til at viktige sikringstiltak blir
4925 forsinket eller ikke gjennomført.

4926 Forsinkelser i flom- og skredsikringsprosjekter tilskrives ofte uklart regelverk, mangel
4927 på ekstern ekspertise, kompleksiteten i prosjektene, og utfordringer knyttet til
4928 arealbruk. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) påpeker at kommunene står
4929 overfor mange pålagte oppgaver og begrensede midler, og derfor er det ikke alltid at
4930 flom- og skredsikring prioriteres. Dette reiser spørsmålet om å fjerne egenandelen
4931 for NVEs forebyggende midler og statsforvalterens skjønnsmidler til opprydding.

4932 Hamar kommune har i sitt skriftlige innspill til den nye stortingsmeldingen om flom og
4933 skred framhevet akkurat dette. Kommunen peker på den høye distriktsandelen på
4934 20% som pålegges kommunene. De foreslår en reduksjon i distriktsandelen og at
4935 tilskuddsordningen utvides til å omfatte landbruksområder, gitt deres betydning for

4936 matforsyningssikkerhet og vannkvalitet. Innlandet fylkeskommunes innspill til
4937 stortingsmeldingen fremhever også viktigheten av forebyggende tiltak fremfor
4938 reparasjoner og foreslår etableringen av et nasjonalt flom- og skredsikringsfond på
4939 50-80 milliarder kroner. Videre mener de at NVE må ha en sterkere rolle i
4940 koordinering og samhandling for flomsikring.

4941 Kommuner som har prioritert flomsikring, har sett betydelige fordeler. Drammen
4942 kommune er et slikt eksempel. Etter flommen og uværet 'Frida' i 2012, har
4943 kommunen i samarbeid med NVE arbeidet iherdig for å sikre Mjøndalen sentrum. Da
4944 ekstremværet 'Hans' og en påfølgende flom rammet i august, ble deres
4945 flomsikringstiltak satt på prøve – og bestod med glans. Drammen kommune
4946 investerte betydelige summer, og da vannstanden steg, var kommunen godt
4947 forberedt. Erfaringen her viser at proaktive investeringer i flomsikring ikke bare er
4948 kostnadseffektive, men også kritiske for å beskytte samfunnet mot fremtidige
4949 naturkatastrofer.

4950 Siden flomsikring blir en stadig viktigere del av samfunnsplanleggingen nasjonalt så
4951 vel som globalt, krever dette tilpassede, innovative løsninger. Og for å møte dette
4952 effektivt, må vi integrere en rekke tiltak:

- 4953 • Forebyggende infrastruktur: Bygging av demninger, flomvoller, og vannveier,
4954 samt forbedring av dreneringssystemer, er essensielt for å kontrollere
4955 vannstrømmer.
- 4956 • Teknologisk innovasjon: Utnytte avanserte teknologier som
4957 flomvarslingssystemer og bevegelige barrierer, (lik de i Venezia), for å forutse
4958 og raskt reagere på flomtrusler.
- 4959 • Samfunnsplanlegging: Unngå utbygging i høyrisikoområder og omdisponering
4960 av flomutsatte arealer, samt integrere flomsikring i by- og
4961 landskapsplanlegging.
- 4962 • Internasjonalt samarbeid: Dele kunnskap og erfaringer mellom land og byer
4963 som har lykket med flomsikring, slik at andre kan lære og implementere beste
4964 praksiser.
- 4965 • Finansieringsmodeller: Sikre tilstrekkelig finansiering og vurdere endringer i
4966 økonomiske modeller, som reduksjon eller fjerning av egenandeler, for å lette
4967 gjennomføringen av flomsikringstiltak.
- 4968 • Bærekraftig utvikling: Vurdere miljøpåvirkning i alle flomsikringstiltak for å sikre
4969 at disse ikke bare beskytter mot flom, men også bidrar til bærekraftig utvikling
4970 og vern av naturressurser.

4971 Gjennom en kombinasjon av disse tiltakene kan vi styrke vår evne til å håndtere
4972 flomrisiko, beskytte våre samfunn og sikre en bærekraftig framtid for kommende
4973 generasjoner.

4974

4975 **Begrunnelse:**

4976 Ingen begrunnelse.

4977 **Styrets innstilling:**

4978 Oversendes energipolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti da NVEs budsjett og
4979 ansvarsområder er underlagt energidepartementet.

4980

4981 **Forslag nr. 13.10**

4982 **Tittel:** Nasjonalt krise-, pandemi og beredskapssenter

4983 **Fra:** Elverum Arbeiderparti og Åmot Arbeiderparti

4984 **Forslag:**

4985 Innlandet Arbeiderparti støtter initiativtakerne som mener at et slik senter kan være
4986 en viktig del av svaret på stortingsvedtakene om beredskapsproduksjon av
4987 legemidler, koronakommisjonens anbefalinger, og satsingene i Hurdalsplattformen,
4988 samt regjeringens ambisjon om nye statlige arbeidsplasser rundt om i landet.

4989 **Begrunnelse:**

4990 Vi lever i et samfunn i stadig forandring – og nå lever vi også i ei tid der krise- og
4991 trusselbildet har endret seg mye på få år.

4992 Dette erkjennes i Arbeiderpartiet og regjeringen, og i inneværende periode har vi fått
4993 levert både Forsvarskommisjonens rapport, NOU 2023:14 Forsvarskommisjonen av
4994 2021- Forsvar for fred og frihet, og Totalberedskapskommisjonens rapport, NOU
4995 2023:17 Nå er det alvor.

4996 Begge rapportene konkluderer med at vi ikke er godt nok rustet for å møte det nye
4997 trusselbildet.

4998 «Vi må ruste oss for en usikker framtid», skriver Totalberedskapskommisjonen.

4999 «Det er behov for større robusthet med tanke på lagring av kritiske innsatsfaktorer og
5000 økt egenberedskap».

5001 Vi har lagt bak oss en lang periode med globalisering og stadig mer effektive, men
5002 også komplekse internasjonale forsyningskjeder. Dette har gitt oss rimelige
5003 handelsvarer.

5004 Samtidig har våre egne lagre blitt bygget ned, og på enkelte områder har vi gjort oss
5005 svært avhengige av land og regioner vi ikke har et interessedelsskap med.

5006 Dette utfordrer nå forsyningssikkerheten, og gjør det nødvendig med ny og sterkere
5007 oppmerksomhet på hvordan vi håndterer en internasjonal avhengighet.

5008 For å håndtere disse utfordringene, er det iverksatt et prosjekt for å etablere et norsk
5009 senter for helseindustri og -beredskap i Sør- Østerdal.

5010 Dette er tenkt å være en merverdi, og bidra til å løse det som ikke blir løst andre
5011 steder - og det er tenkt for hele landet. ‘

5012 Vi trenger å bli mer selvforsynt av legemidler og utstyr. Vi må øve mer på tvers, og
5013 samarbeide enda mer for å trene på ulike scenarier.

5014 **Styrets innstilling:**

5015 Oversendes Arbeiderpartiets helsefraksjon på Stortinget samt Arbeiderpartiets
5016 justisfraksjon som har ansvar for oppfølging av totalberedskapskommisjonen.

5017

5018 **Forslag nr. 13.11**

5019 **Tittel:** Æresrelatert vold og negativ sosial kontroll

5020 **Fra:** Hamar Arbeiderparti

5021 **Forslag:**

5022 Æresrelatert vold og negativ sosial kontroll

5023 I Norge står vi overfor komplekse utfordringer knyttet til æresrelatert vold og negativ
5024 sosial kontroll. En Aftenposten-undersøkelse av 478 tingrettsdommer for familievold,
5025 incest og seksuallovbrudd avslører at 33% av tiltalte hadde utenlandsk bakgrunn. I
5026 27 av disse sakene var det tydelige tegn på æreskultur. Ut fra disse tallene er det
5027 grunn til å tro at æresrelatert vold og negativ sosial kontroll ofte foregår skjult og
5028 løses internt i familien, med få saker som når rettssystemet. Dette går først og fremst
5029 ut over kvinner.

5030 Æresrelatert vold

5031 Æresrelatert vold i Norge representerer en alvorlig sosial utfordring som primært
5032 rammer jenter og unge kvinner i familier som holder fast ved æreskulturer med dype
5033 historiske røtter. Disse kulturene, der familiens ære ofte er knyttet til kvinnes
5034 seksualitet, fører til at kvinner opplever trusler, tvang og vold for å beskytte familiens
5035 rykte. Dette skjer selv om norske myndigheter har investert betydelig i å bekjempe
5036 tvangsekteskap og negativ sosial kontroll i over to tiår. Saker som kommer i
5037 rettsapparatet, avdekker tydelige tilfeller av æreskriminalitet. Disse sakene forteller
5038 også om de problemer ofrene møter med fordømmelse og sanksjoner fra nærmeste
5039 familie når de forsøker å varsle politi og barnevern. Ofrene, - oftest kvinner og barn,
5040 lever ofte med mishandlingen over lange perioder, og mange saker blir løst internt i
5041 familien, noe som viderefører voldssyklusen.

5042 Regjeringens handlingsplan

5043 For å motvirke æresrelatert vold, har regjeringen satt i verk handlingsplanen "Frihet
5044 fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold (2021–2024)". Denne planen, som er
5045 en del av Norges implementering av Istanbul-konvensjonen, innebærer tverrsektorielt
5046 samarbeid og styrking av sivilsamfunnets rolle i bekjempelsen av æresrelatert vold.
5047 Planen inneholder et bredt spekter av tiltak; støtte til ofre, forebyggende arbeid og økt
5048 oppmerksomhet mot problemet. Det legges vekt på betydningen av å engasjere
5049 lokalsamfunn og frivillige organisasjoner, samt å få forståelse blant foreldre og
5050 ungdom. Mangfolds rådgivere er ansatt på skoler med dominerende innvandrermiljø,
5051 og en opplyst førstelinjetjeneste spiller en viktig rolle.

5052 Negativ sosial kontroll og tvangsekteskap

5053 Negativ sosial kontroll er et stort sosialt problem som systematisk begrenser
5054 individers selvbestemmelse og frihet. Det dreier seg om press, overvåkning, trusler
5055 eller tvang og påvirker særlig ungdom med innvandrerbakgrunn. Disse ungdommene

5056 opplever ofte restriksjoner i forhold til identitet, kropp, seksualitet, sosiale relasjoner
5057 og utdanningsvalg. En undersøkelse blant 16-17-åringer avslørte alvorlige
5058 begrensninger i sosialt liv, spesielt blant jenter fra Pakistan, Somalia og Sri Lanka.
5059 Religion og religiøsitet i familien spiller en viktig rolle. I familier hvor æren er sterkt
5060 knyttet til kvinnes kyskhets, er jenter og kvinner spesielt sårbare.

5061 Sammenhengen mellom negativ sosial kontroll og tvangsekteskap er tydelig.
5062 Tvangsekteskap er ofte resultatet av en autoritær oppdragelse og tidlig kontroll. Slike
5063 ekteskap innebærer at en eller begge ektefeller ikke kan velge å forbli ugifte uten å
5064 bli utsatt for vold, frihetsberøvelse eller annen utilbørlig press. Dommer viser at
5065 tvangsekteskapsopfre opplever isolasjon og overvåkning, der fedre installerer
5066 kameraer i hjemmet og bruker sporingsapper eller tvilling-SIM-kort for å overvåke
5067 koner og døtre.

5068 Negativ sosial kontroll er ikke bare et brudd på grunnleggende rettigheter og friheter,
5069 men kan også føre til psykiske helseproblemer og traumer. Ungdom som lever under
5070 streng kontroll hjemme, kan utvikle et mentalt stressende dobbeltliv og opplever
5071 oftere psykiske helseproblemer og dårligere selvtillit enn andre ungdommer.

5072 Kjønnsslemlestelse

5073 Kjønnsslemlestelse (Female Genital Mutilation, FGM) er et alvorlig
5074 menneskerettighetsbrudd som både globalt og i Norge fortsetter å utfordre sosiale,
5075 helsemessige og juridiske systemer. Selv om dette er forbudt i Norge, oppstår det
5076 fortsatt tilfeller, ofte skjult, på grunn av sosiale og kulturelle normer som er dypt
5077 rotfestet i samfunnene til personer fra opprinnelsesland hvor kvinnelig omskjæring er
5078 mer vanlig.

5079 I Norge forekommer omskjæring innenfor minoritetsmiljøer, der æresrelatert vold og
5080 sosial kontroll bidrar til opprettholdelsen av denne skadelige praksisen. Dette reiser
5081 spørsmål rundt effektiviteten av lov håndhevelse og forebyggende tiltak.

5082 Globalt sett er over 200 millioner jenter og kvinner berørt av kjønnsslemlestelse,
5083 hovedsakelig i 30 land i Afrika, Midtøsten og Asia. Dette kan dreie seg om fjerning av
5084 klitoris eller mer ekstreme former som sammensynging av det kvinnelige kjønnsorgan
5085 (infibulasjon). Slike inngrep medfører alvorlige helsemessige konsekvenser,
5086 komplikasjoner ved fødsel, stor barnedødelighet, infeksjoner og langsiktige
5087 psykologiske traumer. Det er behov for fortsatt innsats for å endre holdninger og
5088 praksiser, ofte i møte med betydelig kulturell og religiøs motstand.

5089 Retten til å leve frie liv

5090 Norge er blitt et mangfoldig land der mange kulturer vil leve side om side. Ingen kan
5091 likevel sette seg over rettighetene til det enkelte menneske og retten til å leve frie liv i
5092 vårt land. Derfor må all negativ sosial kontroll bekjempes og voldelige overgrep
5093 anmeldes og straffes. Disse verdiene må gjennomsyre utdanning og bevisstgjøring
5094 både i helsevesenet og i skolesystemet. Det juridiske systemet må både beskytte
5095 ofrene og ha tilstrekkelig innsikt i skadelige æreskulturer. For å få til en vellykket
5096 integrering må denne innsatsen styrkes og regjeringens handlingsplan følges opp.

5097 Seinere tids draps-tragedier tilsier mer bruk av omvendte voldsalarmer, der
5098 overgriper utstyres med alarm i stedet for at denne belastes offeret.

5099 Globalt er det behov for en samordnet innsats mellom regjeringer, internasjonale
5100 organisasjoner og lokalsamfunn for å effektivt bekjempe tvangsekteskap og
5101 kjønnslemlestelse. Dette innebærer en kombinasjon av lovgivning, utdanning, og
5102 støtte til ofre, samt en innsats for å endre de underliggende sosiale og kulturelle
5103 normene som opprettholder denne skadelige praksisen.

5104 **Begrunnelse:**

5105 Ingen begrunnelse.

5106 **Styrets innstilling:**

5107 Oversendes Arbeiderpartiets justisfraksjon på Stortinget.

5108

5109 **Forslag nr. 13.12**

5110 **Tittel:** Kvinner har rett til trygghet

5111 **Fra:** Stange Arbeiderparti

5112 **Forslag:**

5113 Kvinner har rett til trygghet

5114 Nyhetsbildet i starten på 2024 har vært preget av alvorlige saker, både globalt og
5115 nasjonalt. Vi har blitt formidlet eksempler på hendelser som vitner om en
5116 skremmende utvikling av vold mot kvinner, resultert i drap. Forskning viser at kvinner
5117 er mer utsatt for partnervold og flere av hendelsene som preger oss i dag har dreid
5118 seg om nettopp det. I en prevalensstudie gjennomført av Norsk Kunnskapssenter om
5119 vold og traumatisk stress(NKVTs) i 2023 slås det fast at kvinner er mer utsatt for vold
5120 og overgrep begått av partner eller andre i nære relasjoner. Vold og overgrep utgjør
5121 en stor belastning for den som utsettes for det og får store konsekvenser for den det
5122 gjelder, og for samfunnet som helhet. Å bli utsatt for vold og overgrep, eller være
5123 vitne til vold og overgrep, kan gi like alvorlige reaksjoner, spesielt for barn som ser sin
5124 mor eller søsken bli utsatt for dette. Fenomenet vold i nære relasjoner utgjør derfor et
5125 betydelig folkehelseproblem. For å jobbe målrettet med problematikken må fokus
5126 også rettes mot behandling og oppfølging av voldsutøvere.

5127 Et aktuelt virkemiddel til dette kan være et regionalt samarbeid og etablering av
5128 Alternativ til vold, som er et behandlings- og kompetansesenter innen tema vold i
5129 nære relasjoner.

5130 **Bryt Voldsarven**

5131 Mer vold blant unge, vold med døden til følge, partnerdrap, æresdrap, vold i nære
5132 relasjoner, voldsalarm og omvendt voldsalarm. Overskriftene er mange og
5133 skremmende.

5134 Tiltak, planverk og gode råd som skal være til hjelp for den voldsutsatte er mange og
5135 hensiktsmessige for hvordan den utsatte kan få hjelp og komme seg ut fra den farlige

5136 situasjonen. Den utsatte er som oftest en kvinne, og det er i mange tilfeller livsviktig
5137 at denne hjelpen blir gitt.

5138 Men hør her, blir ikke dette å legge ansvaret over på den voldsutsatte? Vi bør heller
5139 gripe problemet ann i andre enden. Hvordan kan vi forhindre at vold utøves mot
5140 kvinner og barn? Hva med utøveren, som oftest er en mann? Hvordan kan vi
5141 forhindre at han utøver vold? Vi må bryte voldsarven. Menn som utøver vold er i
5142 svært mange tilfeller oppvokst med omsorgssvikt og selv utsatt for vold. I samfunnet
5143 har de til stadighet blitt utsatt for sanksjoner og utestengning hele sitt liv. Som barn
5144 har de kanskje blitt ekskludert fra lek og fritidsaktiviteter, fordi de er annerledes og
5145 skiller seg ut. Språket og atferden de er opplært til er vold og makt. Hvordan kan vi gi
5146 disse gutter og menn et annet språk, et annet verktøy?

5147 Samfunnet vårt er avhengig av at vi bryr oss og tar vare på hverandre. Derfor må vi
5148 gripe inn når vold og omsorgssvikt skjer. Alle innbyggere har avvergingsplikt.
5149 Avvergingsplikt vil si at vi har plikt til å avverge alvorlige lovbrudd som drap, voldtekt,
5150 vold i nære relasjoner og seksuelle overgrep mot barn, og avvergingsplikten trumfer
5151 taushetsplikten.

5152 Heldigvis kan voldsarven brytes med omsorg og innsikt. Vi må i større grad være
5153 åpne for at årsakene er sammensatte. Når avmakten føles for overveldende, kan
5154 desperate mennesker fort ty til vold og makt. Penger er ikke viktig, blir det sagt. Det
5155 er ikke riktig. Personlig økonomi og psykisk helse har store sammenhenger og
5156 forsterker hverandre negativt. Vi må finne gode løsninger for hvordan mennesker kan
5157 mestre hverdagen sin og de økonomiske forpliktelser.

5158 Gutter og menn må gis flere verktøy for å ivareta sin psykiske helse. Det må søkes å
5159 samarbeide med aktuelle kompetansesentre og ressursentre om forskning,
5160 behandling og andre aktuelle hjelpetiltak. Skolehverdagen må legge til rette for
5161 praktisk læring og mer aktivitet i samspill, da stillesitting kan være en stor utfordring
5162 for mange. Her drives det spennende praksis på Vallset skole i vår egen kommune,
5163 som tidligere kunnskapsminister Tonje Brenna besøkte og vil jeg tro, fikk inspirasjon
5164 til sin bok «Hode og hender».

5165 **Begrunnelse:**

5166 Ingen begrunnelse.

5167 **Styrets innstilling:**

5168 Oversendes Arbeiderpartiets justisfraksjon på Stortinget.

5169

5170 **Forslag nr. 13.13**

5171 **Tittel:** Vold i nære relasjoner

5172 **Fra:** Elverum Arbeiderparti

5173 **Forslag:**

5174 Besøksforbud og voldsalarm, og omvendt voldsalarm, bør være lettere å få enn i
5175 dagens situasjon.

5176 **Begrunnelse:**

5177 Ingen begrunnelse.

5178 **Styrets innstilling:**

5179 Oversendes Arbeiderpartiets justisfraksjon på Stortinget.

5180

5181 **Forslag nr. 13.14**

5182 **Tittel:** Kvinner fortjener et sterkere rettsvern

5183 **Fra:** Årskvinnekonferansen i Innlandet Arbeiderparti

5184 **Forslag:**

5185 Vi krever:

- 5186 • Omvendt voldsalarm må tas i bruk i større omfang.
- 5187 • Brudd på besøksforbud må få alvorlige konsekvenser.
- 5188 • Krisesentre og hjelpeapparat må ha nok ressurser til å jobbe forbyggende.
- 5189 • Politiet og rettsapparatet må settes i stand til å håndtere sakene raskt nok.

5190 **Begrunnelse:**

5191 Starten på 2024 har fått en dyster start med mange drap på kvinner, drept av en som
5192 står eller har stått dem nær. Flere av drapene har blitt begått av menn som allerede
5193 har fått besøksforbud.

5194 Vold og trusler er aldri ofrenes feil. Kvinnene er allikevel de som i disse tilfellene
5195 bærer belastningen og lever med en alvorlig redusert livskvalitet. Når noen ilegges
5196 besøksforbud kan voldsalarm være et tiltak for rask varsling av politiet, men det er
5197 den truede som da pålegges ansvaret for å melde fra om forverret trusselbilde.
5198 Samtidig må det også følges opp med mer alvorlige konsekvenser allerede ved
5199 første brudd på besøksforbud.

5200 Med omvendt voldsalarm går alarmen når voldsutøveren nærmer seg offerets
5201 geografiske område. For kvinner som opplever en skremmende trussel og voldsbilde
5202 må omvendt voldsalarm gjøres tilgjengelig og dette haster.

5203 Det må være nok ressurser til å drive forebyggende arbeid i tillegg til disse akutte
5204 tiltakene for både kvinner og menn. Krisesentre må være tilgjengelige nok og har
5205 ressurser sammen med hjelpeapparatet til å følge opp de som har behov for dem
5206 tidlig nok. Det er også viktig at menn som er voldelige får nødvendig oppfølging.
5207 Disse tiltakene kan avverge alvorlige og dødelige hendelser.

5208 **Styrets innstilling:**

5209 Oversendes redaksjonskomiteen

5210

5211

5212 **Forslag nr. 13.15**

5213 **Tittel:** En moderne ruspolitikk

5214 **Fra:** AUF i Innlandet

5215 **Forslag:**

- 5216 • Avkriminalisere besittelse av narkotika til eget bruk, etter
- 5217 mengdebegrensningene som er foreslått av rusreformutvalget
- 5218 • Øke kompetansenivået i rusomsorgen
- 5219 • Sikre bedre undervisning om rus i skolen
- 5220 • Øke antallet behandlingsplasser og behandlingstilbud i rusomsorgen
- 5221 • Ha rusopplæring på pensum i aktuelle yrker
- 5222 • Innføre bedre programmer i fengsel for rusmisbrukere for å bidra til økt
- 5223 livsmestring
- 5224 • Ha bedre forebyggende program og tiltak rettet mot grupper som er spesielt
- 5225 utsatt for å utvikle rusavhengighet
- 5226 • Gjøre nalokson mer utbredt og tilgjengelig
- 5227 • Anerkjenne rusmisbruk som et helseproblem, og gi rusmisbrukere helsehjelp,
- 5228 ikke straff
- 5229 • Anerkjenne at målet ikke alltid kan være total rusfrihet, men heller at de
- 5230 tyngste
- 5231 • Rusmisbrukerne skal kunne leve gode og meningsfylte liv
- 5232 • At besittelse av narkotika over mengdebegrensningene fortsatt skal
- 5233 straffeforfølges
- 5234 • At omsetning av narkotika fortsatt skal straffeforfølges
- 5235 • Styrke ettervernet etter soning for kriminelle med rusproblemer
- 5236 • Øke bevilgningene til politiets arbeid mot import og omsetning av narkotika

5237 **Begrunnelse:**

5238 På tross av at man bruker store summer på arbeid mot narkotika, dør over 200
5239 nordmenn hvert år om følge av overdose. Rusavhengighet er forbundet med ustabil
5240 arbeidssituasjon, dårlig helse, økonomiske vanskeligheter og lavere livskvalitet.
5241 Gjennom flere tiår med en straffebasert nulltoleranse-linja, er det på tide å
5242 anerkjenne at ruspolitikken ikke fungerer. Det er på tide å velge en ny retning, hvor
5243 grunnprinsippet er at rusavhengighet er en sykdom, og at det må behandles med
5244 helsehjelp, ikke med straff. Rus er et stort problem i samfunnet, men det løses ikke
5245 ved å straffe syke mennesker som sliter med rusavhengighet. Ruspolitikk er
5246 vanskelig og komplekst, fordi folk som bruker narkotika står i forskjellige
5247 livssituasjoner. Generelt sett skal målet selvfølgelig være at færrest mulig skal bli
5248 rusavhengige, men man må allikevel anerkjenne hvor vanskelig den nåværende
5249 situasjonen er. Noen mennesker er i dag i så tungt avhengighet, at det rett og slett er
5250 urealistisk å forvente at de skal bli totalt rusfrie. Målet er at så mange som mulig skal
5251 leve gode, meningsfylte liv.

5252 **Styrets innstilling:**

5253 Innlandet Arbeiderparti viser til diskusjonen i partiet før landsmøtet i 2021, der
5254 fylkespartiet gikk mot avkriminalisering av narkotika. Forslaget oversendes
5255 Arbeiderpartiets programkomité.

5256

5257 **14.0 Skatt- og avgiftspolitik**

5258 **Forslag nr. 14.1**

5259 **Tittel:** Moms på gjenbruk

5260 **Fra:** Ringsaker Arbeiderparti

5261 **Forslag:**

5262 Innlandet Arbeiderparti vil:

5263 Fjerne momsen på gjenbruk

5264 **Begrunnelse:**

5265 Slik situasjonen er i dag, må gjenbruksbutikker som de på Sirkula på Gålåholmen i
5266 Hamar, betale moms for varene de selger. Dette fører til at brukte varer blir dyrere
5267 enn det de kunne ha vært. I dagens samfunn med vekt på sirkulærøkonomi, mener
5268 Innlandet AP at dette er urimelig. Det bør oppfordres til gjenbruk for å spare miljøet.
5269 Gjenbruksbutikker som drives av ideelle organisasjoner betaler heller ikke moms på
5270 brukte varer de selger. Det samme gjelder også for varer som selges mellom
5271 privatpersoner.

5272 Gjenbruksbutikker må ofte sette varene i stand, noe som også øker prisen.

5273 Innlandet AP vil fjerne momsen på brukte varer også i kommersielle
5274 gjenbruksvirksomheter. Innlandet AP mener dette forslaget vil føre til mer gjenbruk.

5275 **Styrets merknad:**

5276 Årsmøtet i Innlandet Arbeiderparti 2023 fattet følgende vedtak: «Styrke
5277 sirkulærøkonomien gjennom fjerning av juridiske og økonomiske hindringer. Et
5278 eksempel på dette, er å fjerne momsen på salg av gjenbruksvarer.»

5279 **Styrets innstilling:**

5280 Oversendes programkomitéen for Arbeiderpartiets nye partiprogram

5281

5282 **Forslag nr. 14.2**

5283 **Tittel:** Incentiv for hytteutleie

5284 **Fra:** Ringsaker Arbeiderparti

5285 **Forslag:**

5286 Innlandet Arbeiderparti vil:

- 5287 • Redusere skatt på utleie av hytter gjort av privatpersoner

5288 **Begrunnelse:**

5289 Privatpersoner som eier hytter og leier de ut til andre privatpersoner opplever å
5290 kunne gå i underskudd ved utleie av hyttene. Det er ikke bærekraftig at alle skal eie
5291 hver sin hytte. Det er derfor bedre at de som eier dem leier de ut når de ikke bruker
5292 dem selv. Utleie av hytter bidrar til å holde kalde senger varme, og reduserer behovet
5293 for å bygge nye hytter. De som leier ut hytter vil ikke leie dem ut dersom de opplever
5294 å gå i underskudd ved utleie. Skattleggingen av utleie av hytter gjort av
5295 privatpersoner bør derfor reduseres for å sikre at de har incentiv til å leie ut hyttene
5296 og unngå at de går i tap.

5297 **Styrets innstilling:**

5298 Oversendes programkomitéen for Arbeiderpartiets nye partiprogram

5299

5300 **Forslag nr. 14.3**

5301 **Tittel:** Et mer rettferdig skattesystem

5302 **Fra:** Eidskog Arbeiderparti

5303 **Forslag:**

5304 Endre inntektsskatt og formueskatt i mer progressiv retning.

5305 **Begrunnelse:**

5306 I samfunn med høy likhet er det høy grad av tillit, bedre vilkår for økonomisk vekst
5307 (OECD, 2015), samt mindre helse- og kriminalitetsproblemer (Wilkinson og Pickett,
5308 2009). Samtidig som at demokratiene fungerer bedre i samfunn som har lav ulikhet
5309 og mindre politisk polarisering (Proaño mfl. 2021)

5310 Formues- og inntektsulikheten i Norge har økt betydelig de siste 35 årene og tiltak
5311 som reduserer ulikheten har store positive samfunnseffekter. Et mer progressivt
5312 skattesystem vil bidra til å redusere formues- og inntektsulikheten etter skatt.
5313 Forslagene kan også gi en positiv provenyeffekt for det offentlig og kommunene, som
5314 kan benyttes til å øke tjenestetilbudet. Økt grad av kommunale tjenester bidrar til å
5315 redusere inntektsulikheten (Aaberge mfl. 2021). Forslaget er i tråd med
5316 Hurdalsplattformen (bla. s. 7).

5317 Innlandet Arbeiderparti foreslår derfor at Arbeiderparti bør arbeide for å:

- 5318 • Redusert innslagspunkt i trinn 4 og 5 i trinnskatten og økt skattesats
- 5319 • Redusert skattesatsene og øke innslagspunktene på trinn 1-3
- 5320 • Økt personfradrag
- 5321 • Økt skattesats på kommunal formueskatt
- 5322 • Redusere innslagspunktet i trinn 2 i formueskatten og øke skattesatsen
- 5323 • Tiltak som gir økt økonomisk velferd for grupper utenfor arbeidslivet og med
- 5324 lave inntekter. Dette er grupper som minstepensjonister, alenemødre/foresatte og
- 5325 uføre m.m.

5326 **Styrets innstilling:**

5327 Oversendes programkomitéen for Arbeiderpartiets nye partiprogram

5328

5329 **Forslag nr. 14.4**

5330 **Tittel:** Fjerne moms på gjenbruksvarer

5331 **Fra:** Dovre Arbeiderparti

5332 **Forslag:**

5333 Arbeiderpartiet må fjerne moms på bruksalg, reparasjon og deling av klær og
5334 utstyr for å tilrettelegge for økt gjenbruk.

5335 **Begrunnelse:**

5336 Fast fashion og klesproduksjon er blant de største globale utslippskildene. Det er
5337 derfor viktig å tilrettelegge for økt sirkularitet i bruk av klær. Samtidig må
5338 gjenbruksbutikker betale moms på salg av brukte klær, selv om det allerede er betalt
5339 moms på klærne. Noe av det viktigste vi kan gjøre er å gjøre det billigere å kjøpe
5340 gammelt fremfor nytt. Arbeiderpartiet må derfor sørge for å fjerne moms på
5341 bruksalg, reparasjon og deling av klær og utstyr.

5342 **Styrets merknad:**

5343 Årsmøtet i Innlandet Arbeiderparti 2023 fattet følgende vedtak: «Styrke
5344 sirkulærøkonomien gjennom fjerning av juridiske og økonomiske hindringer. Et
5345 eksempel på dette, er å fjerne moms på salg av gjenbruksvarer.»

5346 **Styrets innstilling:**

5347 Oversendes programkomitéen for Arbeiderpartiets nye partiprogram

5348

5349 **Forslag nr. 14.5**

5350 **Tittel:** Skattelette til ungdom med lav inntekt

5351 **Fra:** Stange Arbeiderparti

5352 **Forslag:**

5353 Skattelette til ungdom med lav inntekt.

5354 **Begrunnelse:**

5355 Det er mange unge som sliter med å få fast ansettelse. For mange unge i
5356 etableringsfasen er det ofte brøkstillinger eller kortvarige engasjement som tilbys. Det
5357 fører ofte til lav inntekt og mange arbeidsgivere i starten av arbeidslivet. Ei god hjelp
5358 til disse ville være å gi skattelette etter samme modell som pensjonister med lav
5359 pensjon har. De som kun har minstepensjon gis et skattefradrag tilsvarende skatten
5360 de skulle ha betalt.

5361 For ungdom kunne dette gjelde de tre første åra de er i arbeid, men begrenses slik at
5362 inntekt under minstepensjon ikke gir skatt. Ber om at dette kan vurderes sammen

5363 med behandlingen av skattekommisjonens innstilling. Begrunnes med at lav inntekt
5364 om det er pensjon eller lønn bør likestilles. Ungdom har også utgifter til husleie, mat
5365 og andre utgifter til livsopphold.

5366 **Styrets innstilling:**

5367 Oversendes Arbeiderpartiets finansfraksjon på Stortinget

5368

5369 **Forslag nr. 14.6**

5370 **Tittel:** Vrakpant på eldre båtmotorer for å redusere utslipp

5371 **Fra:** Gran Arbeiderparti

5372 **Forslag:**

5373 - Det innføres vrakpant på eldre, fungerende båtmotorer ved kjøp av ny motor.

5374 Vrakpanten skal være i en størrelse som gir klare insentiver for bytte.

5375 - Det skal utarbeides kriterier for hvilke motorer som omfattes av ordningen, basert

5376 på både utslipp til luft og annen lokal forurensning.

5377 **Begrunnelse:**

5378 SSB rapporterer at fritidsbåter i 2022 slapp ut 227 000 tonn CO2-ekvivalenter, noe

5379 som utgjør 0,46 % av Norges totale utslipp. Enkelte motortyper gir dessuten

5380 betydelige lokale utslipp i vann. Nye el-, totakt- og firetakt utenbordsmotorer har

5381 betydelig lavere utslipp enn eldre, og fritidsbåt direktivet (2013/53/EU) stiller

5382 utslippskrav til nye båtmotorer. Samtidig er nye motorer kostbare i innkjøp, og det er

5383 rimelig å anta at prisen stopper flere fra å oppgradere fra en eldre, fungerende

5384 båtmotor.

5385 **Styrets innstilling:**

5386 Oversendes Arbeiderpartiets energi- og miljøfraksjon på Stortinget

5387